

Валентина Коляда

**ПРИГОДИ РОМАНА
ТА ЙОГО ДРУЗІВ
НА ДРІЮДІ**

Фантастична повість-казка

Кам'янець-Подільський

2014

ББК 84.4УКР6
К-61

Коляда В.І.

К-61 Пригоди Романа та його друзів на Дріоді / Валентина Коляда. — Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. — 224 с.; іл.

ISBN 978-617-681-059-9

Романа та Тасю за таємним бажанням обох мрійливих дітей забирає зореліт, щоб вони побували на втіленні усіх дитячих мрій — штучному супутнику Місяця, Сеопфії. Але з цього моменту пригоди дітей лише починаються...

ББК 84.4УКР6

ISBN 978-617-681-059-9

© В. І. Коляда, 2014

Моя глибока вдячність

Сергію Миколайовичу та Майї Олексіївні
за чуйність і добросердечність,
Ользі Іванівні за словники та терплячість,
Сергію Борисовичу за консультації,
племіннику **Андрію** за ідеї,
коханій донечці **Анжеліці** за підтримку,
Дженджері Назарію за малюнки,
усьому колективу Городоцької районної
бібліотеки, самі знають за що,
а **Косіченку Сергію Леонідовичу**
просто за подароване мені життя

Зміст

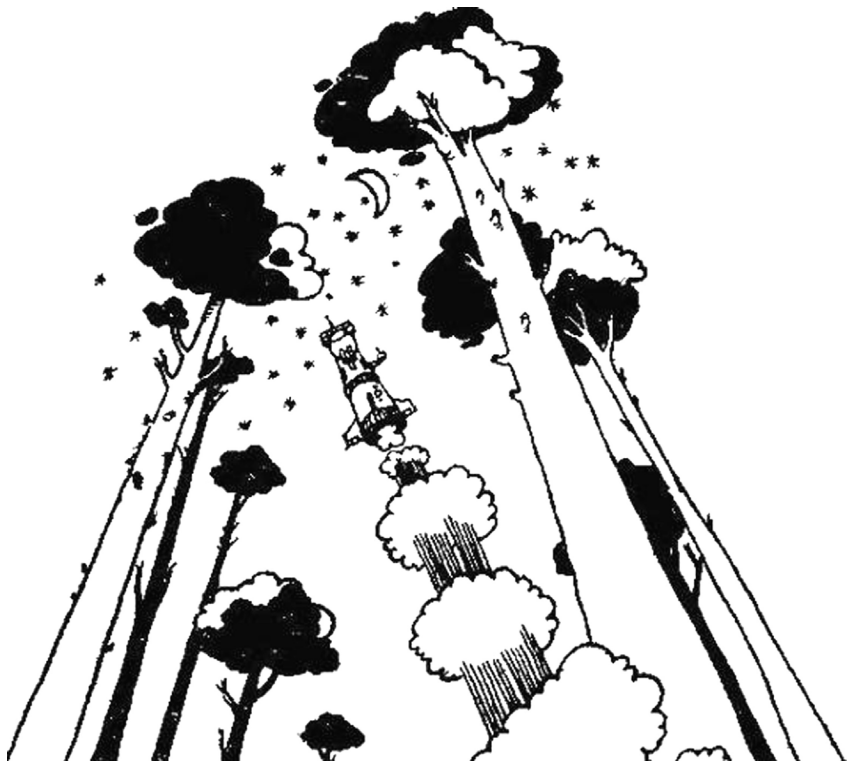
Частина I

Подорож на Дріоду 5

Частина II

У світі пригод..... 107

Частина I
ПОДОРОЖ НА ДРІУДУ

Розділ 1

— Тасю, Ромко! Агов! Не пора ще повертатись? Ідільно, хоч поїжте. Я вареників з черешнями наварила, — почувся крізь густе гілля голос бабусі. — Злазьте вже. За своїми дослідами і поїсти забуваєте.

Бабуся Надія стояла під деревом та, зробивши дашком долоню, старалась роздивитись поміж смарагдовим листям дітей, які ще зранку вилізли майже на самий вершечок старезного горіха, прихопивши з собою підзорну трубу дідуся Матвія.

— Та злазьте, все ж охолоне. — І вона постукала по стовбуру.

— Зараз, бабусю. От допишу ще кілька розрахунків. Давай, Тасю, спускайся перша, — обізвався з верхівки Роман.

З-поміж гілля, що величним шатром нависало над доброю половиною бабусиною саду, показалися смагляві, обдерті об кору, Тасині ноги.

— Зараз, бабусю. Він там ще щось пише.

Ледь вона встигла це сказати, як з горіха чорним вужем зіслизнув, схожий на циганчука, Ромка, як лагідно називала його бабуся Надія.

То був міцний високий тринадцятирічний підліток з синіми очима та ледь кирпатим, але, загалом, дуже гарної форми, носом. Чорна шевелюра кучерявого волосся майже не піддавалась гребінцеві. Засмагла на спекотному сонці шкіра виблискувала, немов у індіанця.

Зблиснувши смужкою білосніжних зубів, він обминув бабусю та сестру і побіг на простору веранду, де на широкому дубовому столі, змайстрованому дідусем Матвієм, парувала макітра вареників, посипаних цукром та щедро политих черешневим соком.

— Ромко, зачекай. За тобою ж неможливо поспіти. Не ходиш, а літаєш, хай тобі грець. — Бабуся, важко дихаючи, під-

нялась по сходах та всілась на різний стілець, теж виготовлений умілими руками дідуся.

Внук лише замахав руками, за обидві щоки уминаючи пахучі вареники і сьорбаючи просто з макітри бордовий сік.

— Бабусю, щоб встигнути за нашим Ромкою, треба перетворитись на вітер, — Тася, умита та усміхнена, всівшись біля брата, акуратно наклала собі у тарілку справжні витвори кулінарного мистецтва.

Вареники були від найменших до найбільших — розміром у долоню дорослого чоловіка, прикрашені різноманітними хвилями.

— Ох, ти, бабусю, й витівниця, — засміялась дівчинка, смакуючи їжу.

— Ви ж нічого не їсте. Думала, хоч цим зацікавлю. Ромчик уже жити зібрався на горіхові. Скоро збудує там собі хатинку та й перебереться назовсім, — і м'якою долонею старенька пригладила непокірного онукового чуба.

— Як же ти не можеш зрозуміти, що це може бути грандіозне наукове відкриття? — обіззався хлопець, відкладаючи виделку.

— Ти і спати перестав через отой Місяць.

— Це, рідненька, не Місяць, а його двійник «Об'єкт С». Він має таку ж саму, тільки ледь ширшу орбіту, і весь час ховається за справжнім супутником Землі. Двійник можна побачити під час повного Місячного затемнення. Тоді наш супутник має темно-сіре забарвлення, а той — червонуватий і його правий бік злегка виглядає.

— Чекай, то ти і сьогодні ночуватимеш на тому горіхові? — вжахнулась старенька від своєї здогадки.

— Вилізу після першої години ночі. Тоді найкраще вести спостереження. От якби мені справжній телескоп!

Промовивши ці слова, хлопець важко зітхнув і вийшов надвір, де до нього приєднався вірний друг, собака Пірат, —

невеликий кудлатий песик з ніжним рожевим язиком, яким він облизував усіх, хто, на його думку, потребував його собачої підтримки та уваги.

— От якби мені та й справжній, потужний телескоп, або, ще краще, потрапити на загадковий двійник, — жалівся хлопець Пірату, а той, настовбурчивши вуха, уважно дивився на Рому відданими карими очима.

Підліток сів під верандою на лаву, і, пригорнувши до себе тепле собаче тільце, поплинув у райдужні, та, на жаль, недосяжні мрії.

З кухні чувся брязкіт посуду, то Тася наводила лад після обіду. Бабуся їй допомагала, милуючись онучкою, її великими блакитними очима, пухкими рожевими устами і блискучим білявим волоссям. Ніжний рум'янець грав на щоках дівчинки, що раз-по-раз відкидала рукою неслухняне пасмо.

Рома і Тася були двоюрідними братом і сестрою, дітьми двох дочок стареньких. Вони майже щоліта приїздили до бабусі Надії та дідуся Матвія і відпочивали аж до кінця серпня. Їхні татусі обоє були офіцерами на судні, що курсувало поміж портами Одеси та Стамбула і мало турецьку прописку. В хлопця був ще молодший брат — Зореслав і скоро мало з'явиться третє дитя. Його матері, Богдані, був потрібен спокій, тому вона і на це літо спровадила непосидючого хлопця до мами у село, прикомандировавши до нього племінницю Тасю, яка була надзвичайно розумною, не дивлячись, що дівчинці виповнилось лише тринадцять.

Надзвичайне захоплення сина астрологією пані Богдана схвалювала, хоча дуже хвилювалась, коли хлопець по півночі сидів на балконі, спостерігаючи за зірками, чи того гірше — їхав з друзями у вихідні за місто у так званій «зірковий» похід. Максим, Денис та Роман брали з собою намети, казанок, запас їжі, керосинову лампу — все, що потрібно для вилазки на природу, а найголовніше, надзвичайно потужну Максимову підзорну

трубу, якою Роман особливо захоплювався. Жінка розуміла, що син старшає, весь час тримати його біля себе неможливо, та, все одно, серце матері було не на місці. Добре хоч Ромині друзі були старші, розумні і виховані хлопці. Їхали Денисовою машиною — старенькою, безвідмовною «копійкою», брали з собою гітару, на якій хоч Денис, хоч Максим, вміли добре грати. Але це так, для відпочинку очей, коли в них починає мерехтіти від пильного споглядання нічного зоряного неба. Обидва товариші теж були закохані в астрономію і весь свій вільний час проводили в читанні відповідних книг, планетарії чи науковій бібліотеці, хоча Денис був автомеханіком, а Максим — автослюсарем. Спільне захоплення зріднило їх, а потім до пари працівників СТО, яке знаходилось на Молдаванці — одному з районів Одеси, приєднався Роман — такий самий мрійник та відкривач далеких галактик і паралельних світів. Познайомились хлопці в науковій бібліотеці, коли Рома не міг знайти архівний номер популярного колись журналу «Наука і життя» за 1982 рік, що детально висвітлював дослідження наших та закордонних вчених у галузі космонавтики. В одній з тодішніх газет навіть один сміливий журналіст опублікував, що в США знайшли невідомий літальний апарат з прибульцями, який потрапив у катастрофу, і досліджують його на одній зі своїх численних засекречених баз...

— Юначе, я з задоволенням вам допоможу. Маю майже всі випуски за останні десять років його виходу. Це мій улюблений журнал!

Роман, озирнувшись від стола, де безпорадна бібліотекарка розводила руками, побачив усміхнене обличчя стрункого молодика в модних окулярах та елегантному костюмі. Дорогий «дипломат» доповнював картину цілком забезпеченої і задоволеної життям людини.

— О, будь ласка, якщо у вас є потрібний номер...

— Дайте ваш телефон. Я знайду і відразу ж зателефоную. Постараюсь навіть сьогодні увечері.

— А у вас є хоч будь-яке видання Рерихів або «Бгагават-Гіта» чи інший індійський епос? — запитав зацікавлений Роман.

— У мене є все і навіть більше. Максим, — молодик простяг вузьку прохолодну долоню, — автослюсар наймоднішого авто-сервісу Одеси.

— Рома — поки що учень сьомого класу.

— Радий познайомитись.

Вони, вже разом, пройшли до столу, де при світлі настільної лампи читав товсту книгу другий молодик.

— А це — Денис, мій добрий друг та порадник. Разом працюємо.

Роман із задоволенням потис велику мозолисту руку, що пахла сумішшю машинного масла та бензину.

Того ж дня вони поїхали до Максима додому, де Рома з широко відкритими очима споглядав розкішну підбірку спеціалітератури, карти зоряного неба Північної та Південної півкуль, майже повне зібрання видань Рерихів, вирізки з газет і журналів про останні наукові дослідження та відкриття, роздруківки і фото з Інтернету про польоти НЛО над різними містами та країнами, найсучасніший ноутбук і ще багато різної всячини, як сказав Максим.

Та найбільша його гордість — велика підзорна труба, виготовлена на замовлення в одному з одеських НДІ, — займала почесне місце на широкому столі поміж рулонів схем, розрахунків траєкторій комет, метеорів, найбільших уламків космічного сміття та астероїдів.

— Це неможливо! Назбирати стільки всього цікавого в одну невелику кімнату. І де ж ви все це дістали? — захоплено запитав підліток.

— Маю багато друзів. А ще прошу водіїв. Вони й привозять мені все, що можуть дістати.

Так розпочалась міцна дружба поміж двадцятирічними юнаками та тринадцятилітнім хлопцем. Вони разом мріяли побувати у незвіданих світах, на невідомих людству планетах, мандрувати близькими і далекими галактиками, досліджували таємниці Марсу, вірили в теорію Ломоносова, що на Венері існує атмосфера, а значить там може бути життя. Спостерігали за періодичністю спалахів на Сонці та їх впливом на Землю, цікавились усіма даними про відвідини рідної планети іншими цивілізаціями, в тому числі і пришельцями з сусідньої Венери, що, напевно, досить-таки часто наносять нам візити. Все, що можна було почерпнути з телебачення, радіо, газет та Інтернету, їм було відомо.

Але навіть цього було замало. Хотілось справжньої зустрічі з інопланетними друзями по розуму. Мріялось, хоча й трохи з острахом, дослідити їхній корабель — що служить за пальне, яку швидкість на годину, а, може, й секунду, фіксують їх прилади, як контактують з землянами...

Хлопці ще й тренувались, щоб, коли прийде час, бути готовими до міжпланетного перельоту. Вони бігали, підтягувались, до запаморочення крутились на каруселі, їздили у Кримські гори, щоб відчути, що воно таке, те зріджене повітря, уявляли себе у невагомості, а також не палили, не пили і, тим більше, не живили наркотики.

До Романа часто приходила Тася, що проживала у сусідньому будинку і якій було цікавіше спілкуватись з розумним, начитаним, а також надзвичайно романтичним братом, аніж з обмеженими та плаксивими подругами, у яких на думці тільки одне загравання з хлопцями, виманювання у батьків грошей на розваги та розбірки між собою, що нерідко призводило до бійок, які вона на дух не переносила.

Дівчинка спочатку не звертала уваги на братові захоплення, а потім, коли вони разом приїхали до Максима і Тася побачи-

ла через потужний телескоп метеоритний дощ, її здивуванню та радості не було меж. Тася навіть якось згодилась поїхати з хлопцями за місто, але трохи тоді застудилась і надалі відмовлялась.

І от знову вона разом з братом приїхала у село, де спостереження за двійником Місяця увійшли у нову фазу.

Розділ 2

Поївши та помивши посуд, Тася вийшла на ганок і побачила Романа з собакою, які, сидячи рядочком, замріяно вдивлялись в блакитне безхмарне небо. Було після першої, сонце немилосердно пекло. Зморена спекою велика муха непорушно завмерла на лаві біля Пірата. Дощу не було вже понад місяць, і, щоб зберегти залишки вологи, листя позгорталось, а на деяких деревах обернулись ребром до денного світила.

— Ромо, йди візьми картуз, бо отримаєш сонячний удар, — гукнула дівчинка брата.

Той здригнувся та закліпав очима, ніби щойно прокинувшись. Потім, спроквола підвівся і пішов у хату надягти білого картуза, що презентував йому дідусь. Пірат з мухою залишились сидіти далі.

— От, лишенько, але й пече, — зітхаючи, зійшла сходами бабуся Надія. — Хоч би не нашкодило огіркам, бо стануть гіркі. Ходи, Тасю, наламаємо свіжого гілля та затінімо помідори і перець. Хоч би скоріше вечір та напоїти сердешних. Ромко, гайда з нами. Будеш носити гілля на грядки.

Хлопець, у картузі, що ледве тримався на його пишному волоссі, вибіг з хати і вони, втрюх, попрямували до жеботливого струмочка, який тік внизу широкого городу та був увесь зарослий вербами і ясенами.

— Давай, дівонько, висмикуй засохлі гілки, а ти, хлопче, не дрімай, ще встигнеш на свого горіха. Затіняй бідолах. Та старайся добре прикрити.

Наламавши великий оберемок, вони швидко затінили помідори і перець, які вже почали потроху достигати. Куці виглядали ще досить гарно, хоч деякі нижні листочки пожовкли.

— Нічого, потерпів трішки, через кілька годин дідусь Матвій влаштує вам душ, — втішала рослини добросердна Тася.

Вона вважала, що все, що є у природі — живе, і що його, так само, як і людей, болить. Воно плаче і сміється, тому дівчинка старалась ніяким чином нічого не образити та не завдати їй крихти болю. Коли торік Роман хотів розворушити мурашник, щоб подивитись, як збудований дім працьовитих комах зсередини, вона ледь не побила хлопця палицею, якою він збирався влаштувати нещасним створінням Армагедон.

— Як же ти не розумієш! Їм також боляче і страшно. От якби прийшов велетень та засунув у твою квартиру чи дідусеву хату палицю, потрощив там усе і вигнав тебе з дому, тобі було б добре? Мовчиш? От мовчки і відійди від них.

І, відібравши у хлопця палицю, відкинула її геть.

З тих пір і Роман, побачивши де жука чи павука, що поспішали у своїх справах, старався не наступити ногою. Йому тепер ставало шкода рибу, яку сітками вилувлювали на місцевому ставку, та, зі слізьми на очах, віддавав бабусі курку, що його примушували її ловити до недільної локшини. Одного разу, побачивши, як бездушні господарі на повній швидкості викинули свого старого собаку і той потім цілий рік чекав їх повернення на тому ж місці, Роман потім цілий тиждень носив на руках Пірата, що радісно скавчав, не знаючи, з якого дива таке щастя, та цілував його, куди бачив.

Надвечір спека почала спадати. Роман з дідусем Матвієм увімкнули помпу і з шланга полили спраглий город. Пониклі

за день рослини на очах розправлялись та оживали. Краплини води, що скочувались по листю, бриніли та сяяли всіма кольорами веселки. Довгасті кабачки і величезні гарбузи, лежачи поміж широкого листя, полегшено зітхали і щиро раділи живильним струменям води, що ігривим дощиком вдарили в землю та відразу ж проникали до стомленого спекою коріння.

— Гей, як чудово, як добре та радісно жити, коли господар напоїть нас, — гомонів корінь до кореня і підморгував до сором'язливої червонощокої моркви та роздутої поважної цибулі.

А Сонце, ніби розуміючи, що його надмірна увага трохи шкодить довколишньому світу, вогняним колесом котилось до обрію. Ось залишився тільки краєчок і скоро прохолодна ніч зачарувала всіх довкола. Тільки де-не-де гавкав собака чи спросоння скрикував якийсь птах.

На болоті раз-по-раз починала кумкати жаба і скоро цілий хор банькятих кумась розлився понад левадами.

— Оце, дітки, на дощ. Чуєте як галасують? І ластівки нині низько літали. Йдіть вже лягати спати, перша година ночі.

Бабуся прочовгала по доріжці та, хляпаючи стоптаними капцями, піднялась сходами на веранду, зрозумівши, що ніякими умовляннями не зажене онуків в хату, та ще й у таку казкову ніч.

Діти знову видерлись на горіх, поспостерігати за мовчазним супутником Землі, що, уповні, пропливав просто над їхніми головами.

— Тасю, а ти знаєш, що коли Місяць повний, можна загадувати бажання. Кажуть, обов'язково збудеться. Тільки треба його прокричати на увесь голос.

— І що б ти загадав?

— Чесно? Щоб ніколи-ніколи ніде не було війни, не плакали діти, щоб усім вистачало їжі та води, і всі сироти знайшли батьків. Та ще щоб ніхто не страждав від болю, а від усіх хвороб винайшли ліки і вони були доступні всім без винятку, — відгук-

нувся Рома, що, притиснувшись до гілки, сидів у своєрідному гамаку, сплетеному самою природою. Зошит з розрахунками лежав у нього на колінах і хлопець, підсвічуючи собі ліхтариком та висунувши кінчик язика, щось швиденько туди записував.

— А знаєш, що б я загадала? — Тася примостилась на розгалуженні двох широких гілляк. — Я б загадала, щоб люди видали такий закон, який би забороняв убивати тварин та птахів і навіть ловити рибу.

— Але ж тоді риби розвелосся б стільки, що вона би витіснила собою воду!

— Неправда! Я читала в одному науковому журналі про природний відбір, де самі риби поїдають зайвих риб, а, приміром, у вовчій зграї найсильніші задирають найслабших.

— Але ж це теж жорстоко!

— Може й так. Але природа саморегулююча і зовсім не потребує втручання людини. Від цього вона тільки страждає.

— Знаєш, як на Чукотці відбирають найсильніших собакат, що потім зможуть йти в упряжці? Відразу після народження викидають всіх на мороз. Котрі приповзуть назад до матері, тих і залишають, а решта, слабші, замерзають.

— Звідки ти це знаєш?

— Слухай, я теж, може, хоч трохи на чомусь розуміюсь, — огризнувся Рома, зручніше вмоштуючись у гамаку.

Тася, замовкнувши, погладила брата по плечу. Дівчинка ніколи на нього не ображалась, бо знала, що хлопець має такий характер, що, якщо і скаже щось образливе, потім буде гірко жаліти, заглядаючи в очі, як побитий собака, і соромлячись просити пробачення.

А Місяць все плив над Землею, кидаючи з висоти невидиме проміння й, іноді, заходячи за хмари, створював довкола мерехтливе світіння. Тася з Ромою, дивлячись в небо, все старались збагнути його таємницю, точніше, таємницю того, що ховалось

позаду постійного супутника нашої планети, та дивний погляд дівчини, що несе воду.

— Слухай, Тасю, а Місяць, напевне, був колись закоханий у цю дівчину.

— І вона теж дуже його любила, тому, назавжди покинувши батьківську хату, полинула вгору та й припала до коханого. Її образ так і залишився на його тлі, але дівчина завжди з сумом дивиться на рідні простори, поміж зелених гір відшукуючи рідну хату, — підтримала Романову легенду замріяна Тася.

— І ця дівчина, напевне, українка. Дивись, вона у плахті та віночку.

— Або ж росіянка чи білоруска. У них теж коромислом носять воду.

— Добре, спускаймося надолину, бо через нас бабуся не засне, — і хлопець першим, з мавпячою проворністю, почав залазити, допомагаючи при цьому сестрі.

Опинившись внизу, діти, стараючись поводитись тихо, прослизнули у хату та повкладались спати.

А Місяць, тихенько зітхнувши, ще яскравіше засяяв в небесних просторах.

Розділ 3

Тася прокинулась від того, що волохатий джміль бився у вікно, біля якого вона спала. Дівчинка з хрустом потяглась, та, зіскочивши з ліжка, швиденько одягнулась і, взувшись у блакитні босоніжки, вибігла надвір.

Сонце сьогодні ховалось за хмарами, лише зрідка кидаючи на землю скупий промінчик. Пірат радісно гавкав, ганяючись за мухами, що роєм кружляли над його головою. Побачивши Тасю, він круто змінив свій віраж та кинувся дівчинці під ноги.

— Що, Пірате, може хоч сьогодні буде трохи легше дихати, як ти думаєш? — і вона, нагнувшись, полоскотала собачку за вухом.

Зраділе цуценя перекинулось на спинку, підставляючи Тасиним пальцям ще й живіт.

— Ох ти ж хитруне, — дівчинка присіла і почала гладити та лоскотати ніжно-рожеве, вже чимось щільно набите, Піратове пузо.

— Може, підете сьогодні по малину? — з-за рогу вийшла бабуся, несучи у решеті стиглі вишні, — напевне, не буде такої спеки, як учора. Зваримо варення, буде взимку до чаю. Ну то як, йти будити Ромку?

Тася знизила плечима, добре знаючи братову нелюбов до раннього вставання.

Та, на її подив, той, кого мали піднімати довгими умовляннями, сам з'явився у дверях, широко позіхаючи та чухаючи спину.

— Тобі, хлопче, треба буде увечері змастити плечі свіжою сметаною, а то скоро шкіра злізе. Цілий день смажишся на сонці, — і бабуся, промовивши це, протислась повз нього у двері.

— Чуєш, про що просять нас сьогодні? Піти до лісу по малину. Ти як на це? Особисто я — за.

— Треба подумати. Що у нас заплановано? Та ніби нічого такого термінового. Можна й сходити, — і Роман, торкнувшись великим пальцем ноги Піратового носа, пішов за хату вмиватись.

З кухні полинули пахоці свіжовипечених млинців, що їх дуже добре вміла готувати бабуся Надія. Були вони тоненькі та рум'яні, з відчутним присмаком меду.

Певне, ті пахоці дісталися й Романа, бо він вискочив з-за хати і, помахавши Тасі рукою, забіг на кухню.

Ароматні млинці гіркою лежали на широкому тарелі, а у мисочках, на вибір, були варення та сметана. Дідусь Матвій, по-

крекуючи, згортав випічку у трубочку та, вмочуючи у сметану, швиденько впихав у широкого, зарослого густою сивою бородою, рота.

— Швидше, онуче, бо не встигнеш. Така смакота, що усі з'їм.

— Луснеш, старий дурню, — і бабуся жартівливо стукнула дідуся ложкою по голові.

Роман всівся і, наклавши собі з добрий десяток млинців, почав з апетитом їсти, вмочуючи то у варення, то у сметану. Пірат крутився під ногами, заглядаючи хлопцеві у рота та лижучи пальці, якими той, під столом, погладжував собачку.

Гірка млинців розтанула на очах і дідусь, поплескуючи себе по животі, взявши вила, пішов перевернути сіно. Тася відмовилась від запропонованої страви та взялась варити собі вермішель на молоці, яку дуже любила.

Коли всі поїли, бабуся налагодила дітям полуденок, вкинувши туди пляшку компоту. Все це Роман поклав у місткий рюкзак і повісив його за плечима. Тася взяла широкий плетений кошик, встеливши його папером, обоє надягли солом'яні брилі і вирушили до лісу.

Дорога була неблизька — кілометрів зо п'ять. Спочатку селом, далі понад річкою, що, звиваючись, текла між розлогими вербами, потім — левадами, аж ген до лісу і ще трохи, повз стару могилу. Кажуть, у ній похований невідомий солдат. В узголів'ї могили росло могутнє дерево. Біля поховання на хвилину зупинялись, віддаючи шану мужньому захиснику рідного краю.

— Хоч би не було дощу. Ми ж не маємо плащів, — сказав Рома, порушуючи дзвінку лісову тишу.

— Тю, дурненький, так ти ж у лісі. Присядемо під будь-яким деревом.

— Яка ж ти у мене розумниця, — ущипнув хлопець сестричку за ніжну щічку, — а я й не подумав. Справді, — і він, розсмі-

явшись, відійшов вбік та, схилившись, почав щось пильно розглядати у густій траві.

— Що там? — зацікавлено запитала Тася, зупиняючись та витягуючи шию, стараючись роздивитись хоч здалеку братову знахідку.

— Слухай, я ще такого не бачив. Йди-но подивись, — хлопець, вирівнявшись, повними здивування очима подивився на дівчинку.

Пірат, що біг слідом за Романом, наштовхнувшись на хлопцеву знахідку, раптом завищав і, високо підстрибнувши, кинувся навтьоки, відразу ж зникнувши у кущах.

— Та що ж там таке? — дівчинка, що спочатку залякла від дивної поведінки собаки, заворушилась і, трохи отямившись, підбігла до брата.

На землі виднілись відбитки чийось ніг, які ні в один людський розмір взуття би не помістились. Відбитки були ще й широкі — близько п'ятнадцяти сантиметрів. У самому кінці, де мали б бути, по ідеї, пальці, виднілись заглибини — ніби від кігтів.

У дітей волосся стало дибки.

— Чуєш, а хто може мати такий розмір? Це ж тягне на п'ятдесятій, як не більше.

— А може, то хто пожартував, понаставлявши вздовж стежки таких слідів. Дивись, он ще такі самі. Це щоб менше люду йшло по малину, — трохи розрядила обстановку Тася.

І справді, через декілька метрів, тільки вже з другої сторони широкої стежки, що вужем звивалась поміж дерев, були точно такі ж відбитки. Ланцюг з тих слідів тягся до глибокого рову, який знаходився метрів за сто від стежки. Там завжди було темно та вогко, і, зазвичай, люди любили збирати гриби — масляки та підпеньки.

— На що ж вони схожі? Згадав! На сліди лап древніх ящерів, що жили на Землі ще до льодовикового періоду.

— Та ні, там були б, точніше, мали б бути більші, набагато більші лапи, — не погодилась з версією брата Тася, яка вже потроху почала відходити від пережитого раптового страху.

— Але ж ящери бували різні, — від малих і до найбільших — розміром з п'ятиповерховий будинок! Як ти гадаєш, може, це і справді зробили люди?

— Не думаю. Ні, точно ні. Це я просто так сказала, щоб тебе заспокоїти. Бачив, як злякалась наша собачка? І, до речі, де вона? Пірате! Агов! На-на-на!

З густих хащів почулось тихе повискування, потім виткнулась смішна, з настовбурченими вухами, собача мордочка. Пірат проповз кілька метрів і завмер, зляканими очима дивлячись на дітей.

— Та що ж це таке, нарешті? Пірате, ану йди ближче! — знову покликкала Тася.

Але нічого не допомагало. Собака повзав по колу, вищав, та ближче як за п'ять метрів до знахідки не наближався.

А в очах обох дітей вже зовсім зник страх, залишилась лише гостра цікавість і бажання, нарешті, зрозуміти, що ж то таке трапилось у їх завжди спокійному і такому звичному лісі.

Вони вже давно психологічно підготували себе до чогось подібного і лише жалкували, що ці сліди не трапились їм на очі багато раніше.

Тільки бідолашний Пірат все ніяк не міг заспокоїтись. Він шулив вуха, поводив носом та весь час стиха повискував. Шерсть на собаці періодично ставала дибки, він починав гарчати і дерти задніми лапами землю, ніби перед боєм.

— Пірате, будь ласка, заспокойся. Нічого такого, — закричав Роман, а потім, обернувшись, повернувся до Тасі та додав: — Це ще може бути слід Єті — Снігової людини. Але я ще ніколи не чув, щоб вона була у тутешніх краях. Її бачили у Сибіру, на Алтаї, щось подібне згадували мешканці Гімалаїв, Карпат

та Канади. Невже їй набридло бродити там і вона перебралась сюди?

— Слухай, ну ти зараз просто як маленька дитина, все б вигадувати казки, — осадила Романа Тася. — Ми сьогодні потрапимо у малинник чи ні? Знайшли щось — то й знайшли. У теперішньому дивовижному світі я вже нічому не дивуюсь. Не здивуюсь, навіть якщо зараз побачу «літаючу тарілку»!

— Добре, пішли. На зворотному шляху роздивимось їх детальніше.

І діти, покинувши свою загадкову знахідку, попрямували далі. Невдовзі вдалині показався зруб, де росла дика, але надзвичайно смачна та добірна малина. Вони так захопились збором сонячних теплих ягід, що й незчулись, як звернуло з полудня і сонце поволі покотилось до обрію. Коли нарвали повний кошик, Роман ще дістав з рюкзака велику та цупку торбу з церети. Наповнили і її.

— Ну що ж, думаю, досить, — оббираючи зі штанин засохлу траву, промовила розважлива Тася. — Маємо повний кошик та майже повну торбу. Вистачить і на варення, і на вареники та пиріг. А на компот назбираємо через декілька днів, сезон тількино розпочався.

Роздираючи колючі кущі шипшини та ожини, що опутали малину густим павутинням, діти почали вибиратись на дорогу, яка серпантином огинала зруб. Пірат, все ще насторожено шулячи вуха, продирався слідом. Та раптом собака підскочила високо у повітря і всіма чотирма лапами дзвінко гепнулась об землю.

Просто перед дітьми відкрилась широка галявина, якої, а Роман з Тасею це добре знали, там раніше не було. Посеред неї стояло щось схоже на гострий циліндр з багатьма вузькими, схожими на бійниці, вікнами-ілюмінаторами. А ще «воно» нагадувало довгу, звужену вгорі, сріблясто-білу сигару з темнішими поперечними смугами. Апарат таємниче зблискував зелен-

куватим фосфоричним світлом. Діти і собака злякано завмерли на місці. Але те світіння, чомусь, діяло, на диво, заспокійливо. Коли Рома знову відчув здатність рухатись, а його важко було чимось налякати, хлопець підійшов трохи ближче, щоб краще роздивитись, на його поважну думку, міжпланетний космічний корабель. Навколо панувала абсолютна дивна тиша, навіть вітер перестав шуміти у кронах дерев, і серця дітей бились у пришвидшеному темпі, а кров пульсувала в унісон з легкою вібрацією таємничого гостя.

У «сигарі» світилось лише кілька верхніх бійниць-ілюмінаторів. Жодного натяку на хоч якийсь вхід не було. Тася теж підійшла трохи ближче і зацікавлено почала розглядати мерехтливий апарат. Навіть Пірат, все ще стиха повискуючи, ліг на живіт і почав тихенько підповзати, але всім своїм виглядом давав зрозуміти, що у будь-яку мить готовий скочити на лапи та чкурнути геть.

Вже скоро, зовсім осмілівши, Роман підійшов до корабля впритул і злегка постукав по ньому пальцем. У відповідь не почулося жодного звуку. Хлопець обійшов апарат, що був у діаметрі близько п'ятнадцяти метрів, і задумався, з чого ж у нього обшивка? По кольору було щось схоже на срібло чи легку сталь, але по твердості не співпадало з версією хлопця. Швидше якийсь сплав. Тася ходила слідом за братом, намагаючись за ним сховатись. Пірат, нарешті переставши боятись, підповз на найкоротшу відстань від апарата і почав його обнюхувати.

— Чуєш, Тасю, а вони прибули зовсім недавно. Відчуваєш, який запах стоїть у повітрі? Я такого ще не нюхав скільки живу, — тихо промовив Рома, намагаючись вловити думку, що весь час від нього тікала.

— А ти пам'ятаєш, що було на цьому місці до того, як сюди спустилась ця дивовижна конструкція?

— Напевне, ліс. Але галявини не було точно.

— Слухай, Рома, а як так вийшло, що ми не бачили, як вони приземлились? Адже були зовсім близько.

— Ми ж так захопились збиранням малини, що й не помічали нічого довкола себе.

Хлопець різко замовк і почав з тривогою прислухатись до свого тіла. Поміж ним та апаратом почали пробігати якісь чуттєві ейфорійні імпульси. Зробилось трохи лячно, але ще цікавіше. Потім Рома перевів погляд на Пірата і у нього відвисла щелепа. З собачої шерсті, що стояла сторчака, в усі боки летіли зеленкувато-блакитні іскри. Потім такі ж іскри посипались з Та-синого волосся.

— Господи! Прибульці ж дистанційно зчитують з нас потрібну їм інформацію! — закричав Рома.

Раптом корабель почав світитись дужче, а потім, просто навпроти них, відкрився шлюз і звідти до землі простяглись чудернацькі сходи. Вони ніби висіли в повітрі і були прозорі, як скло.

У Ромовій голові щось клацнуло і його ніби магнітом потягло до тих сходів. Ловлячи руками повітря, хлопець почав підніматись ними. Сходи виявились на диво міцними та твердими. Піднявшись на верхній майданчик, Рома повернувся і побачив, що слідом за ним йде Тася, несучи в руках малину, а за нею, мов прив'язаний, Пірат. Коли всі троє опинились в шлюзовій камері, сходи зникли, а сріблястий люк зачинився, не видавши жодного звуку.

Розділ 4

Діти йшли вузьким коридором, по обидва боки якого було по кілька дверей. Попереду виднілись трохи ширші, що відразу ж гостинно розчинились, як тільки трійця біля них зупинилась, і знову зачинились, пропустивши дітей та собаку все-

редину, в маленьку кімнатку, яка виявилась ліфтом, що миттєво виніс їх нагору.

Коли за друзями зачинились і ці двері і вони, ступивши кілька кроків, безпорадно зупинились, намагаючись звикнути до ненав'язливої напівтемряви, пролунав тихий приємний голос:

— Ласкаво просимо на борт нашого зорельоту. Ми вас вже зачекались.

Ці слова, майже не відкриваючи мало схожого на людський, ледь помітного рота, промовила істота, що сиділа перед численними мерехтливими моніторами, на яких періодично змінювали один одного кадри добре знайомої і Роману, і Тасі, місцевості, та обличчя людей.

— Ви не втомились? Може чаю? — знову відкрила істота свого невидимого рота і її вузькі очі радісно зблиснули.

— Не відмовимось, — наважився щось вимовити і, заодно, перевірити чи у нього не зник голос, Роман.

Істота махнула рукою й інша така ж сама істота, тільки трохи менша, вкотила до приміщення невеличкий низький столик зі вже розлитим чаєм і тацею з тістечками.

— Пригощайтесь, будь ласка.

Роман хотів було спитати, звідки вони так добре знають українську мову, що так гарно та чисто на ній розмовляють, але не встиг. Його легенько штовхнула Тася.

Істота, напевне зрозумівши ситуацію, або й взагалі прочитавши думки дівчинки, усміхнулась по-своєму, ледь розтягнувши рот.

— Вам тут абсолютно нічого не загрожує. Повірте! Коли поп'єте чаю та відпочинете, я розповім вам, чому ви сюди потрапили, а також що з вами буде далі.

При останніх словах пришельця навіть у не надто боязкого Роми поза шкірою сипонув мороз.

— Сідай, Тасю, — нарешті спромігся видавити з себе хлопець після миттєвого ступору. — А Пірата можна пригостити?

Ми поп'ємо чаю, а ви можете розповідати про все зараз, не відкладаючи надовго. Ми у лісі відпочивали, а не працювали, тому не надто стомились.

Прибулець знову злегка усміхнувся і кивнув. Менша істота внесла мисочку з молоком, до якої радісно кинувся добряче зголоднілий песик. Діти присіли біля столика, з неприхованою цікавістю розглядаючи тих, до кого вони так неждано завітали у гості.

Господар був приблизно їхнього зросту, дуже смаглявий, з вузькими, чорними, як вуглинка, очима та темним, майже чорним, злегка кучерявим волоссям. Рот вузький, майже безгубий, вуха теж невиразні, без наявної вушної раковини. Руки трохи довші, ніж у землян, з тонкими гнучкими пальцями. Ноги, навпаки, коротші, стопа довга та широка, з гострими кігтиками.

Друга істота була, напевне, жіночої статі, бо таке ж темне кучеряве волосся у неї було набагато довше. Більше ніякої іншої різниці між ними не було.

— Ви обіцяли щось розповісти, — смакуючи гарячий чай з тістечками, що просто-таки танули у роті, сказав вже зовсім осмілілий Рома.

Прибулець ще раз загадково посміхнувся, звузивши і без того вузькі очі до тоненької смужки, що надало його обличчю комічного виразу і, роблячи наголос на кожному слові, запитав:

— Ви і справді не здогадуєтесь, чому ви тут? Зовсім-зовсім?

Рома, від подиву, аж перестав смачно сьорбати гарячий духмяний чай, за що він завжди отримував зауваження від матері, і рука з чашкою так і зависла у повітрі, а очі широко відкрились, ніби побачивши якусь дивовижу.

— Пробачте, але про що ви, власне, говорите?

— Та про ваші ж власні думки. Чи я помиляюсь? Ви що, у себе на планеті абсолютно не задумуєтесь про те, що ви мислите,

про що мрієте та що говорите один одному, у своїх думках і так далі, бо перераховувати можна дуже довго, але річ у тім, чи мої слова дійдуть до цілі і чи ви щось зрозумієте?

— Та я і досі не знаю, про що ви говорите.

Прибулець легенько зітхнув і, нарешті відірвавшись від своїх моніторів та повернувшись разом з кріслом до дітей, промовив:

— Добре, тоді усе по-порядку. Мене звати Зіб, її — Заб. Ми є тимчасові мешканці Сеопфії, або так званого двійника добре знайомого вам Місяця. Спеціально прибули на планету Земля по вашому ж особистому запрошенню!

У Романа очі відкрились ще ширше і він обережно, немов у трансі, поставив чашку з чаєм та недоїдене тістечко на столик.

— Дозвольте, як це по нашому особистому запрошенню?

— А ось дивіться самі. — Прибулець знову повернувся до моніторів та поклав один з них просто по екрану. Там з'явився їхній садок у дідуся й бабусі в селі, далі Рома, власною персоною, на верхівці горіха, з товстим зошитом у руках. Була гупа ніч, лише час від часу згавкували собаки та кричали спросоння птахи. Хлопець, підсвічуючи собі потужним ліхтариком, щось безперервно шепотів, а потім, задерши обличчя до Місяця, що був уповні та світив йому прямо в очі, прокричав: «Наказую, ні, дуже прошу, всіх, хто мене чує на «Об'єкті С», прибути на Землю та перенести мене на нього. Полечу навіть на «літаючій ложці». Будь ласка! Я дуже-дуже хочу побувати там, на втіленні всіх моїх дитячих мрій!»

Побачивши на екрані свої, приховані від стороннього ока, дії та почувши висловлені в емоційному стані бажання, Рома опустив очі додолу та злегка зашарівся.

— А от соромитись цього не треба, бо у кожного з нас є мрії. Потрібно тільки навчитись відповідати за свої слова та вчинки.

— Хіба мало що може думати чи бажати людина? — про- бурмотів Рома, з все ще палаючими щокками.

І знову очі прибульця звузились у непомітній для дітей по-смішці.

— А ви хіба не знаєте таку просту інформацію, що абсолют-но все у цьому світі матеріальне? Ваші слова, побажання, прокляття, думки ніколи не пропадають просто так, як ви, мабуть, звикли думати, а завжди доходять до цілі, іноді обертаючись проти того, хто це промовив. Тому говорити і висловлювати свої побажання потрібно надзвичайно обережно і добре думаючи, щоб нікому, в тому числі і собі, не завдати шкоди, навіть подумки. Я тільки що побував на ваших широких розкішних левадах. Гляньте, що я там відзняв. — Прибулець постукав по другому монітору і там відразу ж з'явились кадри короткометражного фільму. На них їхня сусідка тітка Мотря пасла дві корови та трое телят. Спочатку тварини спокійно щипали травичку, помахуючи хвостами. Тітка куняла, спершись на відколоту вітром гілляку старої верби. Потім звідкілясь взялась зграйка гедзів, які почали люто жалити всіх підряд. Тварини, мотаючи головами, бігали по пасовищу, телята жалібно мукали і, падаючи на коліна, терлись покусаними шиями об землю.

Побачивши таке, тітка Мотря, зблизнувши очима, почала збирати тварин до гурту та злісно кричати, випльовуючи на тварин та комах стоси брудної лайки.

— Ото погань. І де ви взялись на мою голову, клятї виродки! А щоб ваші жала повідпадали і ви не могли навіть води напитись! Чого вилупився, придурку? Зараз як дам по ребрах, аж тобі шкіра лусне! Рухайте швидше кістками, поки я вам їх усі не переламала. А ти, тварюко, не обертайся, бо заїду поміж очі, аж тобі голова зробиться квадратною, — так примовляючи, жінка гнала бідолашних тварин, і так постраждалих від жал розлючених спекою комах, нещадно лупцюючи їх по впалих боках.

Щоки дітей, що дивились на це неподобство, густо вкрились червоною фарбою.

— А це я відзняв, коли шукав ваше село.

Прибулець знову поклав пальцями по монітору.

Діти побачили зупинку у їх райцентрі, до якої підрулювала вже й так переповнена «маршрутка».

Натовп хлинув до дверей, які відразу ж затріщали від натиску ззовні та зсередини.

— Дайте вийти, хай вам грець!

— Ану посунься, товста свинюко, і забори від мого обличчя своє смердюче рило!

Двоє озлоблених молодиків, даючи всім підряд по ребрах та головах, продирались до вже трохи відчинених дверей.

— Обережно, дитина. Задавите ще. Оце люди! — молода жінка з плачущим згортком на руках старанно проштовхувалась крізь натовп, розставленими ліктями захищаючи згорток від штурханців, що градом сипались з усіх боків.

— Ой, бідні мої ноги! І за які гріхи вам таке на старість років? — стогнала старенька бабуся, яку так притисли до машини, що мало не тріщали кості.

Водій, який вже звик до всього, лише крутив навсідч головою та здвигав плечима.

Врешті, коли всі таки втиснулись до багатостраждального автотранспорту, створюючи ефект шпротів у банці, підбіг ще один міцний чолов'яга.

— Ану посуньтесь трохи.

— Та куди? І так нічим дихати.

— Нічого, потерпите, — чоловік підняв дівчину, що останньою стояла на сходах і поклав її на плечі пасажирам, які стояли вище. Ті, у свою чергу, навалились на водія. Чийсь лікоть лежав йому на голові, а велика ряба сумка товкла по коліну. Та водій мужньо все це зносив, стараючись якнайшвидше доїхати до наступної зупинки, щоб, обігнавши конкурента, перед самим його носом забрати його пасажирів.

Роман, присоромлений такою ганебною поведінкою своїх «братів по розуму», лише розгублено кліпав очима, намагаючись щось сказати, та язик, зазвичай добряче гострий, чомусь перестав слухатись.

Врешті він витиснув з себе, але зовсім не те, що хотів сказати насправді:

— А чому у вас такі прості імена?

— Ми ніколи нічого не ускладнюємо, — знову усміхнувся Зіб, примруживши вузьенькі очі.

— Добре, але як на те пішло, то хіба у вас немає такого? Я маю на увазі, от такої поведінки, — врешті зважився запитати Рома.

— Ви, мабуть, дуже здивуєтесь моїй відповіді, але точно вам кажу, що немає, — відповів Зіб.

— Справді?

— Справді. Колись, дуже давно, бувало всіяко, та ми перевиговались. Адже нічого доброго така поведінка не приносить, а значить увіковічувати її не варто. Просто я ще зовсім нічого не розповів вам про наш чудовий народ, тому ви не можете відразу все зрозуміти. У нас дуже древні традиції, які ми надзвичайно високо цінуємо, поважаємо і насправді пишаємось ними. Найголовнішою з них ми вважаємо нашу мову, потім — бережливе ставлення до світлої пам'яті наших предків, особистості національного колориту, співвідношення між громадянами різних вікових груп і, навіть, поглядів на колишнє, сучасне та майбутнє. Ми створили безліч різних програм, у тому числі і соціальних, одна з яких — детальне викорінення всього лишнього, що заважає нам жити і нормально розвиватись. До речі, у нас вже зовсім немає лайливих слів, а ліки, що ми створюємо, завжди з природних матеріалів та мінералів, включаючи надсучасні нанотехнології, створені виключно нашими вченими, якими надзвичайно пишаємось. Чаї та природні аптечні збори тільки з на-

ших країв. Також існує грандіозний проект захисту нашої рідної планети, яка зветься Дріода, від будь-якої зовнішньої космічної загрози.

Ми позбулись всіляких негативних якостей, як, наприклад, заздрість, бажання щось у когось взяти без дозволу, збрехати і тому подібне. В нас у кожній сім'ї, які ми теж створюємо, особливо шануються і виконуються десять заповідей нашого Творця, який також є і вашим Творцем, та викорінюються десять смертних гріхів.

— То ви ідеальні, — і собі усміхаючись, промовив Рома.

— Зовсім ні. Просто намагаємось відповідати всім канонам, що заповів нам Творець. А тепер хочу, щоб ви зрозуміли, з якою поважною місією ми прибули на Землю.

— А я, мабуть, здогадався. Хочете і нас навчити усьому тому, що знаєте самі.

— Майже так. Все це ви можете запровадити й у себе, якщо, звичайно ж, забажаєте. Ми просто щиро хочемо вам допомогти, поки ще є час, а ми знаємо, що його у вас залишилось зовсім небагато, бо володіємо здатністю бачити майбутнє. У ньому ви можете знищити свою чудову зелену планету необдуманними діями. І саме така, а не інша доля на вас чекає.

— Це має бути атомна війна?

— Я не вповноважений, хлопче, повідомляти таку інформацію. Маю честь запросити вас усіх у захопливу космічну подорож спочатку на Сеопфію, або, як ви кажете, двійник Місяця, а потім відвідаєте нашу чарівну матінку-Дріоду. Там вам достеменно все розкажуть та покажуть, навіть з надлишком. Може, це вас трохи розчарує, та я скажу. Сеопфія — штучний супутник, який, у тісній співпраці з іншими цивілізаціями, ми створили власноруч. Це — своєрідна база відпочинку, де ми адаптуємось, дозাপравляємось, спілкуємось з іншими мешканцями нашої Галактики, у яких там свої табори. А потім стартуємо по різних

планетах Сонячної системи, які потребують нашої підтримки та допомоги. Ми весь час ведемо спостереження за Землею, намагаючись бути якомога непомітнішими, і ніяким чином не втручатись у ваші внутрішні справи, хоч, часом, ви примушуєте нас це робити.

— І коли ж таке буває? — зацікавленню Романа не було меж. Тася з Піратом, попоївши, тихенько сиділи на м'якому зручному диванчику, уважно слухаючи розмову і тільки переводячи очі з Романа на Зіба та назад, боячись когось з них перебити і пропустити хоч слово зі сказаного.

— Це буває тоді, коли ми бачимо особливо гостру несправедливість чи жорстокість у вашому ставленні одне до одного, тваринного чи рослинного світу, та навколишнього середовища. Або вже стає неможливо спостерігати, як страждають безневинні люди. Тоді стараємось допомогти. Ви називаєте це втручанням потойбічного світу. Ну так що, рушаємо?

— Тасю, ти як на таку пропозицію, згідна?

Дівчинка похитала головою і Роман завмер, з острахом очікуючи її вирок, бо без сестри він нікуди не полетить.

— Я б не проти, але бабуся з дідусем будуть хвилюватись.

— Немає жодних проблем, бо ми ще й вміємо керувати часом. Ваша відсутність видасться для ваших рідних просто зайвою годиною, проведеною вами у лісі.

— Тоді згодна. А ти, Пірате?

Песик, певне зрозумівши її, радісно загавкав та замотав головою.

— Всі згодні? Тоді вперед!

Розділ 5

Заб вкотила у каюту інший столик і запропонувала дітям та собачці по яскраво-червоній пілюлі та попросила їх проковтнути.

— Це допоможе вам добре перенести невагомість, бо ми літаємо навіть не так, як ваші земні літальні апарати.

— А як? — своє перше за весь час перебування на кораблі запитання поставила Тася, що викликало тихий і зовсім необразливий сміх.

— Крізь час та зі швидкістю звуку!

— Ого, — тільки й спромоглись промовити діти голосно та разом і мовчки випили запропоновані пілюлі, запивши холодною, на смак джерельною, водою, що теж стояла на таці. Зробив це і Пірат, як здалось дітям, з явним задоволенням.

Зіб, повернувшись до своїх моніторів, щось увімкнув. Зореліт спочатку легенько завібрував, потім вібрація зникла. На моніторі, який показував, що діється довкола апарата, земна поверхня почала блискавично віддалятися і за якусь хвилину зникла зовсім. Зіб щось знову перемкнув. Зореліт плавно розвернувся, вибираючи курс, і коли він ліг правильно, прибулець ще раз перемкнув та повернувся до гостей.

— Ну от і все, ми йдемо на абсолютній швидкості крізь час. Система обмине будь-які перешкоди, що трапляться на шляху. За пальне нам служать сонячні батареї, що акумулюють енергію плазми вашого Сонця, і також живлять всю систему всередині зорельоту. Через декілька годин прибудемо на Сеопфію. А поки що можете відпочити, якщо більше немає ніяких запитань. Заб покаже вам ваші каюти.

— А можна ще два останні запитання? — зненацька прохопився Рома.

— Давай, валяй, — своєю оригіальною усмішкою посміхнувся Зіб.

— Ви справді звужуєте час? Адже знаю, що до Місяця дуже далеко і за кілька годин туди ніяк не долетіти.

— Ще й як долетимо — з вітерцем! Давай, швиденько, друге запитання.

— А друге моє запитання буде таке. Ви стверджуєте, що великі гуманісти, але ж коли приземлялись, напевне ж з спопелили діаметр посадки?

— І як ви навіть могли таке подумати? Хіба були якісь підстави, чи десь було помітно сліди згарища? Ми, коли сідали, зробили діаметр посадки прозорим. Зараз на тому місці знову все, як було до того. Більше немає запитань?

«І що я за людина, — з досадою на себе самого подумав Рома. — Адже цілком очевидно, що вони насправді є тими, за кого себе видають. Просто ми, з нашими варварськими методами життя, вже й не віримо, що таке може бути насправді, хіба що у казці. І не докладаємо жодних зусиль, щоб така ж казка стала дійсністю і в нас на Землі. І їхні слова є не звичайною хвальбою, а простою констатацією не зовсім зрозумілого для нашого обмеженого розуму факту».

— Пробачте мене за таку тверду недовіру до вас, адже самі розумієте, що у таке повірити надзвичайно важко, — хлопець важко зітхнув і підняв наповнені палючим соромом очі на Зіба.

— Я вас чудово розумію, але ми будемо намагатись вас у цьому переконати, згода?

— Звичайно ж згода.

— Тоді ідіть відпочивайте, а я трохи попрацую, — м'яко сказав Зіб, і його чорні очі звузились у невидимій, але такій щирій усмішці.

Прийшла Заб і покликала їх за собою. Друзі зайшли у ліфт, що опустив їх поверхом нижче до невеличких, та дуже затишних кают, запропонованих гостинними господарями.

У Романовій стояло м'яке широке ліжко, застелене яскраво-жовтим атласним покривалом, перед ним лежав невеличкий смугастий килимок. Далі, навпроти дверей — журнальний столик, біля нього зручний диванчик з кількома подушками з чудернацьким візерунком. Біля самих дверей, на стіні, якщо, звичайно, можна було так сказати, висіло велике дзеркало.

У Тасиній каюті було все майже так само, картину доповнювала лише невеличка скляна шафа з тонкими кришталевими ручками.

Потім Заб принесла ще товстий та м'який килимок для Пірата і постелила його у Романовій каюті.

— Сподіваюсь, вам тут буде добре та зручно, — вперше діти почули голос другого посланця безмежного і такого привабливого космосу. З легким витонченим поклоном Заб вийшла, залишивши Романа, Тасю та Пірата мандрувати у часі та невідомості у своїх, розділених невеличким коридором, каютах.

Та хлопець, як не намагався, заснути не міг, певне, давалося взнаки перенесене хвилювання. Трохи покрутившись, він піднявся, і, пам'ятаючи дорогу, поїхав ліфтом назад, у «серце» міжпланетного корабля, де знаходились прилади і Зіб на своєму незмінному посту. Тихенько туди зайшовши, Роман побачив у десятки разів збільшений космічний простір на великих моніторах, перед якими чаклував Зіб. Миготіло різноманітне космічне сміття, метеорити, астероїди, раз навіть промайнула пустотлива комета, залишивши по собі довжелезний хвіст із розпечених газів, пролетів навіть чобіт від космічного скафандра, що його, певне, загубив якийсь забудькуватий космонавт. Ось промайнуло блакитне зображення дуже схожого на Землю планети. Зіб, помітивши, що хлопець стоїть позаду і пильно вдивляється в екрани, не повертаючись, сказав:

— Це Венера, ваша добра сусідка та прабабця деяких нібито землян. — І знову замовк, керуючи польотом.

Потім корабель огорнув густий космічний пил. Та система автопілоту точно вела апарат заданим курсом, спритно обминаючи особливо великі предмети космічного сміття.

Увійшла Заб, що таки напевно була особою жіночої статі, бо у її вушному проході Роман помітив вколоті просто в тіло маленькі сережки, що інтенсивно миготіли: «А може, то зовсім і не сережки, а якісь передатчики? Втім, хто його розбере», — подумки усміхнувся хлопець.

Раптом монітор заморгав і у ньому з'явилось усмінене обличчя чоловіка, схожого на Зіба.

— Вітаю! Як проходить політ? — запитав чоловік, піднявши при цьому руку.

Зіб щось перемкнув та промовив у відповідь:

— Політ проходить нормально, без пригод. З нами подорожують наші нові друзі — мешканці планети Земля: хлопець Роман — тринадцять років, дівчинка Таїсія — тринадцять років та їхній товариш, представник фауни планети Земля — собака Пірат. Вони погодились співпрацювати з нами. Мої гості зараз відпочивають.

— Тоді добре, бо у нас дуже короткий зв'язок. По прильоті поговоримо.

І чоловік на екрані, знову піднявши руку, зник. Монітори, як і раніше, почали показувати стан космосу довкола зорельоту.

— Зібе, а ви можете розповісти трохи про себе? Або ні, поставлю таке запитання, чому ми без скафандрів? І ще, чому у вас саме таке волосся, колір шкіри, розмір ноги? Хочеться знати.

Зіб кивнув і, повернувшись до хлопця, відповів:

— У нас на кораблі, як і загалом на Сеопфії та Дріоді, існує спеціальна система захисту, не буду відкривати таємниці яка. Та, як тільки ви сюди увійшли, вона відразу ж почала на вас діяти. А ще допомагають пілюлі, які ви проковтнули. Тому надягати скафандри немає необхідності. А щодо зовнішності — ніщо лиш-

не нам абсолютно непотрібне. Смагляві тому, що у нас набагато тепліше, ніж у вас, а, як вам відомо, темна шкіра краще пристосована до високих температур. Хвилясте волосся тому, що його можна рідше підрізати, це дуже красиво і воно практичне. Широка та довга стопа у нас для кращого зчеплення з ґрунтом. Наша планета менша, ніж Земля, сила тяжіння теж, відповідно, менша. От і мусять бути великі та широкі ступні. Ще щось? — не дочекавшись відповіді, Зіб, посміхнувшись, знову повернувся до своїх моніторів.

Рома тихенько присів на краєчок дивану і почав спостерігати, що діється на широких екранах, вирішивши якомога менше заважати цікавому, але дуже зайнятому співрозмовнику.

Так пройшло понад годину. Та ось на одному з моніторів з'явилась якась жовтувата поверхня, що почала швидко наближатись. Зіб постукав по екрану і поверхня відсунулась вниз.

— Зараз ми проходимо повз Місяць, — пильно вдивляючись у комп'ютер, промовив Зіб.

Ще через півгодини виринула інша поверхня і скоро заповнила всі екрани. Виникла легка вібрація і корабель почав повертатись. Замість швидко наступаючої поверхні на моніторах знову з'явився темний мерехтливий космос. Через кілька секунд зореліт злегка струснуло, він м'яко у щось ткнувся та завмер.

— Ласкаво просимо на Сеопфію! — Зіб простяг Роману прохолодну вузьку долоню та міцно потис подану у відповідь руку хлопця.

— От ми і на твоєму омріяному двійнику Місяця. Ти радий?

Очі хлопця палали від прихованого внутрішнього вогню, а голос переривався, коли він проказав:

— У мене просто немає слів і тому скажу коротко — велике людське земне спасибі вам за такий королівський подарунок, — і він, потягшись, поцілував Зіба у щоку.

Розділ 6

Заспана Тася, перезбуджений від розпираючих його емоцій та почуттів Рома, радісно повискуючи Пірат, ошелешений Роминим поцілунком і від того весь час без жодної на те причини усміхнений, Зіб та урочиста і дуже спокійна Заб вийшли з корабля, що стояв на спеціальному майданчику. Їх зустрічав чималенький натовп — білих, зеленкуватих, жовтих, смаглявих та кучерявих, великих, малих та зовсім карликів. Кожен хотів доторкнутись до дітей, потиснути їм руки, сказати якесь добре слово. Один із зустрічаючих взяв на руки Пірата та підкинув його високо у повітря, на що песик відповів радісним гавкотом.

— Ми з усіма зустрінемося пізніше. А поки що я хочу показати нашим гостям, де вони житимуть та влаштую для них невеличку екскурсію.

І Зіб пішки повів дітей до містечка, що виднілось на горизонті.

— Ми багато ходимо, бо це надзвичайно корисно. Звичайно, користуємось і тим, що ви називаєте автомобілями. Тільки вони у нас набагато досконаліші — плавають, літають і, звичайно ж, їздять.

Невдовзі друзі, на чолі з Зібом, прибули у невеличке красиве та затишне місто. Провівши їх кількома вузькими вуличками, Зіб підійшов до гарно оздобленого будиночка та приклав руку до блискучої панелі, що була на дверях. Двері відчинились, пропускаючи їх всередину.

Кімнати були зовсім крихітними, але дуже світлими та затишними. Замість килимів та доріжок, таких звичних у земних оселях, на підлозі лежали практичні циновки, на стінах теж нічого не було, крім кількох чудових пейзажів та, напевне, дуже

старовинної гравюри, що прикрашала собою невеличкий коридор. Роман не помітив у кімнатах ані телефону, ані телевізора, не було навіть радіо.

Зіб, вгадавши хлопцеві думки, підійшов до широкого вікна та провів по ньому долонею. Як за помахом чарівної палички, на місці вікна з'явився широкий екран з надзвичайно якісним зображенням. На екрані демонструвався такий звичний Роману та Тасі мультик «Ну, постривай!», і дітям відразу перехопило подих, а на очах виступили сльози.

— Як вам це вдається? — тамуючи хвилю надзвичайно гострих почуттів, запитав Роман.

— Що, ваше телебачення? — майже здивувався Зіб. — Це ж одна з найпростіших дій, що ми робимо, тобто проста у порівнянні з дійсно складними. Ми ж, за нашими мірками, знаходимось зовсім близько від Землі. Тому можемо перехоплювати ваші хвилі, сигнали, позивні і все інше, що транслюється. Земляни ще й зробили нам розкішний подарунок, почавши використовувати у своїх найновіших, звичайно ж, за земними мірками, технологіях супутники, — і Зіб весело розсміявся, що з боку виглядало дуже кумедно, бо рота він майже не відкривав.

— Замість телефонів ми використовуємо чіпи, вмонтовані в одне з наших вух, — і він показав таку ж сережку, яку Рома помітив у вусі Заб. Але у Зіба вона була вмонтована багато глибше. Рома, мабуть, відразу її не помітив, бо шукав ознаки статі не у нього, а у Заб, тому мало звертав увагу на вушні проходи командира зорельоту. Сережка так само інтенсивно пульсувала.

— На Сеопфії все штучне, — знову залунав тихий та приємний голос Зіба, що чемно зачекав, поки діти уважно роздивляться його передатчик — телефон-чіп, — та дихаєте і пересуваєтесь ви тому так легко, що Сеопфію від відкритого космосу прикриває спеціальний щит. Кисень ми добуваємо з води, якої багато на справжньому Місяці, просто ви своїми апаратами її

не бачите. Там є величезні підмісячні озера. Готуємо, а також обігріваємо свої домівки, завдяки акумульованій енергії та плазмі Сонця. Землі, через просте незнання, що з нею робити, таке безцінне джерело майже вічної енергії як плазма, йде лише на шкоду. Ви собі і уявити не можете, що це таке! Це ж той самий вічний двигун, який століттями намагались винайти ваші вчені! Не потрібно ні нафти, ні газу, ні керосину — нічого, щоб ви просто забули про вашу повсякчасну проблему енергетичної кризи, потрібне одне-єдине надпотужне джерело енергії — плазма Сонця. Задумайтесь над моїми словами. Ну що, тепер йдемо на екскурсію?

Роман, Тася і навіть Пірат, який немов виріс у своїх власних очах, бо поведився достойніше і мудріше, аніж досі, з задоволенням кивнули. Їм все більше і більше подобався Зіб та все, що вони побачили на кораблі і тут, на Сеопфії.

— Ми використовуємо цей штучний супутник як міжгалактичну, а, заодно, міжпланетну базу. Таких супутників, скажу я вам, існує досить багато. Серед них є і природні. У Сонячній системі є ще два — біля Юпітера та Плутона, один природний, другий штучний, — почав свою розповідь Зіб уже в якості екскурсовода, безперестанку ловлячи погляди дітей, ніби перевіряючи, чи їм насправді цікаво, та активно жестикулюючи. — На даний час на Сеопфії знаходяться лише три табори, або, як ми тут кажемо, поселення, — наш, табір збірної цивілізації сузір'я Гончих Псів та табір еволюційної наднової планети Сіріус. Багатьох з них зараз немає. Вони знаходяться на Марсі, намагаючись відродити його до життя. Ви ж, напевне, знаєте, що на ньому колись теж існувала цивілізація так званих велетнів, котрі пізніше заселили один із земних континентів. Ви, мабуть, здогадуєтесь, що то була Атлантида. Марсіани мали до семи метрів зросту. Розповісти, що спричинило загибель цих, надзвичайно красивих та гордих, людей?

Роман зацікавлено слухав, стараючись не прогавити жодного слова, згідно хитнув головою, кивнула також і Тася, не зводячи з оповідача широко відкритих, бездонних очей.

— Це була квітуча миролюбна планета з працьовитими та дружелюбними жителями, які завжди кликали всіх у гості, я маю на увазі представників інших цивілізацій, і завжди всім допомагали. Технології на Марсі були надзвичайні навіть для нас. Адже ви, напевне, знаєте, піраміди, що є на Землі, збудовані атлантами з допомогою марсіан. Атланти навіть одружувались з мешканцями та мешканками Марсу і їхні потомки до цих пір живуть на Землі. А ви гадали, кам'яну плиту, загальною вагою більше двох тисяч тон піднімали раби? Ні! Їх піднімали та встановлювали на потрібні місця марсіани, з допомогою спеціальних літаючих апаратів, трохи схожих на ваші гелікоптери, але багато потужніших. І настільки точно це все було розраховано, що їм не потребувало ніякого скріплюючого матеріалу. Піраміди створювались на випадок міжпланетної, а також внутрішньоземної війни, бо вже й тоді ваші пращури володіли хімічною, бактеріологічною, а також усіма видами атомної зброї. Піраміди — найкращі та найбезпечніші сховища для людей, а також тварин та продуктів. М'ясо там не псується роками, а завдяки особливій циркуляції повітря дуже швидко та якісно очищається.

Піраміди бувають різних типів. Найголовніші з них є прямими провідниками між космосом та Землею. Вони акумулюють космічну енергію. Жерці, що там служили, могли встановлювати через таку піраміду безпосередній зв'язок з іншими навколосемними, а також далекими цивілізаціями. Ще інші типи пірамід являються своєрідними коридорами між різними паралельними світами, а також провідниками між минулим, теперішнім та майбутнім, бо ви вже точно знаєте, що ніщо у цьому світі не зникає безслідно, а повторюється та матеріалізується потім знову і знову.

Але ми вже трохи відійшли від теми. Марсіанам добре жилосьь, поки їхнє магнітне поле безповоротно не знищила в багато разів більша планета, котра періодично проходить через Сонячну систему і весь час завдає їй цим непоправної шкоди. На превеликий жаль, тоді Нібіру пройшла надзвичайно, просто катастрофічно близько від Марса, зруйнувавши на ньому своїм надпотужним магнітним полем майже все, подібно смерчу, що пронісся вашими полями. А перед тим вона вдарила іншу, набагато меншу від неї планету, що мала назву Фаетон, і уламки від неї утворили відомий вам Пояс Астероїдів. Ядро, а від бідолашного Фаетона зосталось саме ядро, полетіло до найбільшого у Сонячній системі тіла, тобто до Сонця, стукнувши по дорозі Марс, що дещо загальмувало його руйнівний політ, але не спинило. Далі по курсу була Земля зі своїм магнітним полем, яке і притягло ядро до себе. Може, ви і здивуєтесь, але те ядро і є ваш сучасний Місяць. Планета Нібіру проходить Сонячною системою, якщо я не помилюсь, раз на 7200 років. Є одна дуже погана новина — скоро це має знову статись.

І коли Марс спіткало таке горе, космічні вітри та пилюка перетворили вже нічим не захищену планету на червонувату мертву пустелю. Але недарма у марсіан були такі розвинені технології. Вони, так само як і ми, уміли володіти часом, а, значить, передбачили своє лиховісне майбутнє. Частина марсіан ще до катастрофи перебралась на Землю, а частина — у спеціальні часові капсули, що було ще краще. Де ті капсули зараз, я знаю, та не можу вам цього повідомити. В таких самих капсулах часу очікують приходу кращих часів і жителі древніх земних племен — інки, майя, а також атланти. Тепер можете запитати мене, а що ж такого сталось з Атлантидою? Чому вона пішла на дно океану? А ви знаєте, що до Великого Земного потопу земляни не мали нічного світила, тобто Місяця? А що конкретно спричи-

нило потоп? Чому вимерли мамонти та динозаври? Як же мало інформації про своє минуле ви знаєте! Бачите, ми знаємо набагато більше, і як це все-таки чудово, що ми зустрілись, дякуючи Роминому палкому бажанню потрапити на двійник Місяця! Наскільки мені приємно вам все це розповідати, ви собі і не уявляєте! Отож запитуйте все, про що хотіли б дізнатись і поки у вас є така можливість.

— А коли ж вони настануть, оті кращі часи? — нарешті наважилась поставити своє запитання Тася, що весь цей час, затамувавши подих, дивилась Зібу просто у рот, майже не кліпаючи своїми довгими чорними віями.

— Цього я не уповноважений вам повідомляти. Можу лише сказати, що скоро, але перед тим вам доведеться пройти через дуже важкі випробування і багато з землян не виживуть. Та після цього ви оновитесь і, скинувши, як змія, стару шкірку, станете зовсім інші.

— І що з нами буде? — знову запитала Тася.

— А те, що заслужите у нашого Творця. Та, довгий час ведучи спостереження за поведінкою та звичками землян, можу вам сказати, що найближчим часом нічого хорошого не очікуйте, поки докорінно не зміните свою поведінку та не навчитесь ставитися одне до одного, а також до всього, що вас оточує, так, як заповідав наш Творець. Те ж саме загрожувало і Венері, але вони вчасно схаменулись та почали жити за усіма канонами Творця.

— Творець — це Бог? — запитав Роман.

— Так, ви називаєте його Богом, а ми — Творцем.

— Слухайте, ви весь час говорите, що можете керувати часом і тому подібне. То хіба не можете відвернути подібні катастрофи? — знову запитав Роман.

— А от це ми якраз і не можемо, якби й навіть дуже захотіли. Що має статись — станеться обов'язково, бо є така річ — невід-

воротність подій. Ви це називаєте долею. Ми лише можемо про них попередити, а попереджений — значить озброєний.

З тими словами Зіб повів їх вузькими вуличками далі поміж невеличких, ніби лялькових, будиночків.

— Тут відпочивають наші науковці та дослідники. Для того, щоб плідно працювати, треба добре та якісно відпочивати, — сказав Зіб, показуючи рукою на котеджі.

Скоро вони вийшли до невеличкого саду. Дерев у ньому були схожі на земні, та мали одну невелику відмінність — всі вони були штучними.

— Ці дерева ми створили, маючи за приклад ваші, земні. Правда, дуже схожі?

Роман з Тасею схвально кивнули.

Далі їхня подорож пролягла поміж величезних будинків та ангарів, що простяглись до самого горизонту.

— Тут знаходяться наші лабораторії, науково-дослідні інститути та експериментальні станції, — Зіб махнув рукою на приземисті довгі будинки з численними вікнами, що виднілись позаду ангарів. — А в цих ангарах знаходяться найновіші дітища наших вчених та інженерів і тих, що допомагають їм у цій благородній справі. Ох, якби ви могли все це побачити! — їх екскурсовод закотив очі та у німому захваті ляснув себе по гострих колінах. — За кожну машину з цього ангара, ви їх називаєте «літаючими тарілками», ваші багачі віддали б усі свої гроші, ще б заклали життя і навіть цього було б мало. Бо насправді все, що тут знаходиться, — безцінне! Та ми б і не продали, бо надзвичайно добре знаємо, з якими цілями вони б використовувались. А тут, — вони пройшли трохи далі, — знаходяться надсучасні міжпланетні станції, завдяки яким ми і перехоплюємо все, що транслюється у цій вашій Сонячній системі, а також найдосконаліші зорельоти. Сюди ніхто не може зайти, окрім вчених та їх асистентів, навіть, на мій превеликий жаль, я.

Крізь невидимий захисний щит довкола Сеопфії мляво пробивалось сонячне проміння. Дихати було легко, але повітря не було таким свіжим і п'яним, як на Землі, а з присмаком чогось штучного, та чого саме, Рома ніяк не міг збагнути. «Яка чудова наша Земля, які справжні ростуть на ній дерева, яке свіже та справжнє повітря ми вдихаємо! І невже ця невимовна краса в один момент може зникнути?» — раптово, гостра, як вістря стріли, думка зненацька пронизала голову хлопця. — «Та невже таке може бути? А як справді може?» — все дужче і дужче билось у Ромовій голові. — «А що, як візьме і зникне, і яка різниця від чого — зашкодить планета Нібіру, занадто активне Сонце чи будь-що інше, але факт у тому, що ця синьоока красуня, що зветься Землею, зчорніє від горя або стане такою ж, як зараз Марс, — випаленою Сонцем та космічними вітрами, позбавленою життя, пусткою! Ми ж абсолютно не цінуємо ані справжності зелених неосяжних долин, ні чистоти та неймовірного смаку земного повітря, ані краси та справжності неозорих просторів. Чиїсь дурнувваті амбіції нещадно нищать цю неймовірну красу, цю справжню перлину життя серед безмежного космосу, безсоромно та безвідповідально забруднюють воду, моря, ріки, озера та інші блакитні водойми, знищуючи все живе у них. І все це лише для того, щоб заробити якомога більше грошей, плюючи на інших, кому не байдуже або хто і живе на світі завдяки цим водоймам, і зовсім не задумуючись, що рано чи пізно доведеться помирати. От якби ці гроші можна було забрати з собою і взагалі ні з ким не ділитись. А ще краще — купити собі за них безсмертя! Невже ніколи не буде межі людській жадібності і блиск золота завжди засліплюватиме очі, шелест купюр затулятиме вуха і вони ніколи не почують голос народного гніву! І скоро ми теж будемо дихати штучним повітрям! А може, й взагалі не будемо дихати, бо у нас же немає таких високих технологій, як у них, щоб створити хоч штучне. Як же можна не розуміти, що забруднюючи і знищуючи

природу, повітря, колись такі чисті водойми, цим вони знищують саме життя, яке без усього цього стане просто неможливим!»

— А це наші квіти, правда ж чудові? — пробився до Романа голос Зіба і хлопець, стріпнувши головою, знову почав слухати.

Підліток подивився на штучні квіти і здвигнув плечима.

— Не подобається, — читаючи його думки, промовив Зіб, — добре, хай вони штучні, але ж насправді гарні.

Тася присіла та погладила на ніжно-рожевій квітці пелюстки.

— Так вони ж пахнуть! — захоплено вигукнула дівчинка.

— У цих квітів неймовірно багатий спектр запахів, — голос Зіба затремтів від радощів, що квіти отримали похвалу від його гостей.

«Але, все одно, вони штучні», — чомусь почав злитись Роман. — «Ніде у цілому світі, навіть в інших галактиках, нема таких гарних, а, головне, справжніх, квітів, як у нас на Землі!»

Зіб глянув на хлопця і загадково посміхнувся.

«Він увесь час читає мої думки, — раптова думка пронизала Романів мозок. — Треба або не думати про них нічого, або думати тільки хороше, бо ще втрапимо в історію. Треба обов'язково проінформувати про це Тасю». Але Зіб продовжував приємно посміхатись, і хлопець поступово заспокоївся.

Скоро вони вийшли на поле, де паслось стадо гарних, вгодованих корів.

— А вони дають справжнє молоко? — не втримався та знову кинув в'їдливу шпильку підліток.

— Ну, звичайно ж, ні! Та ми вже до нього звикли. Якщо у вас пасуться на таких розкішних луках справжні корови, які дають насправді смачне, поживне, цілюще молоко, і, головне — справжнє, — ви дуже це цінуєте? Я там був, все це бачив власними очима, і навіть куштував його. Смачнішого, скажу я вам, не пив ще ніде!

Роман згодився з Зібом, спочатку трохи зашарівшись, бо, справді, мешканцям, що не мають своєї корови, надзвичайно рідко випадає можливість посмакувати справжнім молоком.

— Думаю, на сьогодні досить, — повідомив їм Зіб, та впертий і цікавий Роман замахав, не погоджуючись з ним, руками.

— Зібе, зачекай, а що ж там таке насправді сталось з Атлантидою, адже ні від кого, окрім тебе, ми про це не дізнаємось? У нас, на Землі, існує безліч версій, та яка з них, все ж таки справжня, дуже цікаво було б почути.

Зіб звузив свої і без того вузькі очі та сказав:

— А я весь час чекав, коли ж ви про це запитаете, бо тема і справді дуже цікава. Відповім вам так. Ви вже знаєте з моїх слів, що до Земного потопу Місяця не було, а потоп тому і настав, що Земля притягла до себе велике космічне тіло, яке ви називаєте Місяцем. Але саме це і спричинило безліч страшних катаклізмів на вашій планеті. Величезне цунамі обійшло Землю декілька разів, і у цих гігантських хвилях зникла не лише Атлантида, а й багато інших земель та островів. І тоді настав потоп, який пізніше відступив, залишаючи по собі страшні руйнування, які землянам довелось відновлювати багато років. Це ж саме спричинило і різкі та глобальні зміни клімату — потепління та похолодання, коли загинули багато видів рослин, тварин і, навіть, людей. Були потужні землетруси, і земний ландшафт тоді взагалі дуже різко змінився. Зникли одні континенти і острови, а, натомість, з'явилися зовсім інші. Саме тоді зникли мамонти та гігантські папоротники, як вас вчили по історії, тільки не навчили, яка ж була причина цього зникнення. Різка поява Місяця була для Землі майже надпотужним атомним вибухом, який ваша планета ледве витримала і довго від нього оговтувалась. Ну що, відповідь ніби вичерпна. Тепер можете йти відпочивати, бо у мене, крім вас, ще дуже багато роботи. Завтра повернуться атроїди і мають дещо вам показати. Думаю, самі знайдете зво-

ротню дорогу. Маю честь! Вранці зустрінємось. Ага, мало не забув. Коли повернетесь, хай хтось із вас прикладе долоню до панелі, щоб система запам'ятала саме ваше ДНК, і тоді ніхто інший не зможе відчинити ваш будинок.

Зіб повернувся і, махнувши на прощання рукою, пішов в один з бічних провулків, а діти повернулись до свого тимчасового помешкання.

Увійшовши в будиночок, Рома відразу впав на м'яке ліжко.

— Ну як, вам подобається тут? — запитав він відразу обох, включаючи Пірата.

— Звичайно ж подобається, — відгукнулась Тася. — Але все у них штучне, хоч і надзвичайно красиве.

— Тасю, хотів тобі сказати, щоб ти була обережнішою зі своїми словами і думками, бо Зіб їх читає і, напевно, чує кожне слово, сказане тут. І ще вам скажу, що у нас теж скоро все буде штучне, якщо не навчимося берегти довколишній світ та нашу земну, просто надзвичайно справжню, неймовірної краси, природу. Але досить на сьогодні забивати собі голову. На це буде ще завтра, коли повернуться атроїди, як говорив Зіб. Цікаво, що вони нам покажуть? Напевне, знімки Марса, адже зараз перебувають саме там. До речі, що там демонструють на блакитних екранах?

Тільки він встиг вимовити, як замість вікна з'явився величезний екран і на ньому, змінюючи один одного, замерехтіли різні канали. Хлопець, відразу ж зрозумівши, що каналами можна керувати за допомогою думки, почав подумки проказувати «Так» чи «Ні». Нарешті, впіймавши кадри такого знайомого та рідного земним дітям кінофільму «У пошуках капітана Гранта», Роман скерував «Стій». Зображення було екстракласу і діти, забувши, що зголодніли, з цікавістю почали переглядати картину.

Коли фільм закінчився, розпочався концерт земних та венеріанських рок-гуртів. Хлопець, який просто обожнював музику

різних напрямів та стилів і знаючи, що Тася теж не проти почути всесвітньовідомі хіти, не став перемикати далі. Пірат, що тихо лежав на своєму килимку, також з помітною увагою прислухався, нагостривши маленькі вуха.

Але голод проймав все дужче та дужче.

— Шановні друзі, — нарешті не витримала Тася, — як ви гадаєте, тут можна поїсти? Я бачу, що у будиночку немає кухні.

Та раптом, як за помахом чарівної палички, перед дітьми з'явилось з добрий десяток, на вибір, різноманітних страв.

— Ого, просто як у ресторані, — сплеснув руками Роман. — Зрозумів! Ми до своєї квартири можемо замовляти все, що забажаємо, просто керуючись думкою. Це ж просто клас!

Діти вибрали голубці, український борщ, ягідний кисіль, а також по добрячому шматку шоколадного торту. Пірату ж взяла мисочку манної каші на молоці. Решта страв просто зникла.

Наїдки виявились надзвичайно смачними. Коли все, що вибрали, з'їли, брудний посуд попросту анулювався.

— Оце житуха, — вигукнув Роман. — Що не подумаєш, відразу ж виконується, просто як у казці. Поїв, і навіть посуд за собою не треба мити. Цікаво, що тут ще можна замовити? Не бажаєте дискотеку?

У кімнаті відразу ж згасло світло, на вікнах з'явились темні цупкі штори, заграла добре відрегульована музика, по стінах та підлозі затанцювали мерехтливі вогники світлодіодів.

— Як тобі це подобається, — голосно запитав Рома, намагаючись перекричати гучномовці. Дівчинка похитала головою, даючи зрозуміти, що це не її смак.

— Тоді, будь ласка, думай, яка музика подобається саме тобі. А ми з Піратом підлаштуємось.

Тася, закривши очі, зосередилась, подумки переглядаючи треки. Нарешті, після невеличкої паузи, з динаміків полились

«золоті» хіти 80-их та 90-их, улюблена музика Тасі та її матері, любов'ю до якої пані Стефанія пройняла і свою доньку.

Рома, Тася та собачка натанцювались досхочу під такі знайомі та рідні ритми. Коли ноги вже не могли ступити й кроку від втоми, всі разом упали на Ромине ліжко.

— Але ж класна у нас поїздка! Цікаво, якщо я розповім про неї однокласникам, мені хоч хтось повірить?

— Краще і не пробуй, бо засміють і скажуть, що ти збожеволів, — повернулась до Романа Тася. — Це буде наша маленька спільна таємниця.

— І Піратова теж.

— Авжеж, і Піратова, — закріпив їх троїстий союз Рома. — А знаєш, я щось знову хочу їсти.

Відразу ж перед ними з'явився гарно сервірований столик, на якому вже стояли зовсім незнайомі дітям страви.

— А це що таке? Ага, зрозумів. Нам пропонують скуштувати стави різних кухонь світу. Сьогодні італійська, — і Роман прищмокнув язиком, — пахне смачно! Спробуємо?

Всі троє дружно сіли довкола столика.

— Оце-то смакота, пальчики оближеш! — захоплено вигукнула Тася, — Пірате, а тобі подобається? — запитала вона собачку. Той радісно гавкнув та закрутив хвостом.

— Він каже, що йому теж надзвичайно подобається, особливо спагеті зі спеціями та пастою, — передала Тася Роману розшифровку собачих слів.

Поївши, діти ще трохи подивились телевізор, а потім вклялись спати.

Перша ніч на Сеопфії пройшла цілком спокійно. Роману та Тасі наснилися рідні українські простори, а хлопцеві ще, чомусь, його класна керівничка, яка наказала йому все мотати на вус, а потім детально переказати у школі.

Розділ 8

Прокинувшись вранці, Рома відразу ж кинувся до вікна. Хотів відчутти на своєму обличчі лагідні сонячні промені. Але тут цього не було. Все закривав щит, який відгороджував Сеопфію від впливу космосу. Хлопцеві відразу ж стало сумно. Він, що завжди рвався у незвідані світи, раптом захотів назад на Землю, поніжитись під теплим Сонечком, скупатись у такій звичній на рідній планеті, але недосяжній тут, річці. Роман **ВСЕ** більше і більше розумів, **ДЕ** живуть земляни і які блага даровано їм абсолютно задарма. Він важко зітхнув, зрозумівши, що Зіб недаремно привіз їх саме сюди.

Через кілька хвилин почувся легкий стукіт і до будиночка зайшла Заб.

— Мені доручено привести вас за цією адресою. — у руках вона тримала аркуш паперу, на якому було щось намальовано.

Замкнувши помешкання та вирішивши, що поснідають потім, вузенькою вуличкою діти рушили слідом за Забі у гості до атроїдів, які цієї ночі повернулись з Марсу.

Невдовзі вони прийшли до величезного будинку, який своїми формами нагадував швидше мурашник. У ньому туди-сюди снували маленькі, схожі на кроликів, що скачуть на задніх лапках, істоти. Заб підвела дітей до одного з атроїдів, який почав щось швидко говорити.

— Він каже, що дуже радий зустрічі з вами і хоче запросити переглянути разом з ними відеофільм, відзнятий на Марсі.

— Передайте йому, будь ласка, що це буде для нас надзвичайно цікаво, — відповів, прийнявши запрошення, Рома.

Заб переклала його слова і, з низьким поклоном, відійшла. Атроїд, активно жестикулюючи, провів дітей у величезний кінозал. По його центру та боках були встановлені широкі монітори.

— А як ми маємо зрозуміти без перекладача? — запитала Тася, зацікавлено озируючись довкола.

— Зрозуміємо, — озвався Роман. — Вони надиктовуватимуть просто нам у вуха. Чуєш?

І, справді, у Тасиних вухах щось клацнуло і дівчинка почула прохання, щоб вони вибрали собі зручні місця та сіли, бо скоро почнеться перегляд.

Діти всілись, Пірат теж застиг поруч, уважно вдивляючись в екрани моніторів. Зала швидко заповнилась атроїдами, дріюдцями та представниками ще незнайомої Роману та Тасі цивілізації. Почався перегляд.

Вони побачили кадри квітучих садів, неозорих полів, на яких працювали люди-велетні. Потім полилась чудова мелодія, що її награвав марсіанин на схожому на українську сопілку музичному інструменті. Таку ж, виготовлену його майстровитими руками, мав дідусь Матвій. Далі замелькали кадри граційних каравел, що плавали марсіанськими морями й океанами та обличчя красивих марсіанських жінок. Вони були дуже схожі на наших, земних, але багато вищі. Марсіанки вишивали, ткали килими, збирали листочки чаю, груші, яблука та сливи.

Потім з'явилась зовсім інша картина. Діти побачили спалені поля, сухі канали, які колись були стрімкими суднохідними ріками, величезні гірські кряжі, що стали яскраво-червоними під спопелившим їх Сонцем. Від зелених садів не залишилось і сліду. Скрізь панувала пустка. Лише крижаний космічний вітер здіймав хмари червоної куряви...

У Романовій голові щось клацнуло і у вуха полився голос:

— Таке з марсіанами сталось через те, що вони не виконували заповіді нашого Творця і занадто загордились та не жили за його канонами. Передайте землянам, що те ж саме може статись і з їхньою планетою, якщо не будуть виконувати те, що написано у Священній книзі, дарованій нам Творцем, Великим нашим Другом та Учителем.

Голос замовк, але Роман все ще ніяк не міг відірвати погляду від Червоної планети, покараної за надмірні гріхи.

Тася плакала, Пірат тихо повискував, облизуючи її руки.

— Невже нема зовсім ніякої надії? — схлипуючи, запитала вона брата.

— Ти ж сама чула, що сказав Зіб та голос у вухах? Ми можемо врятуватись самі і врятувати нашу Землю, за умови, що будемо слухатись Великого Творця Всесвіту та жити лише за десятьма, на мій погляд, зовсім нескладними, та чомусь такими непідійнятими для багатьох землян, заповідями. Поки що нічого особливого від нас не вимагається, але навіть це не можемо виконувати, бо не змінюємось і змінюватись не збираємось.

— Таке не наснитись й у найжахливіших снах, — ніяк не могла заспокоїтись Тася.

— Ходімо, нас вже кличуть, — помітивши вже знайомого атроїда, який, стоячи у проході поміж кріслами, подавав їм знаки, — сказав Роман.

Новий знайомий вивів дітей надвір та сплеснув у лапки долоні. Перед ними, наче з-під ґрунту, виросла Заб. Вона мовчки провела їх до будиночка.

— Завтра вирушаємо на Дріоду, нашу рідну планету у сузір'ї Рака, — і, помахавши рукою, вона зникла.

В ілюмінатор Романової каюти заглядав відкритий космос. Його зрідка прорізав яскравий метеорит. Мерехтіли збільшені у тисячі разів зірки та планети. Часами з'являлись густі туманності чи миттєво пролітаючі великі шматки космічного сміття, що відразу зникали вдалині. Зіб, Заб, Роман, Тася та Пірат ще зранку вилетіли на рідну планету Зіба та Заб, які запросили дітей відвідати Дріоду. Їх зореліт з неймовірною швидкістю нісся вперед, прорізаючи безмежні простори Всесвіту, за лічені години долаючи десятки тисяч кілометрів. Здавалося б, все було добре,

але щось гнітило Тасю та Романа. Напевне, це було те, що бабуся Надія називала ностальгією. Діти раптом захотіли додому, на рідну Землю. Від незрозумілого настрою стискалось горло, а при одній думці про такі з дитинства знайомі пасовища та козу Настю, яка чомусь весь час лізла у голову хлопця, і милу, але таку далеку хату, на очі навертались сльози.

— Могли б і відмовитись туди летіти. Ніхто нас не примушував, — врешті не витримавши, прокоментувала свій стан душі, лежачи на животі на Романовому ліжку та у Романовій каюті і з тугою вдивляючись в бійницю-ілюмінатор, Тася.

— Але це ж такий рідкісний шанс побувати у самих глибинах Всесвіту! А цей настрій пройде. Мені вже поволі робиться легше, — відповів Роман.

— Ну-ну, — тільки й мовила Тася і глянула на Пірата, що тихенько лежав на циновці. Очі в собаки були, чомусь, вологі. Він злякано глянув на дівчинку та відвернувся.

— Та що ж це, врешті, з нами коїться? Ану веселіше. Уявіть себе мореплавцями, які іноді по півроку не заходять у рідний порт. То як же вони витримували? А тут річ іде лише про якихось декілька днів. Зіб пообіцяв, що дідусь з бабусяю цього і не помітять, бо для них наші нові друзі стиснуть час. Це ж зовсім ненадовго. Нам обіцяли лише показати Дріоду, а там відразу додому.

Та, все одно, які б підбадьорюючі слова не були сказані, так які діти не намагались не приймати все близько до серця, нічого у них не виходило. Зі страшною силою тягло додому. Не допомагали ані веселі думки, що їх починали думати, ані гучна музика, що її був увімкнув Рома, ані мрії, що відразу по поверненні вони мають зробити.

— Тоді давайте поспимо. Може, так час пройде швидше, — і вони утрюх вмостились на широкому Романовому ліжку, тісенько зсунулись та поринули у тривожний уривчастий сон.

Розділ 9

Прокинувшись, діти побачили, що літальний апарат вже прибув на Дріоду.

— Гляньте, а природа майже як у нас на Землі. Бачу квіти, дерева, траву, вдалині — річку. Денного світила поки що не бачу, воно, мабуть, за хмарами, — заглянувши в ілюмінатор, закричав Рома. — А де ж Зіб із Забі?

Та тут у двері тихенько постукали і з'явилися обоє, широко, наскільки це, звичайно, було можливо, усміхнені та задоволені. І хлопець раптом зрозумів, що і їм знайомий такий стан душі, як ностальгія, бо дріодці зараз були зовсім інші, ніж на Сеопфії. Вони немовби прокинулись від глибокого сну і жвавіше зарухались.

— Зореліт прибув на Дріоду. Ласкаво просимо відвідати нашу чудову планету. Але хочемо вас застерегти. Тяжіння тут трохи менше, ніж на Землі і навіть Сеопфії, бо планета менша за розмірами. Та ми виділимо вам спеціальні капці, дякуючи яким ви абсолютно безперешкодно зможете по ній пересуватись, завдяки спеціальним магнітикам. Дихати тут легко, бо у нашій атмосфері багато кисню. Ми ще й періодично збагачуємо наше повітря озоном. І ще одне. Нас тут поки що дуже мало і ми не в змозі розвідати всю планету, бо лише недавно її заселили, перебравшись сюди з іншої, перенаселеної. Тому на Дріоді залишилось надзвичайно багато таємничих зон та місць і не зовсім зрозумілих нам явищ, а також загадкових закутків тутешньої природи, навіть озер, морів та річок. У навколишніх лісах багато звірів, є навіть мамонти та дракони, які у вас, дякуючи потопу, вже давно вимерли. Просто Дріода ще дуже молода планета і не пройшла всі етапи еволюції. Та й не відомо чи пройде, бо, на нашу думку, вони їй зовсім непотрібні. Тутешніх звірів не треба

боятись, вони не нападають, бо не нападають на них. Вони зовсім не бояться нас і вас сприйматимуть також добре. З ними варто навіть потоваришувати і вони допоможуть у будь-якій ситуації. Наші звірі добре розуміють будь-яку мову, на якій з ними розмовляють, а також мову жестів.

— То ми опинились у дольодовиковому, за земними мірками, періоді? — захоплено вигукнув Рома, а у Тасі широко відкрились блакитні очі.

— Виходить що так.

— Які ми раді, що сюди потрапили, — сказав Роман, а потім міцно обійняв дріодця та розцілував в обидві щоки. Той густо почервонів і, провівши рукою по щоках, куди його поцілував хлопець, весело розсміявся. Потім жартівливо погрозив підлітку пальцем. Та було добре помітно, що Зіб залишився задоволений від надмірної уваги землянина.

Вони пройшли у склад, де всім трьом, включаючи Пірата, видали спеціальні капці з магнітиками.

— Ось вам ще спеціальні кепки і прошу все це відразу ж одягти, — і Зіб видав їм головні убори, схожі на земні бейсболки, — на Дріоді багато спекотніше, ніж ви звикли. Навіть спекотніше, аніж у вашій Африці, а село вашого дідуся та бабусі і навіть ваша рідна Одеса розташовані на зовсім іншому континенті.

«Звідки він знає, що ми з Одеси? Ми ж не говорили. Точно читає думки», — подумав Роман, який ніяк не міг звикнути до того, що дріодці все про них знають, навіть найпотаємніше.

Вони взулись у капці та натягли на голови кепки, потім пішли на вихід з зорельоту. Шлюзи відкрились, і, вийшовши назовні, діти побачили перед собою будівлі, схожі на величезні ангари потужного космодрому та численні стартові майданчики, на одному з яких вони і знаходились.

Їх зустріла усміхнена істота, трохи більше схожа на жінку, ніж Заб. У неї було довге кучеряве волосся, перевите червоною

стрічкою. На ногах вона мала щось дуже схоже на земні босоніжки. Шкіра була ще темнішою, ніж у Зіба та Заб.

— Зіта, — простягла вона руку спочатку Роману, потім Тасі. Пірата ж полоскотала за вухом, той у відповідь високо підстрибнув та лизнув її у ніс. Зіта голосно розсміялась. Сміх у неї був настільки щирий та заразливий, що всі відразу ж покотились від реготу, показуючи одне на одного пальцями та щипаючи за щоки.

— О-хо-хо, — кричав Роман, дивлячись на Тасю та підстрибуючи на одній нозі, — яка ти смішна у цих капцях.

— А тобі, юначе, надзвичайно пасує ця космічна бейсболка, — хапалась за живіт дівчинка. Пірат теж у маленькій елегантній кепочці та спеціальних капцях голосно гавкав, танцюючи на задніх лапках.

Коли сміх трохи вщух, Зіта забрала їх у Зіба та Забі та, витерши сльози, що виступили на її очах, не кажучи уже про усіх інших, від реготу, повела гостей до просторого, схожого на земні бамбукові, будиночка, оточеного високими планктонами.

— Тут ви будете жити. І скоро вирушите у подорож по недослідженій Дріоді. Тут навколо є багато звірів. Ось вам свистки. Поки ви ще з ними не познайомились, варто подути у свисток і тварина відійде. На Землі звірі нападають тому, що ви на них полюєте, і вони мусять захищатись та влаштовують акти своєрідної помсти за те, що земляни їх вбивають, часом просто заради розваги, залишаючи помирати у страшних муках.

— А зброї у вас немає? — чомусь не дуже вірячи у таку доброту та гуманність, запитав зацікавлений і, водночас, трохи здивований Роман.

— Зброї? — щиро здивувалась Зіта. — А що це таке і навіть що вона нам? Коли потрібно захиститись чи подіяти на когось, ми це робимо дистанційно, виставляючи навколо себе візуальний щит.

— Невже ви справді ніколи не вбивали звірів? — все ще не міг заспокоїтись Роман.

— Та навіщо ж нам їх вбивати? Ми тут всі живемо дуже дружно і не тільки нікого ніколи не вбиваємо, а, навпаки, допомагаємо одні одним — ми звірам, а вони нам та навчаємо інших любити, жаліти та цінувати все живе, що є у природі та цілому Всесвіті. Ми також не вживаємо у їжу м'ясо. Все, що потрібно для нашої життєдіяльності, є у рослинах і то штучних, які ми виробляємо у наших лабораторіях. Все решта тут бігає, плаває, літає, повзає, а також росте і квітне лише для того, щоб радувати наше око та органи нюху, тобто тільки для нашого та свого задоволення. Я думаю, що звірі дуже скоро до вас звикнуть і їх можна буде навіть погладити.

Роман уявив, як він гладить леопарда чи тигра і мороз сипо- нув у нього поза шкірою.

— І лева також можна буде погладити, але трохи пізніше, бо тварини бачать вас уперше, тому трохи соромляться показуватись. Так, вони у нас сором'язливі, — засміялась Зіта. — Поки що відпочивайте. Ми зараз задамо програму нашим комп'юте- рам і вони спеціально для вас відтворять м'ясо, до якого ви звик- ли у себе на Землі. Але це буде тільки ввечері. Поки що можете спробувати чудове молоко від наших буйволиць з булочками з пшениці, вирощеної на дріодських полях, та варенням з плодю- чих дріодських дерев.

Дівчина підійшла до будиночка та, приклавши руку до пане- лі, що, як і на сеопфійських помешканнях, знаходилась на две- рях, відчинила його.

У будиночку було комфортно — прохолодно та дуже затиш- но. У повітрі стояли солодкуваті пахощі тропічних дерев та кві- тів, від яких злегка паморочилась голова.

— Температура влаштовує? Будинок виготовлений зі спеці- ального матеріалу, який пропускає всередину рівно стільки про-

міння нашого Сонця, тобто зірки Раміду, яка дарує нам своє тепло, скільки потрібно. Так, наше Сонце зветься Раміду, бо ви зараз знаходитесь у зовсім іншій системі, — усміхнулась привітна і дуже схожа на артистку з індійського кіно, як подумав Рома, Зіта. — Що буде потрібно, скажіть подумки, і ваше прохання буде виконане миттєво.

Вона, злегка вклонившись, пішла.

Діти озирнулись навколо. Будинок був добре облаштований і зручностей було рівно стільки, скільки необхідно, нічого зайвого. У чотирьох невеликих кімнатах стояли столики, дзеркальні шафи, низькі і, напевне, дуже м'які ліжка на «лев'ячих» лапках. У кімнатці, що вибрала собі Тася, була ще широка, зручна канапа, на яку можна було залізти втрих з ногами. У всіх кімнатах було по два крісла.

Підлога була зроблена з якогось дерева, що приємно холодило ноги. На ній лежали широкі, надзвичайно прості циновки. Роман торкнув шибу. Вона виявилась не зі звичайного скла, а набагато тоншого і, напевне, міцнішого матеріалу. Ані люстри, ані будь-яких інших світильників у кімнатах не було. Частково світилась стеля, в деяких випадках навіть підлога, і тільки у потрібних місцях. Вмикати та вимикати таке освітлення можна було подумки.

Розділ 10

— Ти собі як хочеш, а я все-таки вийду надвір. Хочу глянути, що тут діється навколо, та які дико-ручні звірі блукають. Може, навіть когось із них погладжу, наприклад, пуму чи королівську кобру!

Роман, мовчки вислухавши Тасині слова та глибоко зітхнувши, промовив:

— Я піду з тобою. Не дозволю з першого ж дня так бездумно наражатись на небезпеку. Може, це у них тільки на словах все красиво та добре.

— Що ти говориш? Тихіше. Вони ж чують кожне наше слово, а також читають всі думки.

— Ну і що? Я завжди кажу тільки те, що думаю, а думаю те, що кажу, і ніхто мені цього не заборонить! І не повірю, що тут звірі настільки ручні, поки сам у цьому не переконаюсь. Особисто!

— Коли тебе з'їдять, переконаєшся у чиемусь шлунку, — усміхнулась Тася.

— Поживемо — побачимо. Ти хотіла вийти прогулятись? Що ж, ходімо. Будемо потихенько знайомитись з надзвичайною природою Дріоди.

Роман швиденько одягнувся, і вони удвох вийшли на вулицю. Пірата на цей раз не взяла, шкодуючи його ще таке коротке життя.

Вже, напевне, був вечір. Гігантські дерева відкидали химерні тіні, в повітрі линули одурманливі пахощі величезних квітів — синіх, червоних, лілових, бузкових, чорних і навіть зелених, що у незліченній кількості буяли довкола. Під ногами була частково якась блакитна трава, а частково, теж блакитний, мох, або щось дуже на нього схоже.

Діти увійшли в ліс. І відразу ж стало темно та надзвичайно вогко, як у земних джунглях. Незвична таємнича темінь давила на голову, сліпила очі, забивала памороки, ніби лецтатами стискала горло. Раптом гнітючу тишу прорізав різкий вереск, потім пролунало зловтішне хихотіння. Дітям зробилось моторошно та страшно.

— Ромко, я боюсь. Ти пам'ятаєш, як звідси вийти? — хлопець зовсім не бачив сестри, тільки чув її тремтячий, повний страху голос, та у темноті зблискували широко відкриті очі.

— Знаєш, я якось не надав цьому уваги, — Роман намацав Тасину руку та міцно її стиснув. — Але ж ми і від будинку не відходили далеко. Може за якихось триста метрів. Та й вони нас чесно попередили, що ще дуже погано вивчили тутешню природу, її таємниці та загадки.

— Що ж тепер маємо робити?

Та раптом у темноті з'явились стрибаючі жовті очі, а потім почувся радісний гавкіт.

— Це ж наш Пірат! О, дорогий, безцінний песику, що б ми без тебе робили? — Тася, присівши, міцно пригорнула собачку до себе. — Добре, що ми залишили його вдома. Чуєш, у мене з'являється інформація, що це Зіта, взнавши, що ми тут трохи заблукали, послала його нам на допомогу. А ти ще на них наговорюєш. Бач, які вони хороші та відповідальні. Щоб я більше не чула у ту адресу жодного лихого слова, зрозумів?

Рома мовчки кивнув, бо йому і самому зробилось соромно за нещодавно сказані слова. Тася опустила Пірата додолу і він побіг вперед, тихим гавкотом вказуючи дорогу.

Скоро вони вийшли з лісу і відразу ж посвітлішало. Світ знову загравав усіма барвами, а на душі та серці зробилось тепліше та приємніше.

Діти увійшли до будиночка, де на них вже чекала вечерея — шматки відвареного з різноманітними коріннями — петрушкою, селерою, морквою та пастернаком м'яса, печена «у мундирах» картопля та два великі кухлі з молоком плюс велика хлібина та вазочка з ароматним рожевим варенням. Вони зі смаком повечеряли та, втомлені, полягали спати.

Вранці дітей розбудив легкий стукіт у вікно. Це була ще одна мешканка Дріоди, дуже схожа на Зіту, але багато молодша, ще зовсім дитина. Як на земний вік, їй можна було дати ро-

ків десять-дванадцять. Роман подумав, що це може бути Зіти-на донька. Дівчинка принесла сніданок, що складався з салату, який потім, коли його спробували, виявився, на диво, смачним, кількох великих рогаликів та знову молока. Пірату дістались шматочки м'яса та молочна каша. Поставивши все на стіл, вона, з поклоном, вийшла і відразу ж зникла, ніби розтанувши у повітрі. Роман тільки здвигнув плечима, побачивши це, і вже нічому не дивуючись.

— Тут не дуже й потовстішаєш, — жуючи смачний, та ще й духмяний, ніби він був з пелюсток квітів, салат, — зауважила Тася.

— Ти ж чув, як Зіта казала, що все тут у них надзвичайно корисне та поживне.

— І м'ясо вчора було не справжнє, — обізвалась на його слова сестра. — Але яке ніжне та соковите. Дарма, що тільки відтворене на зразок нашого.

Пірат теж поїв з величезним задоволенням і зараз лежав на животі, широко розкинувши задні лапи.

— Цікаво, яка у нас на сьогодні програма? Певне, будемо оглядати їхнє містечко?

— А я би хотіла оглянути їхню дуже екзотичну, на мій погляд, природу.

— Та тут потрібен провідник, бо можна легко заблукати, — сказав, дивлячись на себе у дзеркальну шафу, Роман.

— Так, без провідника ніяк не обійтись, — згодилась з ним Тася. — Надто вже густий ліс та високі дерева. Ми ніби потрапили у земну Африку, ні, швидше Індію, Непал чи Сінгапур. Як розповідав батько, там саме така природа.

І раптом у Романовій голові почала з'являтися інформація, що вони всі мають зараз прийти на якусь базу, де їм видадуть все необхідне для того, щоб діти змогли самостійно оглянути, і, навіть, якщо захочуть, дослідити флору та фауну Дріоди.

— Це було би навіть дуже непогано, — промовив, прослухавши інформацію, Рома, — але ж як щодо провідника?

— Вони будуть тримати з нами зв'язок так само, як зараз надиктовують тобі адресу бази, це точно.

Діти швиденько вдягли спеціальні кепки та капці. Своє обмундирування отримав і Пірат. Слідом за Романом, якому була відома адреса, Тася та собачка рушили у дорогу.

Шлях пролягав попід ліс. Дерев давали доволі відчутну тінь, бо без неї було би набагато спекотніше.

— Вважай, що здійснили подорож у Сахару, якщо тут ще не гарячіше.

— Еге ж, — підтримав сестру Роман.

Йти довелось довгенько. Та скоро перед дітьми замайоріла велика та довга сіра будівля. У широко відчинених дверях їх зустрів Зіб. Вони щиро привітались, як давні знайомі.

— Скажіть, як ви ставитесь до того, щоб самим, без нашої допомоги, оглянути наші красоти та познайомитись з тваринним та рослинним світом? Ми пропонуємо вам дуже цікаву та захоплюючу подорож у глибини Дріоди. З вами буде підтримуватись безперервний зв'язок. В екстрених випадках ми терміново прийдемо на допомогу. Я гарантую, це буде надзвичайно цікава пригода. Все, що вам потрібно для подорожі, зараз візьмете на базі. Плюс вам ще дадуть віслючка, правда, трохи більшого та сильнішого, ніж ваші земні. Він возитиме вас у невеличкому фургончику, а також все, що ми зараз туди покладемо. Тепер вибирайте те, що вам буде потрібно.

Більш досвідчений Роман одразу ж зрозумів, що їм пропонують справді карколомну, захоплюючу, сповнену справжніх пригод та романтики, та ще й не надто важку подорож. Він одразу ж почав відбирати все, що може знадобитись: спальні мішки, легкі мати, на яких, як їм підказав Зіб, буде дуже зручно спати, бухту канату, лопати, кирки, маленьку саперську лопатку,

компас, казанок, ложки, кухлі та ще багато іншого. Взяв також кілька перемін одежі, що добре захищала від палючого проміння Раміду, бо була виготовлена зі спеціального матеріалу, по ще одній парі капців з магнітиками, великий запас їжі у великому, але надзвичайно легкому холодильнику на сильних акумуляторах. Також Роман взяв протимоскітну сітку, хоч Зіб і переконував хлопця, що їхні комахи не жалять, водонепроникний годинник та багато інших потрібних речей. Все це вони спакували у кілька мішків та винесли надвір, де на них вже чекав віслючок, який тяг за собою невеликий, зручний фургон, з темно-зеленим тентом.

— Хай Великий та Мудрий Творець допомагає вам, — міцно потис дітям руки Зіб, а Пірата лагідно погладив, за що той лизнув його в обличчя.

Вони повкладали мішки у фургон, Роман взяв у руки віжки та легенько прикрикнув на віслючка, якого Тася відразу ж охрестила Террі. Маленька кавалькада мандрівників рушила у дорогу.

Спочатку шлях пролягав вологим тропічним лісом, який, з другого, вже більш прискіпливого, погляду, виявився зовсім не таким страшним, як тоді, недалеко від їхнього будинку. Віття дерев м'яко колихалось на легенькому вітерці, тваринки, схожі на земних мавпочок, гойдались на ліанах, що міцно обвивали товстелезні стовбури вічнозелених дерев. У листі цвірінькали сотні різнобарвних пташок, і скоро від їхнього галасу почало дзвеніти у голові.

— А куди ми зараз прямуємо? — зацікавлено запитала Тася.

— Зіб говорив, що десь тут протікає велика повновода річка, на якій є видовищний водоспад. Хотілося б подивитись, ви не проти?

Тася та Пірат згідно закивали головами, собачка ще й голосно гавкнула.

Через деякий час ліс закінчився і потяглись широкі поля, на яких мешканці Дріоди збирали якісь чудернацькі рослини. Діти, широко посміхаючись, вітались з ними. Дріодці у відповідь розмахували руками і теж вигукували привітання.

Далі дорога почала звужуватись і скоро перейшла у просто широку стежку. Террі був спокійний, терплячий і зовсім не впертий. Він розмірено тяг свій фургончик, що вже почав підстрибувати на нерівній дорозі, і в такт цьому підстрибуванню хитав головою вгору-вниз, вгору-вниз.

Згодом почала даватись взнаки втома. Тася йшла, вже по-троху спотикаючись. Пірат теж трюхикав, висолопивши довгого рожевого язика.

— Давайте трохи спочинемо, — помітивши занепад попередньої рвучкості та запалу, запропонував Рома. І, давши Тасі знак, завів Террі під гігантське широколисте дерево, що росло на узбіччі. Дерево давало тінь чарівній галявині.

— Тут ми, напевне, і заночуємо, — розпорядився Роман, відразу ж взявши на себе нележку роль головного у цій експедиції. Була та роль ще й надзвичайно відповідальною, бо хлопець відчував обов'язок захищати, може, й ціною власного життя, двох своїх слабших попутників, якими були Пірат і Тася.

— Вже починає вечоріти і, напевно, кращого місця для ночівлі нам не знайти, — продовжив хлопець, випрягаючи віслучка.

— Треба відшукати воду та трохи помитись. Шкода тієї, що веземо з собою, — промовила Тася, оглядаючись довкола.

Їх подорож обіцяла бути заманливою та у земному середньовічному стилі, у стилі Жуля Верна чи Дюма або інших письменників-романістів, що мальовничо описували мандри у лоно природи і чийми романами захоплювалась мрійлива Тася. У подорожі на Дріоді їй лише не вистачало елегантного і модного капелюшка, парасольки від сонця та віяла, щоб нічим не відрізнитись від своїх героїнь. В глибині душі дівчинка завжди мріяла

побувати то в Індії (подивитись на слонів або мліти під повільний та граційний танець королівської кобри, як вона це бачила у кіно), то в Китаї чи на Філіппінах, щоб побачити будинки на палях, то в Японії — помилуватись ніжним біло-рожевим цвітом сакури. А ще Тася снила гірськими плато у Перу, де позаземні цивілізації залишили у найнедоступніших місцях свої послання, і розгадати, що ж прибульці хотіли нам повідомити. Та про все це вона соромилась розповісти навіть матері, і ось тепер її найпотемніші мрії починають збуватись. Вона вирушила у дивовижну подорож і навіть можливі майбутні труднощі дівчинку не лякали, а, навпаки, вона очікувала на них, і Тасине тіло злегка вібрало від цього, майже палкого очікування — що ж там далі, що очікує їх вранці і в наступні дні! Тим більше, не було зовсім чого боятись, бо Зіб обіцяв у складні моменти прийти на допомогу. Поки що все складалось якнайкраще і вона була цілком задоволена.

Про Романа нічого було й говорити. Його кругле смагляве обличчя сяло від неймовірних відчуттів та ще неймовірніших передчуттів. Пірат теж виглядав здоровим і повним сил для нових звершень.

— Ти пошукай воду та наповни нею оці дві каністри. Вони навіть з водою не будуть важкими. Зготуємо щось на вечерю. А я пошукаю сухе гілля та розведу багаття, — і хлопець кинув оком довкола. Скрізь валялось багато галузок. Він почав їх збирати та зносити на купу. Пірат допомагав по мірі своїх маленьких сил, приносячи у мордочці одну, а то й відразу дві, зірвані з дерева дріодськими вітрами, гілки.

Тася, прихопивши з собою дві блакитні каністри, пішла ледь помітною стежкою, що вела від галявини у хащі. Стежина звивалась поміж високої трави та рослин, схожих на ті, що ростуть у земних джунглях. Багато з них були чудернацького забарвлення — яскраво-червоного, відтінки якого плавно переходили в помаранчевий, а далі ніжно-рожевий. В густому гіллі дерев весело

щобетали екзотичні пташки, маленькі зелені мавпочки спритно лазили по теж зелених ліанах. Природа зустрічала наступаючий вечір широко відкритою душею та радісним співом.

Потім високі трави змінились низеньким чагарником, що відразу ж почав чіплятись Тасі за штани. Та дівчинка, незважаючи на це, впевнено йшла вперед. Стежка поступово спускалась донизу і Тася була упевнена, що саме там тече річка, бо вже чула її вогкий запах, який ні з чим іншим не сплутаєш.

Через декілька хвилин її надії справдились. Вдалині зблиснуло широке плесо річки і дівчинка пришвидшила крок.

Та раптом попереду заворушилась трава, і з неї на стежку виповзла величезна змія. Тася, завмерши, втупилась у рептилію, що перепинила її дорогу. Дівчинка знала, що у такій ситуації головне не ворухитись, тому намагалась навіть не дихати.

Змія повернула чорну голову з двома червоними цятками і подивилась на дівчинку. Її погляд був, на диво, осмислений і мудрий, ніби на Тасю дивилась сторічна жінка. Якусь хвилю вони вдивлялись одна одній просто у вічі і Тасин страх поступово почав зникати. Потім змія опустила голову і дівчинці здалося, що в її очах промайнув сміх. Довжелезне тіло почало повільно перепо взяти стежку. Коли рептилія майже повністю зникла у хащах і на стежці залишився тільки хвіст з товстим шипом на самому кінці, Тася повільно перевела подих. Потім і хвіст, змахнувши Тасі на прощання, мелькнув та зник у сріблястому моху: «Не зачепила! Певне, через те, що я її теж не зачепила. А може, вони і справді такі ручні і їх можна навіть погладити, як говорив Зіб. Можна було спробувати». Але від однієї думки дівчинка здригнулась і її шкіру обсіпало морозом. «Ніколи, навіть тут, де, певне, звірі насправді ручні, ми не позбудемось земних стереотипів, що їх треба боятись і можна розмовляти тільки за допомогою зброї!».

Зійшовши на берег повноводої річки з несподівано чистою та прозорою водою, Тася, нахилившись, зачerpнула її долонею

і спробувала. Вода виявилась чудовою, а за смаком чимось нагадувала джерельну, з ледь помітною солонуватістю і трішки пощипувала за язик.

Дівчинка набрала повні каністри, потім вмилась і рушила у зворотній шлях.

Стежка знову запетляла спочатку поміж колючих кущів, потім червоно-рожевою травою та ніжно-блакитним мохом, стрімко вирываючись вгору. Нарешті Тася вийшла до багаття, яке розвів Роман, що тепер, укупі з Піратом, лежали біля нього. Поряд знаходився ще один гість — маленьке мавпеня. Воно, сидючи трохи збоку, серйозно та зосереджено дивилось на полум'я.

— Знайомся, це Вікі — наш гість та помічник. Вікі допомагав нам збирати гілля для багаття. Друже, привітайся, це моя сестричка Тася.

Мавпеня підвелось, вишкіривши у широкій усмішці чудові білі зуби, і подало дівчинці м'яку лапку, а потім ще й присіло у низькому реверансі, чим викликало загальний веселий сміх. Пірат, визнавши Вікі за свого, крутився біля нього, помабуючи хвостом.

— Принесла воду? Наливай сюди. Будемо вчитись жити у польових умовах, а, швидше, лісових, — і Роман, наповнивши чайник, підвісив його над язиками полум'я. — Скоро будемо пити чай. Сонечко, ти будеш чай? — запитав хлопець у Вікі та поплескав його по маленькому плечі, на що мавпеня вщипнуло Романа за вухо, знову викликавши вибух реготу.

— Тримайте мене, бо, мабуть зараз лусну, — хапався хлопець за живіт, згинаючись від сміху, — який же він смішний. Ой, не можу більше.

Мавпочка теж встала і почала ляскати себе по животі, голосно клацаючи при цьому зубами та закочуючи очі, копіюючи всі жести Роми.

— Вистачить, бо вже живіт болить. Йди, Тасю, дістань тістечка та інший харч, будемо вечеряти.

Дівчинка, пройшовши до фургона, біля якого спокійно пасся, помахуючи хвостом, Террі, дістала хлібину і велику бляшанку овочевого паштету. Покрутивши його у руках, подумала: «Я ще такого не їла. І який він на смак?». Потім ще витягла пакет з тістечками і повернулась до гурту. Роман порізав хліб та, відкривши бляшанку, понюхав паштет, задоволено кивнув головою і поробив товсті канапки. Всі почали їсти. Свою порцію дістав і Вікі, який їв, смішно крутячи головою та прищмокуючи. Потім вони попили чаю зі смачними тістечками і, посідавши довкола згасаючого багаття, почали вдивлятись у зоряне небо, яке майже нічим не відрізнялось від того, що вони бачили з Землі. Тільки візерунок зірок був іншим. Також не було широкого та довгого Чумацького Шляху. І нічним мандрівникам освітлював шлях Карі, супутник Дріоди, який трохи нагадував наш Місяць. Та на ньому не дівчина несла воду, а лежав пес, стомлено поклавши мордочку на передні лапи і прикривши повіки.

Потім з гілля дерева, під яким наші мандрівники розбили свій табір, почувлись якісь звуки. Вікі, піднявши голову, відповів так само, прикладаючи лапку до рота і випинаючи трубочкою губи. З-поміж гілок показала більша мавпа, вона, певне, була матір'ю Вікі і кликала свого синочка додому. Вікі тихенько встав та, помахавши обома лапками дітям, пішов слідом за нею.

— До побачення, — крикнули хором Тася та Роман, а Пірат голосно гавкнув.

Потім діти дістали спальні мішки, підклали ще трохи гілок у вогонь і полягали спати.

Ніч вкутала ліс. Тільки де-не-де спросоння скрикувала якась птаха або чувся рик потривоженого звіра. В траві снували крихітні істоти, може, дріодські жучки чи світлячки та стиха шелестіло листя.

Розділ 11

Крізь гілля пробивались лагідні промені Раміду і Тася з задоволенням розплющила очі.

— Ох, як же не хочеться вставати, але треба допомогти дріодцям дослідити Дріоду, — проголосила дівчинка та штовхнула Романа, під боком якого спав Пірат. Обоє завовтузились та щось забурмотіли.

— Вставайте, лежебоки. На нас чекає ще стільки незвіданого, а вони собі сплять, як ховрахи.

Вона швиденько роздмухала багаття і почала готувати сніданок. Через якусь хвилину до неї приєднались брат та песик.

Тася посмажила яйця якихось птахів, що їх їм видали на базі, та заварила чай. Поснідавши, запрягли у фургон Террі, який спокійно лежав під деревом, і поїхали далі.

Ліс все густішав і густішав. Дорога різко пішла донизу.

— Ми, мабуть, скоро вийдемо до тієї самої річки, з якої я вчора набирала воду. Тільки набагато далі.

Скоро дерева в них над головою зімкнулись і фургон просувався майже у цілковитій темряві. Разом зі світлом зникло й свіже повітря. Воно почало тхнути важкими болотними випарамі і дихати ставало дедалі важче.

— Тут, напевне, десь поблизу болото.

І раптом за наступним поворотом, поміж високої рудої трави, крізь зарослі якої вони зараз пробирались з такими труднощами, фургон застряг. Бідолашний віслючок як не намагався витягти його з грузького багна, нічого у нього не виходило.

— Стійте, — скерував Роман. — Так ми нічого не доб'ємось, тільки замучимо бідного Террі і ламаємо вісь, а то й колеса.

І хлопець, підійшовши до важко дихаючого віслючка, лагідно погладив його по мокрій мордочці і взявся випрягати. Далі від-

вів у ліс, де той відразу ж почав щипати блакитно-зелену траву. Тасю поставив його стерегти, щоб Террі, бува, не ліг, бо застудиться, розгарячілий, на вогкому ґрунті.

Далі, вийнявши з якогось мішка сокиру, взявся рубати кущі та підкладати їх під колеса. На щастя, фургон був досить легкий і по настилу зі зрубаних гілок діти викотили його з багна. Потім знову запрягли віслучка та поїхали далі.

Дорога вперто спускалась все нижче і нижче. Задуха давила на голову та стискувала легені. Почало дерти у горлі і стало ще важче дихати. Небо, чомусь, швидко темніло, хоча було десь близько полудня.

— Зараз, певне, буде гроза, — сказав Рома.

А в наступну хвилину небо прорізали сотні блискавиць і оглушливо вдарив грім.

— Швидко ховаємось, поки не почалась злива, — і направив віслучка під високий тамаринд, з товстелезним та розлогим гіллям. Дерево здіймалось вище від усіх інших та мало майже водонепроникне шатро зі сплетіння гілля та листя.

Ледь вони встигли сховатись під деревом, як хлинув дощ. І не просто дощ, а небо ніби розверзлось та звідти потоками почав хтось лити воду, що стіною відділила дітей від довколишнього світу. Відразу ж смеркло. Роман, Тася та Пірат залізли всередину фургона і тільки визирали звідти. Віслучок теж, видно, добряче злякався, бо тремтів усім тілом, боком притулившись до товстелезного, щонайменше зо п'ятдесят метрів в діаметрі, стовбура. Раз-по-раз спалахували блискавки та гримів грім, що ніби молотом бив по фургону, дереву, під яким діти знайшли прихисток, та їхніх головах.

— Шкода, що Террі не може сюди залізти. Так і нам, і йому було би спокійніше, — прокричала Тася до Романа. У гулі стихії її крик здався хлопцю шепотом. Ревіння вітру та шум дощу заглушали все довкола.

А потім почався град, що був розміром у тенісні м'ячики. Він товк по покриттю фургона, на щастя, дуже міцному, зрізав листя та гілки, що іншим, вже зеленим градом, сипались довкола.

— Слухай, Ромо, а мені чомусь робиться страшно. І коли все стихне, хочу повернутись назад.

Роман, відвернувши від дівчинки голову та ховаючи очі, сказав:

— Я не хотів тобі говорити, але Зіб не виходить на зв'язок. Як думаєш, вони спеціально залишили нас сам-на-сам з їхньою загадковою природою, чи щось сталося зі зв'язком?

— Не знаю. Почекаємо трохи, перш ніж прийняти якесь конкретне рішення. А як справді щось сталося? Наприклад, потужні магнітні бурі чи активні викиди плазми на їхньому Раміду. Я чомусь не вірю, що дріодці могли кинути нас напризволяще. На звичайних шахраїв вони не схожі, — тверезо розсудила Тася, якій надзвичайно сподобались мешканці Дріоди і тепер, коли гроза почала потроху вщухати, відразу ж передумала вертатись.

— Гаразд, зачекаємо. — Рома, промовивши це, виглянув з фургона.

Дощ помалу переставав, але великі краплі все ще барабанили по брезентовому верху та листю дерев. Бідолашний Террі геть змок, на додачу, його ще й добряче потовк град, та тваринка мужньо зносила природні негаразди і навіть не подала жодного тривожного чи жалібного звуку.

— Як ми маємо зігрітись? — запитала, цокочучи зубами, трохи від холоду, трохи від страху, Тася. Зляканий Пірат, притиснувшись до її ніг, час від часу повискував.

Роман мовчки вийняв з якогось лантуха, бо тільки він знав, що і де у них знаходиться, щось типу фуфайки та загорнув у неї тремтячу дівчинку.

Пройшло ще півгодини і дощ ущух зовсім. Але натомість почувся ще якийсь, багато грізніший від того, що створювала гроза, шум.

— А це ще що? — скрикнула Тася.

— Думаю, вийшла з берегів твоя знайома річка, — криво посміхнувся Роман.

— Куди ж тепер нам подітись?

— Не думаю, що вона дістанеться аж сюди, та про всяк випадок нам потрібно бути напоготові, — хоробрився хлопець перед сестрою.

Раптом почувся глухий тупіт багатьох ніг і повз їхнє тимчасове пристанище почали пробігати цілі стада звірів. По деревах плігали зграї мавп, у траві шурхотіли та звивались змії, тритони, ящірки. Очі у всіх були розширені від жаху.

— Ой, глянь, що це? — раптом закричала Тася. Роман подивився туди і помітив якогось дивного птаха, схожого на тих, що їх малювали в «Історії стародавнього світу».

— Птеродактиль! Ні. Ті менші. Що ж це таке?

— А чому ти так дивуєшся? Зіта ж говорила, що тут водяться навіть дракони та мамонти. Маємо грандіозний шанс з ними познайомитись.

— Це, здається, була не Зіта, — не згодився з Тасею Роман.

— Яка різниця, хтось із них.

А тим часом звірів, плазунів, земноводних і птахів ставало дедалі більше. Скоро ціле море голів — рогатих, вухатих, вусатих — заповонило все ген до обрію.

— Рятуймо віслучка. Вони його затопчуть, — закричала добросердна Тася. Роман вистрибнув та відтяг фургон по другу сторону стовбура, а потім туди ж завів Террі, якого він перед тим випряг. Вони з сестрою заволокли його до середини і Роман швидко запнув отвір. А через хвилю величезна хвиля накрила фургон.

Розділ 12

«**Я** ще жива? — подумала Тася, прийшовши до тями. —
«А де ж усі? Ми ніби пливемо, чи мені так здається?»»

Дівчинка важко підвела голову і з радістю побачила поряд з собою брата, собачку та віслучка, що лежав біля стінки, витягнувши мордочку та підібгавши під себе тендітні ніжки.

Дівчинка повільно звелась на коліна, потім на ноги та, тримаючись за стінку, підійшла до закритої завіси і злегка її відсунула. Просто перед нею чорніла вода. Фургон повільно плыв за течією. На щастя, він виявився водонепроникним, тому їх не залило і, здається, нічого не пошкодило, принаймні, Тася дуже на це надіялась.

Берегів не було видно ніде, їхній імпровізований човен оточувала лише вода, що неквапливими хвилями перекочувалась знадвору, підганяючи свою неждану ношу. Був день, а, може, ранок. Хтозна, скільки часу Тася пролежала без свідомості. Дівчинка підійшла до брата, на руці якого виднівся водонепроникний годинник.

— Дев'ята ранку чи вечора. Через годину стане більш зрозуміло. Ромо! Ромо! Агов! Чуєш мене? — вона поторсала за плече хлопця, який злякано підвів голову, відразу ж добре струсонувши нею. — Ми вже не їдемо, а пливемо. Як тобі така пригода?

Роман протер очі. Потім навкарачки поліз до виходу і теж злегка відхилив запону.

— Вчасно ж ми затягли всередину Террі. Слухай, а фургон виявився дуже надійним. Вони немов знали, що ми потрапимо у подібну ситуацію. А може, й справді знали? Та зараз це не важливо. Важливо те, що ми маємо робити далі і як діяти?

— А нічого. Що ж тут поробиш! Треба поїсти, потім будемо чекати, поки нас не приб'є до якогось берега. Не знаю, як ти, а я дуже хочу їсти.

— Ми, звичайно, поїмо, — сумно відповіла Тася, — а чим нагодуємо нашого Террі? У фургоні нема ані сіна, ані зеленої трави, навіть моху, який так йому подобається.

— Бідна тваринка! Хоч би швидше нас кудись принесло. Давай поки що не будемо його будити, хай краще поспить ще трохи, — і дівчинка жалісливо подивилась на віслучка, який спокійно дихав уві сні, широко роздуваючи рожеві ніздрі.

— Нумо, діставай харчі.

Тася тихо відчинила холодильник і дістала хліб та банку овочевого паштету. Вона розуміла, що продукти потрібно економити. Якщо їх навіть скоро приб'є до берега, вони абсолютно не знають, як з дріодських рослин приготувати їжу і чи є серед них отруйні. Тут ще й чіпати нічого не можна — ні риби, ні птахів.

Рома відкрив бляшанку, вони поїли самі та нагодували Пірата, що злякано вертів головою.

— Виглянь-но знову. Може де побачиш берег? — з надією дивлячись на брата, попрохала Тася.

Хлопець визирнув надвір. Біля їхнього фургону пливло викорчуване дерево з товстим покрученим корінням. «Хоч би не зачепило», — подумав хлопець. Коли дерево благополучно минуло Романа, він помітив, що на його гілках сидить багато мавп. Раптом серед них підліток впізнав Вікі та його маму і радісно помахав їм рукою. Слідом за деревом рухалась ціла сім'я великих черепах. Хлопець і їм помахав рукою. Найбільша черепаха, велично повернувши голову, кивнула у відповідь.

Рома повернувся до Тасі та Пірата, що сиділи, притиснувшись одне до одного:

— Знаєш, а вони таки добре мене розуміють. Усі!

— Хто вони? — з цікавістю запитала дівчинка.

— Ну мавпи, черепахи. Всі дріодські звірі мене розуміють.

— Та це ж добре, — хитнула вона головою.

— Слухай-но, як ти думаєш: якщо їх попросити про допомогу, вони погодяться?

— Не знаю. А це хороша ідея! Що як справді покликати їх на допомогу, — аж підкинуло Тасю з підлоги фургона. — Якби хтось із них узяв нас на буксир? Давай спробуємо з ними поговорити. Може, вдасться когось умовити.

І вони, вже разом, висунули голови з фургона та почали спостерігати за пропливаючими поряд звірами. Скоро показалося ще одне вивернуте з корінням дерево, на якому знайшли прихисток з десятків зляканих гепардів. А слідом за деревом плів величезний алігатор. Коли він наблизився достатньо, щоб зміг розчути його голос, Рома заговорив:

— Шановний крокодиле! Чи не могли б ви нам якось допомогти?

Той, повернувши голову, зміряв хлопця уважним поглядом.

— Не хоче? — прошепотіла Тася. — А ти спробуй ще раз, трохи лагідніше, — підштовхнула Рому сестра. — Я відчуваю, це добра і мила тварина.

— Будь ласка, — знову запрохав хлопець, — допоможіть. Ми у надзвичайно скрутному становищі і зовсім не знаємо, як нам з нього вийти. Тому дуже потрібна ваша допомога. Візьміть нас на буксир?!

Крокодил підплив ближче, наставивши гострого носа. Роман погладив його. Крокодил задоволено фиркнув і поплив до місця, де до того був упряжений Террі.

— Бачиш, він підставляє свого хвоста, щоб ми зачепились за нього.

Роман швиденько знайшов мотузку і, зробивши на ній петлю, накинув її на хвіст тварини. Алігатор, моторно перебираючи лапами з гострими, як шаблі, кігтями, стрімко поплив вперед, тягнучи за собою фургон. Другий кінець мотузки хлопець міцно прив'язав до кільця, що було вмонтовано в передок фургона.

Поруч пропливали вивернуті дерева, купи сухої трави та хмизу. Почало смеркати. Потім настала ніч. Крокодил все не-

втомно плив та плив вперед, не зупиняючись ні на мить. Діти мовчки сиділи всередині, збившись в тісний гурт. Поряд тихенько повискував Пірат. Террі, вже прокинувшись, тихенько лежав, вдивляючись в одну точку.

— Давай хоч хліба йому дамо, якщо вже нема нічого іншого, — запропонував Роман, з повними очима сліз дивлячись на віслючка.

Тася мовчки витягла цілий буханець і віддала брату. Той підійшов до тваринки та простяг йому відламаний кавалок. Теплими м'якими губами Террі підібрав з його долоні хліб, з вдячністю подивившись на хлопця.

Так Рома згодував віслючкові цілу хлібину, й очі у того повеселішали.

— Чого сумувати, — знову радісно вигукнув хлопець, помітивши, що з поглядів його товаришів потроху зникає тривога. — Все одно нашої морській подорожі колись настане кінець. Їсти маємо, пити поки що теж. Террі ми вже трохи нагодували, ще треба якось напоїти. А, може, завтра Зіб вийде на зв'язок і наші митарства закінчаться, — підбадьорював усіх Роман, хоча сам мало у це вірив. Щось все-таки сталося і справа багато серйозніша, ніж їм здається. Якби дрідець міг обізватись, вже давно би це зробив, а хлопець, незважаючи ні на що, твердо йому вірив. Від цих думок у Романа почала боліти голова і він підсунувся до запони, злегка її відсунувши.

Скрізь, скільки сягало око, зблискувала під яскравим промінням Карі вода, тихо б'ючись об фургон, вгорі таємниче переморгувались зірки. Цупка темінь окутувала все довкола і роздивитись жаданий берег, якщо він і був десь поблизу, стало неможливо. Тому хлопець повністю поклався на крокодилові інстинкти та, міцно запнувши завісу, повернувся до Тасі та Пірата.

— Може, спробуємо хоч трохи поспати. Я думаю, крокодил штовхне фургон, коли притягне нас до якогось берега.

Дівчинка лише кивнула головою і, підтягнувши мата, мовчки вклалась на нього, притиснувши до себе тепле тільце собачки.

Роман теж взяв мат і ліг, підклавши під голову клунок з оджею та вкрившись легкою ковдрою. Всі поринули у короткий тривожний сон.

Розділ 13

Фургон так хитнуло, що Роман налетів на Тасин з Піратом мат, добряче вдаривши сестру ліктем по голові.

— Що це? — разом підстрибнули діти і кинулись до запони. Відсунувши її, вони побачили, що алігатор притяг їх до невеличкого острівця, може 300 на 300 метрів, а його вже ніде не було видно. На піску лише лежала скинута петля.

На острівці росло кілька пальм та скрізь валялись купи мокрого хмизу, що його прибило сюди течією.

— Все, приїхали, — радісно вигукнув Роман. — Виходьте, хоч погріємось.

Тася поволі, розминаючи ноги, вийшла на берег, слідом за нею вискочив Пірат. Потім Террі випхав свою цікаву мордочку та вже більш-менш спокійними очима оглянув все довкола.

— Виходь, друже, — крикнув йому хлопець, — тут зовсім не страшно.

Тваринка зрозуміла його, але замотала головою, показавши вниз.

— Це для нього надто високо. Ходімо допоможемо спуститись. — Роман заліз у фургон та піднявши ноги Террі, штовхнув його до Тасі. Дівчинка, підхопивши віслючка спереду, акуратно поставила його на прибережну гальку. Тваринка вдячно подивившись на дітей, пішла до пальм, та вляглась під крайньою.

— От халепа! Ми ж навіть не подякували крокодилу за допомогу та благополучну гавань біля цього острівця. Ну нічого, може, він телепатично відчуває нашу глибоку вдячність, — проказав Роман і, підкликавши сестру, взявся за петлю, щоб відтягти фургон якнайдалі на берег. Потім діти почали розмірковувати, що їм робити далі.

— Давайте спочатку назбираємо хмизу, розпалимо багаття та зготуємо гарячого чаю, — запропонувала практична у будь-якій ситуації Тася. — Може, тоді у голові проясниться і вона почне щось думати?

— Тоді гайда збирати гілля. Воно доволі сухе і годиться для вогню, — скерував Роман, відчуваючи себе відповідальним за Тасю та тварин і трохи винним, що вони потрапили у такі неприємності.

Хлопець першим почав збирати розкидане скрізь галуззя, зносячи його на купу. Тася приєдналась до нього і скоро гарна купа хмизу височіла на березі.

— Знаєш, а я щось придумав, — раптом вигукнув Роман і побіг до фургона та приніс лопату, великого кухля і порожню каністру з-під води. Далі, знайшовши місце, де пісок був найчистіший, заходився рити у ньому ямку. Тася, боячись збити брата з думки, лише мовчки спостерігала за його роботою.

Коли ямка досягла у глибину півметра, Роман, відклавши лопату в сторону, почав терпляче чекати, втупивши погляд всередину. Потім знову схопив лопату і викопав глибше.

— Таки звершилось, — через хвилю голосно закричав він, затанцювавши довкола ямки, далі став на коліна і поцілував пісок.

Тася, підійшовши до нього, побачила, що ямка повільно наповнюється водою. Дівчинка, нахилившись, вмочила у цю воду палець та спробувала на смак кілька крапель.

— Смачна! Майже така, як у нас у селі в криниці.

Їй, мабуть, не слід було цього казати, бо Роман перестав стрибати. Впавши на пісок, він накрив голову руками.

— Пробач. Я просто не подумала, — Тася погладила брата по плечу. Хлопець нічого не відповів, тільки відвернувся вбік, ховаючи сльози, що котились по його смаглявих щоках. Потім піднявся на ноги та, витираючи обличчя, промовив:

— Набирай швидше воду, а я принесу ще одну каністру. Хтозна скільки її там є.

Але скільки вони не черпали, рівень води не зменшувався. Діти напоїли Террі, досхочу напились самі, зготували чай та ще набрали води про запас.

— Як ти думаєш, може, Зіб не виходить на зв'язок, бо їх теж залило? Адже глянь, вода скрізь і її не видно кінця-краю.

— Може й залило. Не знаю, — відповіла Тася, допиваючи свою чашку чаю та споліскуючи її. — Але все ж таки вірю, що вони не покинуть нас напризволяще і якось зв'яжуться. Не вірю я у підлість — і все!

— Я теж, — підтримав сестру Роман. — Та зараз мене більше цікавить, скільки нам доведеться тут просидіти, коли спаде вода і чи їстівні плоди на цих пальмах.

Хлопець з мавпячою спритністю видерся на самий вершечок однієї з пальм та почав скидати додола горіхи, схожі на кокосові. Як їх відкрити, Тася добре знала, тому відразу розділила кілька плодів на половинки та поклала їх у ряд, чекаючи, поки спуститься Роман, який все скидав та скидав горіхи.

— Та досить вже, — не витримавши, закричала дівчинка. — Залиш ще на потім.

Хлопець, махнувши рукою, поліз додола, швидко перебираючи руками та ногами.

Своїм майже фантастичним умінням так лазити по деревах, Роман завдячував улюбленому вчителю фізичної культури та спорту, Юрію Миколайовичу, який ніколи нікому не давав

спуску, особливо хлопцям, напіраючи на те, що вони майбутні захисники Вітчизни і тому мусять добре навчитись усьому — лазити, бігати, стрибати, стріляти, підтягуватись. Тир він вибив у директора школи з боєм. Юрій Миколайович хронічно не переносив тих, що нишком палили у шкільному туалеті чи гайку, що був поза школою. Таких він з допомогою добровільних дружинників-старшокласників зненацька застукував за неймовірним, на його авторитетну думку, злочином і нещадно карав, годуючи недопалком. Хто не міг його з'їсти, просто перед ним мусили віджиматись, скільки вистачить духу. Тому у їхній школі майже ніхто не палив, а спортивні збірні майже завжди займали призові місця навіть на республіканських змаганнях. Всі школярі долали стометрівку за мінімум секунд, добре бігали на лижах, грали у футбол, волейбол, баскетбол та гандбол. У планах Юрія Миколайовича був ще майданчик для гри у теніс та басейн.

Отож хлопець швидко зліз із високої пальми і попрямував до сестри, широко усміхаючись.

— Ну і що це, на твою думку? — хитро запитав він.

— А то ти не знаєш, — здвигнула плечима Тася. — Звичайно ж, кокосові горіхи. Багато їх ще залишилось на пальмі?

— На тиждень вистачить. Так, давай підіб'ємо підсумки. Воду ми маємо, у фургоні залишилось дещо з харчових припасів. Деякий час протримаємось. А там може і Зіб обізветься, — сумно закінчив свою промову Роман та з жалем подивився на Террі. — От тільки чим годуватимемо його? — і хлопець кинув оком довкола.

— Можна буде нарвати трохи пальмового листя, а раптом йому сподобається?

Та віслючок, певне зрозумівши, що сказала дівчинка, запечливо похитав головою і тяжко зітхнув.

— Ні, він цього не їстиме. Що ж ми ще можемо йому запропонувати, ану подумаємо?

І діти глибоко замислились.

— Ідея, — раптом скрикнув Рома, показуючи рукою на воду, — тут кружляють купи трави, яку штовхають поперед себе вивернуті дерева. Але як же дістати її звідти, не завдавши собі шкоди? Може, спробувати легенько здаля палицею, адже дерева плывуть досить повільно?

І вони почали виглядати дерево, у кроні чи корінні якого було б багато сухої трави. Скоро діти помітили велетенського тамаринда, що, плывучи, штовхав поперед себе цілий стіжок сухої трави.

— Хто полізе? — схвильовано запитав Роман, беручи до рук давно приготовану довгу палицю. Брат і сестра обоє вмiли добре плавати, бо весь час ходили — змалку у басейн, а потім, у селі, — на річку.

— Добре, беру на себе основну частину роботи.

І він стрибнув перший, тягнучи за собою палицю, та швидко поплив до розлогого дерева, що поважно рухалось за течією. Не допливши до стіжка метрів зо три, хлопець акуратно палицею почав відпихати траву від вивернутого в усі боки коріння. Тася теж підпливла і, тримаючись поблизу, намагалась допомогти брату трохи коротшою палицею.

Спільними зусиллями вони відділили стіжок від тамаринду та попливли назад до острівця, штовхаючи траву поперед себе і скоро допровадили дорогоцінну знахідку до вузької смужки піску, що правила за узбережжя. Випхавши траву на острівець, діти поволочили її далі від постійно накочуючих хвиль, що з тихим шурхотом бились об їхній прихисток, і, зморені, впали під пальмами відпочити.

Полежавши хвилин десять з закритими очима, Роман підвів голову та, підперши її долонею, промовив:

— Ну все, тепер і наш Террі матиме що пожувати. А багато ж ми витягли тієї трави! Мабуть, вода змила чийсь стіжок сіна. Іди, дай йому трохи.

— Добре, що дерево підхопило та приволокло його сюди — Террі на наїдок, а нам на радість, — підхопила дівчинка, кидаючи кілька великих жмутків сіна віслючкові.

І обоє весело розсміялись.

— Слухай, а давай будемо заміряти, чи прибуває ще вода? Якщо вже не прибуває, то мусить скоро почати спадати.

Промовивши ці слова, Роман підбіг до початку водяного поля і став у тому місці, де вода сягала якнайдалі, та застромив глибоко у пісок палицю.

Скоро знову почало вечоріти і згодом настала глибока темна ніч. Діти залізли у фургон та вклялись на мати, вкрившись легкими, але дуже теплими ковдрами, перед тим попивши чаю та з'ївши трохи м'якоті кокосових горіхів. Харчі потрібно було економити, бо невідомо скільки їм ще доведеться провести на крихітному острівці. Віслючок та Пірат, що залишилися надворі його підтримувати, влігшись у Террі під боком, там і заночували.

Фургон трохи похитувало, бо здійнявся легкий вітер. Стиха шепотіли хвилі, набігаючи на вузьке узбережжя. Та скоро зморених дітей здолав міцний сон і вони перестали вслухатись у звуки природи. Але довго спати їм не судилось.

Розділ 14

— Чуєш, щось гарчить, — раптом штурхнув Роман Тасю у плече і, підповзши до виходу, злегка відхилив краєчок запони. Потім взувшись у свої капці з магнітиками, тихо виліз надвір.

Там панувала глупа ніч. Вгорі яскраво сяяли зірки, з тихим шумом об піщаний берег бились хвилі. Роман обійшов довкола, та скрізь було тихо. Коли хлопець вже хотів повертатись на свій мат і догледіти перерваний сон, десь поблизу почулось те ж саме гарчання.

— Ну що там таке? — з фургона виглянула злякана Тася.

— Поки що не знаю. Але нас тут явно побільшало, — тихо прошепотів у відповідь Роман.

З-під пальми долинуло неголосне скавчання Пірата, і за мить щось мокро тицьнулось Роману у ногу. Хлопець зігнувся і погладив собачку, що злегка тремтіла.

— Не бійся, песику. Це, мабуть, якась тварина, пропливаючи повз острівця на дереві, перестрибнула з нього на берег.

І, ніби на підтвердження його слів, у темноті зблиснуло дві пари жовтих блискучих очей.

— Добре, ліземо назад у фургон та почекаємо до ранку. Не думаю, що вони будуть чинити нам якусь шкоду. Як я вже зрозумів, звірі на Дріоді миролюбні.

Хлопець легенько підштовхнув сестричку назад у фургон.

Коли розвидніло і діти, відкинувши завісу, виглянули надвір, вони швидко зрозуміли, що їхні нічні здогадки були вірні. Біля однієї з пальм сиділо двоє молодих тигрів, ніжачись під ніжним промінням вранішнього Раміду.

Роман усміхнувся і глянув у бік віслючка, який мирно лежав у тіні дерев. Хлопець підійшов до стійка та насмакав з нього трохи сіна, як це часто робив у селі, коли треба було нагодувати козу, і невеликий оберемок поклав перед Террі. Тваринка, звівшись на тонкі ніжки, вдячно подивилась на Романа та почала смачно хрумтіти.

А тигри все сиділи, зовсім не звертаючи уваги ні на віслючка, ні на Романа з Тасею, ані на Пірата, що, сховавшись за пальмою, під якою снідав Террі, насторожено дивився на нежданих гостей.

— Ромо, тобі не здається, що наш острівець ніби побільшав?

І справді, палиця, яку вчора закопав у пісок хлопець, тепер була недосяжною для сірувато-зелених хвиль.

— Вода і справді відступає, — радісно закричав Рома та, схопивши чайника і кухоль, побіг до імпровізованого колодязя набрати води, щоб закип'ятити чаю.

Тася витягла з купи, яку вони вчора наносили, вже добре висохлого галуззя та розвела багаття. Потім принесла і поставила над полум'ям саморобний «таганок» і повісила на нього казанок з водою, щоб приготувати щось на сніданок.

Сьогодні вранці вони поїли суп з бляшанки, який запарили кип'ятком, розділивши його на три скромні порції. Потім попили чаю, а на десерт ще й трохи кокосового молока.

Тигри, сидячи під своєю пальмою, облизувались, нюхаючи смачні запахи.

— Вони теж хочуть їсти, — штовхнула Тася брата, — глянь, якими очима дивляться на наші миски.

— Що ж ми можемо їм запропонувати, — потер рукою чоло добросердний Рома. — Кокос вони їсти не будуть, хліба у нас залишилось зовсім мало. Слухай, а чи не можна ловити та їсти місцеву рибу, я думаю, її досить багато у навколишній воді?

— У нас зараз екстремальні умови і думаю, природа планети Дріода вибачить нам, якщо ми впіймаємо та з'їмо трохи її риби.

Почувши ці слова, Роман виволік із фургона рідку сітку, яку прихопив з собою про всяк випадок, і причепив її поміж двома товстими палицями:

— Давай спробуємо так половити. Я полізу перший і стану поперек течії. А ти лізь відразу за мною. Може, щось упіймаємо, — скерував хлопець і зробив крок у воду.

Вони натягли сітку уперек неквапливої течії, ставши за кілька метрів одне від одного.

Роман відчував, як поміж його ніг пропливає риба, а, може, і щось інше, про що хлопець старався не думати, стоячи по пояс у воді.

Через кільканадцять хвилин сітка натяглась та поважчала. Було зрозуміло, що там щось-таки впіймалось і, напевне, не-маленьке.

— Будемо помалу витягати, — сказав Роман, усім тілом повертаючись до Тасі. Діти насилу виволокли сітку, у якій заплутались зо три десятки рибин величиною в людську долоню. І була одна особливо велика — по лікоть.

Тася, вибираючи з сітки рибину за рибиною, тихо посміхалась, щось неголосно наспівуючи. Роман відразу взявся її чистити, прохаючи, щоб Творець пробачив їх за самоуправство.

Один із тигрів, помітивши цю роботу, і собі підійшов до води та став бити по ній лапою з далеко вистромленими, гострими, як шаблюки, пазурами.

— А чи впіймає? — захоплено спостерігаючи за спробами тварини, прошепотів Роман. — Ти диви, вже одна є.

Тигрова ловля була успішнішою, ніж у дітей. Одна за одною на берег полетіли великі рибини, зблискуючи у повітрі сріблястими боками. Наловивши добрячу купу, тигр відсунув кілька найбільших в сторону і лапою поманив до себе хлопця, який не зводив з нього очей. Той, як зачарований, підійшов. Тварина показала поглядом на купку меншої риби, ніби пропонуючи її забрати.

— Він ділиться з нами своєю здобиччю! — обернувшись до сестри, закричав Роман. — Чуєш, тигр запропонував нам частину свого вилову, — захлинався хлопець від радості, дивлячись на подаровану рибу і досі не вірячи своїм очам.

— Напевне, на цій загадковій планеті зовсім інше ставлення до тваринного світу з боку його мешканців, аніж на Землі. Бач, вони зовсім нас не бояться і навіть пропонують свою частку їжі та допомогу, — сказала Тася, підходячи до хлопця, що сміливо стояв поруч з тигром, а той, взявши у зуби кілька рибин, поніс їх до другого тигра, що, як і раніше, статечно сидів під пальмою.

— Дріодці ж по них не стріляють! — прошепотів Роман, щоб не почув його новоспечений товариш, котрий поклав до ніг своєму другові чи подрузі принесену здобич.

За цими клопотами діти й не помітили, як знову почало смеркати. Їх дуже тішило те, що вода вже помітно спадала і закопана Романом палиця все далі й далі відсувалась від хвиль, які раз-по-раз накочувались на прибережний пісок.

Увечері брат з сестрою знову розпалили багаття та насмажили, настромивши на шпажки, трохи риби. Решту залишили на потім, вкинувши її у відро з водою.

Вогонь повільно їв галуззя, що по черзі підкидали у його розпечену пащу то Роман, то Тася. У верхів її величезних пальм шепотів вітер, заколисуючи все довкола і у його шепоті дітям вчувались слова: «Не сумуйте, все буде добре!»

Роман все підходив до застромленої у пісок палиці та поглядом відмірював відстань до води. Метр за метром стихія відступала, і їх острівець все збільшувався у розмірах.

З другого кінця вже було видно кілька кущів, яких раніше там не було. Все це надзвичайно тішило хлопця та вселяло надію, що до їхнього звільнення з вимушеного полону залишилось вже недовго.

Тигри лежали рядочком під пальмами та зрідка позіхали, широко розкриваючи великі зубасті пащі, а потім довго ворушили вусами, принохуючись до повітря та крутячи головами. Вони, мабуть, теж швидше хотіли потрапити якщо не до рідного лісу, то хоч на більший простір, де могли б побігати та погратись один з одним, бо по всьому було видно, що вони ще дуже молоді і їх тяготить ця вузенька смужка піску, на яку їх загнала лиха доля.

Пірат лежав поряд з Террі, поклавши мордочку на передні лапи та сумно дивився то на тигрів, то на Романа, який все бігав до палиці, кроками міряючи відстань від неї до шурхотливих негмамовних хвиль.

З таким настроєм вони всі і повкладались спати, в черговий раз проводячи ніч на маленькому острівці попід височенних пальм серед неозорого плину води та у товаристві грізних хижаків, на яких на планеті Земля вони б боялися і глянути.

Легенький вітерець заколисуюче погойднував фургон, наспівуючи дітям про далекі загадкові світи, захоптив мандри та далеку, але таку рідну і любу домівку, до якої, здавалося б, у снах, рукою подати.

Роману снилось, що він пливе в індійській пірозі. Навколо були задушливі та страхітливі, непролазні джунглі. Комарі, завдовжки у його палець, бриніли над його нічим не прикритою і вже гарячою від палючих променів головою, а берегом біжить ціле плем'я, переслідуючи його. Навколо піроги стирчить здоровенне каміння, об яке вона весь час вдаряється, але стрімка течія все несе і несе його, а людожери пускають стрілу за стрілою, намагаючись влучити у нього, але ті стріли, чомусь, весь час збивають тільки велетенських комарів, що градом падають у воду та пірогу і вже сягають йому до колін. Він розуміє, що ще трохи — і пірога під вагою комарів піде на дно і потягне його разом з собою, якщо він не пристане до берега чи не викине з хлипкого суденця страшний вантаж. Але пригнутись та викинути з піроги комарів немає часу, бо треба якнайдужче тікати від войовничого, розмальованого племені.

Стара скво, з сивою розпатланою головою, щось голосно до нього кричала, широко розкриваючи рота та розмахуючи над головою зморщеними сухими кулаками. Та її слова зливались зі свистом стріл, яких все більше та більше літало над його бідною головою.

Раптом попереду почувся глухий гуркіт, що наростав з кожною секундою, каміння довкола піроги ставало все більшим і воно було ще гострішим та страхітливішим.

Та ось гуркіт, що був попереду його важкого шляху, заглушив усе довкола і Рома зрозумів, що допливає до водоспаду і разом з пірогою та купою комарів у ній впаде сторч головою у бездонну прірву...

Серце гулко калатало, мало не вискакуючи з грудей, в скронях стукотіло, а долоні були геть мокрі від холодного липкого поту, коли хлопець різко прокинувся, хапаючи руками та ротом повітря. Широко розплющеними очима він обвів усе довкола, помалу відходячи від щойно пережитого жаху, що йому наснився.

Поруч, на сусідньому маті, спокійно спала його мила та добра сестричка. Їй, певне, снилось щось хороше, бо дівчинка посміхалась та щось бурмотіла.

Хлопець тихо підвівся і, підійшовши до запони, трохи її відгорнув. Потім, стараючись не наробити шуму та нікого не розбудити, виліз надвір та пішов перевірити відстань від запханої палиці до краю води.

Ноги грузли у вологому піску, повітря було неймовірно задушливим та важким. Хлопець йшов, поволі витягаючи ногу за ногою і знову провалюючись мало не по коліна. В темряві показалась палиця, але шуму хвиль вже ніде чутно не було. Рома пройшов по мокрому піску ще трохи, потім ще і ще, та до води так і не дістався. Добраче стомившись, він повернув назад, відклавши цю справу на ранок. Дійшовши назад до фургона, що похитувався від почавшого сильнішати вітру, він забрався всередину і знову ліг, міцно стуливши повіки. Та як він не намагався, сон весь час кудись тікав, а важкі думи обсіли хлопцеву голову: «І що то має бути далі, якщо ми навіть і виберемось з цього острівця? Чи знайдемо зворотню дорогу до містечка, з якого починали свою, як здавалося спочатку, безхмарну та безтурботну подорож? Чи вийде Зіб на зв'язок? Що будемо далі їсти, коли повністю закінчатся харчові запаси, особливо хліб, якого залишилось всього кілька буханців?..» Роман, важко зітхаючи,

перевертався з боку на бік, по-доброму заздрячи сестрі, що спокійно спала.

...Хлопець йшов по високій зеленій траві, пестячи її широко розкинутими руками. Його груди здіймались, глибоко вдихаючи свіже, напоєне пахощами, повітря, а очі мружились від ніжних дотиків лагідного Сонечка.

— Ромцю! А припни-но ту негідницю. Ти ба, знову відірвалась. Це влізе у якусь шкоду, — почувся голос бабусі Надії і скоро вона сама постала на його шляху, впершись руками у широкі боки і махаючи лозиною на вередливу козу, що, скрадаючись, йшла попід ліс, де була посаджена бабусина капуста.

Роман повернувся та пішов за козою, яка волочила за собою мотузку з припоном і побачив дідуся Матвія, що ніс з лісу цілий кошик красенів-грибів.

— А глянь-но, онуче, що я маю. Ото буде славний обід: всім на заздрість, — ще здалеку кричав дідусь, розмахуючи затисненим у руді солом'яним брилем, якого полюбляв носити влітку...

Роман спав, смачно плямкаючи губами, мабуть, їв уві сні смажені білі гриби у сметанно-масляній заливі.

Та тільки-но він наклав собі другу порцію біло-рожевих товстунчиків, як хтось нагло перервав його щасливий сон, сильно торсаючи за плече.

— Брате, вставай. Подивись, що діється! — і хлопець, розплющивши очі, побачив просто над собою схвильоване Тасине обличчя, що було досить незвично, бо дівчинка завжди була спокійною та врівноваженою. — Ану вийди надвір.

І вона потягла хлопця за собою до відкинутої запони.

Роман мовчки звівся на ноги, та, тримаючись за стінку, пішов подивитись, чим так схвильована його сестричка.

Вузька смужка суші, що надала їм такий рятівний прихисток, тепер перетворилась на золоті копальні. Весь берег був всипаний схожими на золоті самородки кульками та дуже подібними до

самоцвітів камінцями, що грали всіма барвами веселки під ще не дуже палючим промінням зірки Раміду.

Роман міцно заплющив очі, а потім знову повільно їх відкрив, бо можна було збожеволіти від побаченого, особливо якби такий випадок стався на Землі. Та на Дріоді все було трохи інакше і тому хлопець лише, трохи заспокоївшись, потис плечима і сказав:

— Певне, це золото і коштовності. Може, вода розмила чиюсь могилу, куди було покладено дорогоцінності, або перед нами скарб, який сховали древні жителі цієї планети. Пробач, та нічого розумнішого мені зараз у голову не приходить.

І він безпорадно розвів руками.

— Або тут десь є древні поховання, як у нас в Єгипті чи Латинській Америці і навіть у нас в Україні. Може, спробуємо пошукати? — почала підлецуватись Тася до Романа, дивлячись на хлопця благальним поглядом. — Я стільки років про це мріяла!

— А їсти що будемо? — пошкріб голову розважливий Роман. — Адже у нас вже навіть хліб закінчується. Лише на кілька днів залишилось консервів, є ще трохи чаю та тістечок. Я б теж не проти, такий шанс випадає раз у житті.

— А будемо їсти кокоси. Їх тут безліч. Потім знайдемо ще якісь плоди чи ягоди, схожі на земні і, напевне, їстівні. Можна ще половити рибу. Я упевнена, що Творець нам це пробачить. Адже це все заради науки.

Роман все більше піддавався на її умовляння, адже ніколи ні в чому не міг відмовити улюбленій сестричці. Та все ще стійко робив вигляд, що не погоджується, для того, щоб дівчинка якнайдовше його просила. Хлопцеві подобалось споглядати її бездонні, сповнені палкого прохання очі.

— Ну, будь ласка, коли навколо висохне, підемо пошукаємо місце, звідки могло вимити оті скарби. Я просто упевнена, що воно десь поблизу, — прохала дівчинка далі і в її блакитних очах

можна було б потонути, а від жалібного ніжного голосу розтануло б серце кам'яної тисячолітньої статуї.

— Ну добре, — нарешті здався Роман, відчуваючи, що його серце починає краятись від цього погляду. — Але пошуки почнемо тільки тоді, коли пісок і ґрунт добре підсохнуть. Адже зовсім невідомо що там, за тими хащами. Може, непрохідна трясовина, що затягує миттєво і годі виборсатись без сторонньої допомоги. — Хлопець махнув рукою на довжелезні зарослі кущів, що тяглись майже до самого горизонту.

Вода відступила вже далеко, залишивши за собою брили брудного мулу та величезні купи різного сміття. Сьогодні було не надто спекотно, і під майже лагідними променями Раміду все швидко прибирало мальовничих обрисів. Навіть тигри, що досі лежали під пальмами, почали весело гратись та бігати один за одним, ще раз доказуючи, що ці тварини ще майже діти.

— Ану подивимось, що ж то за багатство підкинула нам вода, — сказавши це, хлопець підійшов та, присівши, взяв у руки великий яскраво-зелений камінь, який так вигравав від падаючого на нього прямого проміння Раміду, що аж очам ставало боляче. Завбільшки камінь був у грецький горіх.

— Один цей камінчик, мабуть, потягне на півлімона, — жартував Роман, уважно оглядаючи його точні грані. — І з ним вже попрацював вправний ювелір, — підсумував він. Потім поклав діамант на пісок, ніби це була просто прибережна галька, та взяв у руки самородок золота, який теж був чималенький і надзвичайно дорого цінувався б на Землі. Та яку ціну він мав на Дріюді — треба було ще подумати.

Тася теж взяла у долоні пригорщу дорогоцінностей і почала їх розглядати, смішно схиливши набік голову та піднявши вгору гарно вигнуту брову. Далі вона навіщось понюхала їх:

— Як ти гадаєш, що можна було би у нас на Землі за це придбати?

Роман, підкинувши у руці шматочок золота, так само, копюючи сестру, схилив набік голову та підняв брову.

— І не знаю. Але ранчо у Техасі точно! І тільки за одну цю пригорщу.

І, кинувши коштовності на пісок, обоє весело розсміялись.

— Та ні, давай все-таки серйозно. Зараз позбираємо їх у торбу і потім віддамо Зібу. Раз їх тут сховали пірати, або поклали у чиєсь древнє поховання, як у нас колись єгипетським фараонам, значить тут вони теж високо цінуються.

— Якщо Зіб вийде на зв'язок, — сумно відповів Роман, та все-таки пішов до фургона щось підшукати, щоб скласти у нього несподіване багатство, яке раптово звалилось їм на голову.

Розділ 15

— Це, мабуть, рубін, — взявши у долоню темно-червоний, добре оброблений камінець, — спробувала Тася відгадати назву самоцвіту.

— А це, якщо я не помиляюсь, аквамарин, — зважуючи у руці та милуючись ніжно-блакитною коштовністю, підтримав гру Роман.

— А це, напевне, смарагд, — на долоні дівчинки зблискував величезний зелений камінь. — і, кажуть, якщо у нього добре вдивитись, можна побачити своє майбутнє. Як ти думаєш, він підкаже, що чекає на нас попереду?

І Тася, до болю в очах, почала вдивлятися у прозору зеленкуватість діаманта. Раптом камінь почав змінювати колір.

— Ромо, ану швиденько йди сюди та глянь на нього, — вигукнула дівчинка, — камінь потемнів.

Хлопець підійшов до сестри та теж почав пильно вдивлятися у загадковий камінець.

— До того він мав яскраво-зелений колір.

— А тепер він майже чорний. Отож, якщо судити по зміні забарвлення з світлішого на темніший, можна, напевно, сказати, що попереду нас очікують не дуже приємні часи, але вони будуть нетривалі, бо дивись, камінь знову світлішає. О, вже майже білий. Він хоче нам сказати, що наша подорож закінчиться дуже добре. А давай візьмемо його собі, не будемо віддавати Зібу. Він стане нашим талісманом і по ньому ми будемо вгадувати, що нас чекає завтра або навіть через тиждень чи місяць, — запропонував Рома і сховав коштовність до кишені.

— А я хочу взяти собі отой рожевий. Глянь, який він гарнющий. Правда ж, справжнє диво!

І вона підняла з піску чудовий діамант, що за зміною тонів та відтінків в одному камені зайняв би королівське місце в чийсь колекції і був би одним із найрідкісніших. З одного боку діамант був жовтий, потім блідо-рожевий, далі темно-рожевий, а наприкінці — яскраво-рожевий, з ледь помітними точечками і вкрапленнями всередині.

— Я вже навіть придумала йому назву — «Шах». Загадково і красиво. А зелений камінь зватиметься..., — і діти замислились, яке ж ім'я придумати цій яскравій, вражаюче красивій знахідці.

— Слухай, а давай назвемо його Матвієм, — аж підскочив від раптової думки, що блискавкою вдарила йому у голову, Роман. — Це буде в честь нашого дідуся, у якого так само щохвилини змінюється настрій, як і відтінки у цього каменя. Цією назвою ми вшануємо його ім'я. Правда, він цілком цього заслуговує?

Тасі така ідея сподобалась і вона у захваті заплескала у долоні.

— Тоді підберемо ще щось і для бабусі та назвемо його «Надія», бо інакше буде несправедливо.

У хлопця зблиснули очі:

— Атож, і це має бути синій камінь, кольору вранішнього неба і, справді, надії.

Серед різнобарв'я безцінних скарбів та глибокої і веселої палітри кольорів і відтінків знайшовся невеликий, скромний за своїми розмірами, у порівнянні з іншими коштовностями, темно-синій діамант, який, коли його повертали у променях Раміду, мав то блакитний, то синій, то майже чорний колір.

Це був теж рідкісної краси камінь, який Тася відразу ж полюбила всім серцем, як вона завжди любила свою бабусю.

— Я покладу його ось сюди, — дівчинка показала на нагрудну кишеньку з лівого боку, що була на її картатій блузі. — Щоб він весь час був у мене біля серця. — І вона, поклавши туди камінь, застібнула кишеньку на гудзик та ніжно погладила її рукою. — Камінчику, ти не проти? А ти, брате?

— Ну звичайно ж ні. Але давай, коли так, візьмемо по маленькому дорогоцінному сувеніру ще всім нашим в Одесі. Тоді вже точно ніхто на нас не образиться.

І діти вибрали ще декілька невеличких діамантів, які Рома заховав у свій рюкзачок, з яким не розлучався майже ніколи.

— Давай позбираємо дорогоцінності, постелимо одіяла на пісок і будемо засмагати, поки все довкола сохне. Згода?

...Блакитні Тасині очі звожились. Дівчинка згадала, як вони з братом нещодавно так само купались та засмагали на річці у селі. Поруч, висолопивши довгого язика, бігав Пірат, з розгону занурюючись головою у сріблястий пісок, а потім з забрудненим піщинками носом, пірнав у теплу прозору воду, здіймаючи догори водограй з безлічі крапель, які мерехтіли, повільно опадаючи легеньким дощем та сяjali на сонці всіма барвами веселки...

Дівчинка махнула головою, відганяючи на даний час дуже болісні спогади і помахала Роману, що вже витягав легкі одіяла та простеляв їх трохи у тіні, бо Раміду вже добряче припікало.

Хлопець набрав з імпровізованої криниці у кухоль води та похлюпав нею по Тасиних плечах. Дівчинка вже лежала, мурко-чучи від задоволення. Потім облився сам та впав поряд, з насолодою витягуючи довгі ноги.

— Слухай, — стріпнулась Тася, — а де наші тигри? Я не бачу їх. Певне, перестрибнули на інше дерево, що пропливало повз нашого острівця.

— Або побігли за ті хащі, що їх, відступивши, відкрила вода.

— І Террі чомусь невеселий. Бідолаха скучив за звичними харчами. Що йому щодня те сіно!

— А де Пірат? Його теж не видно. — Роман підвів голову та, перевернувшись на спину, різко сів.

— Та лежи ти. Десять чи п'ятнадцять хвилин зараз особливої ролі не грають. Приблизить, де він подінеться.

— Е ні, не скажи, а як на нашого малого песика хто напав, — не міг заспокоїтись хлопець.

— То було б чути вищання.

— А якщо відразу хап, і з'їв.

Не витримавши братового тиску на свою совість, Тася теж сіла.

— От причепа! Не дасть спокійно полежати. Тутешні звірі не їдять собі подібних, скільки раз тобі говорити! Та, врешті, ходімо пошукаємо. Певне, Пірат відійшов кудись у своїх собачих справах.

Вони вдяглись, натягнувши свої незмінні капці з магнітиками та кепки і, відтягнувши лежаки подалі в тінь, щоб потім, повернувшись, завершити розпочату справу, тобто засмагання, пішли на пошуки таємниче зниклого собаки.

Ноги все ще добряче грузли у пісок, та все одно йти вже було набагато легше, як навіть годину тому.

За пальмами нікого не було, у затінку жував жуйку тільки невеселий Террі, шумно поводячи боками. За, у та під фургоном теж було пусто.

— Доведеться йти он до тих хащів. Більше йому ніде дітись,
— промовив Роман, неохоче дивлячись у бік зарослів, у які не надто хотів забиратись.

— Пірате, агов! Ти де? Милий, хороший песику, відгукнись.

— На-на-на, — погукала Тася, приклавши долоні до рота, — де ти подівся? Не лякай нас так. Таки з ним щось сталось, бо інакше давно подав би голос. Та я не думаю, що лихе, швидше навпаки.

Минувши пальми, діти почали спускатись у долину, стараючись якось обминати чагарники. Невдовзі йти стало трохи легше, бо пісок вже був більш-менш сухий. Стежка звивалась поміж кущів, що нагадували земні тернові, та ставала кам'янистою.

Пройшовши поміж чагарниками хвилин десять, діти стали помічати, що ландшафт міняється. Колючок поменшало, а натомість з'явилися великі пагорби, покриті зелено-блакитним мохом, поміж яким лежали велетенські валуни та обломки якоїсь породи, схожої на земний граніт.

— Це мені починає подобатись, — чомусь прошепотіла Тася.
— Закладаюся, що зараз почнуться скелі і поодинокі кактуси та саксаул. Але ж це неможливо, щоб була така різка зміна часових поясів! Адже пальми ростуть у тропіках, а кактуси у напівпустелях. Або це зоровий обман, або ми потрапили у розлом часових поясів. Інакше це пояснити неможливо.

— Я й не дуже здивуюсь, якщо он із-за того валуна вибіжить стадо бізонів або мамонтів, або вискочить плем'я розмальованих туземців, — знизав плечима Роман, що ще змалку взяв собі за правило ніколи й нічому не дивуватись. Кожен мав право на свої, тільки йому притаманні, слабінки та чудернацькості і тому він ще зроду нікому не дивувався.

— Або звідкись вилетить чи виповзе дракон, — підтримала плин хлопцевих думок Тася.

— Ну, це ти вже переборщила!

— Чому, адже Зіб говорив, що тут є дракони. Не завадило б з ними познайомитись. І ще, мені чомусь весь час здається, що Зіб та його друзі чудово бачать все, що ми зараз робимо, і чують кожне слово та читають кожну нашу думку. Це вони спеціально перервали знайомий нам зв'язок і непомітно спостерігають за усіма нашими діями та вчинками, наприклад із супутника. Вони хочуть, щоб ми пройшли школу виживання та побачили і відчули те, чого ніколи не побачимо та не відчуємо на рідній планеті. І це тільки початок, — і Тася загадково усміхнулась.

Роман зацікавлено та уважно подивився на сестру і примружив очі.

— А звідки ти це все знаєш? — чомусь жалкуючи, що йому самому не прийшла у голову така думка, яка все більше та більше здавалась реальною, реальнішою, ніж інша думка чи думки, що він передумав їх тут, на Дріоді.

— Жіноча інтуїція, — і вона лагідно збурила братового чорного кучерявого чуба, що вже давно просив умілої руки перукаря.

Хлопець стомлено сів та занурив пальці у свою циганську шевелюру:

— Перепочинемо хвилю. Але ж я і дурень! — Роман сплеснув долонею по худому коліну. — Мені ж Зіб відразу сказав, що будуть приходити на допомогу у найкритичніших ситуаціях. Розумієш? Самих критичних! А таких ще не було. Весь час щось чи хтось приходив нам на допомогу.

І він, підхопивши Тасю попід руки, закружляв нею у повітрі, а потім міцно розцілував в обидві щоки.

— І що би я без тебе робив — дорога, люба, мила, золота моя сестричко. Адже ти зараз врятувала мій розум. У мене вже думки лізли одна на одну від розпачу та безпорадності, що нам робити далі. А це, виявляється, просто така собі гра, школа молодого бійця, яку ми з гідністю маємо пройти, що би попереду на нас не чекало. І навіть тоді завжди хтось або щось нам до-

поможе. І це, безсумнівно, так. І ще, на мою думку, мешканці Дріоди прагнуть, щоб ми зрозуміли різючі відмінності у відношенні абсолютно до усього у нас на Землі та тут, та розповіли про них всім на своїй планеті.

— І ти думаєш, нам повірять? Ти думаєш, що хоч одна жива істота на Землі повірить у те, що нам допомагав страшний у людському розумінні цього слова алігатор, або у те, що тигр, наловивши риби, поділився нею з земними дітьми? Для них це повний нонсенс! Просто скажуть, що все це нам наснилось або примарилось, — розмахуючи руками та кружляючи навколо сидячого на камені хлопця, прорекла Тася.

— А мені чомусь здається, що і на Землі колись існувала справжня дружба між людиною та природою, — глибокодумно сказав Роман, відщипнувши гілочку моху та гризучи її зубами.

— Хіба, може, у часи Адама та Єви.

— Е ні, багато пізніше. Згадай-но історії про чудесні порятунки дітей вовками і дорослих та дітей дельфінами. А я недавно чув, як в Індії сім'я мавп виховала людське дитинча, а потім, коли юнак став майже дорослим і йому стала потрібна дружина та професія, відвели у село, щоб він зміг повернутись у більш прийнятне для нього середовище.

— А в тайзі місцеві мешканці дружать з ведмедами, рисями, ба — навіть вовками і знають їхню мову, — розвивала його версію Тася.

— Ох, якби людина не була такою жорстокою до собі подібних та жадібною до грошей та не винищувала бідолашних звірів і рослинний світ, які її й годують. І все це заради того, щоб вгамувати свої найнищії якості — жадобу наживи, добре поїсти м'яса та вдягтись у хутро чи чоботи з крокодилачої або зміїної шкіри! — з невластивою для нього злістю вигукнув Рома.

— І якби людина ще постійно не довбала живе тіло Землі, не рвала його на шматки, і все це заради чого? Бідна Земля і так

віддає нам усе, що має, але нам усе мало. Видно, нема у світі такого багатства і таких скарбів, щоб наситити людину і вона б сказала: «Все, мені вже досить!» І ще, я вважаю, що всілякі біди: підтоплення, смерчі, цунамі, землетруси — все це прямий наслідок варварського втручання людської діяльності у природу, у якої все давно ідеально відточено і їй зовсім не потрібна занадто активна діяльність людини, що йде лише на шкоду хоч тваринному, хоч рослинному світу, а також нам самим, як не прикро це визнавати. Скільки б не трудилась людина на благо людства, йому, чомусь, від цього тільки все гірше та гірше, але ніхто цього поки що зрозуміти не може, хоча це вже доведений факт. Взяти хоча б винахід комп'ютера.

— Але ж з винаходом високих технологій всі тільки виграли, — запально заперечив хлопець, якого добряче захопила така гаряча дискусія.

— Це поки що люди так думають, бо ще повністю не дослідили згубний вплив усіх цих новомодних «нано». І тільки тоді зрозуміють справжню ціну усім таким «благам цивілізації», коли почнуться невідворотні процеси, коли комп'ютер повністю здолає людину та перетворить її на свого раба і тоді ми всі будемо йому підкорятись. Але чому колись — вже сьогодні людина є його рабом, правда, не усі, та до цього йде. Та я, здається, вліз трохи кудись не туди і ми зовсім забули про ціль своїх пошуків. Але де ж він справді подівся, не провалився ж усередину Дріюди, — промовивши це, Тася смикнула за руку Рому, що, обтрусивши штани, закрокував далі, гукаючи:

— Пірате, вередливий собако! Відгукнись, бо я вже починаю сердитись.

Тася бігла слідом за ним, старанно вдивляючись в усе довкола. Різка зміна місцевості та ландшафту не надто їй сподобалась, але відважна дівчинка лише дужче зацікавилась та її серце почало битись швидше у передчутті нових пригод.

Розділ 16

Роман йшов, з кожною секундою прискорюючи крок, перестрибуючи через гострі уламки чи то граніту, чи базальту, а, можливо, й взагалі невідомого космічного матеріалу чи породи, і петляючи серед величезних валунів.

— Ромко, стиш трохи крок, — врешті закричала ззаду захекана Тася, — і повернись, я щось тобі розповім.

— Маєш якусь цікаву знахідку? — хлопець різко повернувся усім тілом та пішов їй назустріч, — зараз глянемо, що там таке. На цій планеті мене цікавить абсолютно все.

— Дивись, цей камінь якоїсь дивної форми, тобі не здається? — дівчинка підвела брата до валуна, на якого зовсім не звернула уваги охоплений думами хлопець, та накинула оком мрійлива Тася.

А камінь і справді був чудернацької, як для Дріоди, форми. Він нагадував оспіваний в середньовічних земних легендах та переказах меч, якими колись у сиву давнину бились благородні лицарі, захищаючи свого короля чи завойовуючи для нього нові землі. Або на лицарських турнірах, про які так багато читала Тася, завойовуючи серце холодної гордовитої красуні, яка сиділа, закривши обличчя вуаллю десь у глибині трибун і не подаючи вигляду, але з завмиранням серця стежила за битвою, тремтячими устами посилаючи закоханому лицарю своє благословення. Такі були, є і будуть нюанси тонкої жіночої гри по виборюванню місця біля найкращого, найсильнішого чи найбагатшого чоловіка, які завжди будувались на одній дуже простій істині: якщо ти за ним — він від тебе, якщо ти від нього — він, обов'язково, за тобою. Бо у чоловіків у крові закладено тікати від жінки та всіляко уникати шлюбу. Та він створює цілу систему способів, щоб її завоювати, коли вона або спеціально, або й не дуже, чи зовсім не кохаючи, тікає від нього. Це надзвичайно ображає чоловіче

самолюбство і він оголошує полювання на здобич. І чим це полювання важче, чим далі та швидше від нього тікає здобич, тим дорожчий потім трофей. Чоловіку абсолютно не цікава жінка, що сама йде у руки, — бо чоловік по самій своїй природі — мисливець.

...На ручці валуна-меча була зображена стріла, що вказувала на захід, тобто ще далі, вглиб скель та валунів з поки що незрозумілої дітям породи.

— Дивина та й годі. Може, підемо та подивимось, на що може вказувати ця стріла? — запропонувала, здивовано хитаючи головою, Тася і, схопивши брата за руку, потягла його у напрямі загостреного, викарбуваного у камені вістря.

Хлопець мовчки дав себе вести.

Десь приблизно через сто метрів, діти побачили ще один валун, тепер у формі щита і внизу знову була стрілка, яка вказувала ще далі на захід.

Вони, вже остаточно забувши про Пірата, побігли далі і тепер вже побачили шолом з вузькими прорізами для очей та спеціальним щитком для носа. В середині валун був зовсім пустим і, коли хлопець постукав по ньому, валун-шолом відповів дітям глухим гулом. Недалеко шолома стояв лицар, вирізьблений з того ж, невідомого дітям, матеріалу. Він був завбільшки зо п'ять метрів, у повному бойовому спорядженні, з затиснутим у руці мечем. А поряд нього стояв теж кам'яний велетенський бойовий кінь, майже у два рази більший від тих, яких Роман з Тасею бачили на Землі. Кінь гарцював, бо передні ноги у нього були у повітрі, ліва трохи вище правої, а задні стояли на поверхні. Здавалось, ніби кінь у своєму стрибку летить у повітрі і таким його і зафіксував невідомий скульптор.

— Ці фігури чимось нагадують мені наших скіфських кам'яних бабів. Тільки тут статуй багато більші за розмірами, — промовила, з розширеними від захвату очима, Тася.

— Слухай, у мене щодо цього всього з'явилась версія. Я думаю, що тоді, коли у нас на Землі жили такі лицарі, земляни вже літали на Дріоду у гості і на пам'ять про свої гостини вирізьбили ці скульптури, щоб місцеві мешканці не забували тих, хто колись у них гостював, — примружившись і уважно розглядаючи скульптури, сказав Роман.

— Тоді і нам треба щось вирізьбити, щоб теж залишити по собі хоч якусь пам'ять, — підтримала брата Тася.

— Але я їй не уявляю собі, як і чим скульптор або гості з Землі могли створити всю цю красу. — Роман помацав камінь, з якого була вирізьблена скульптура лицаря та, взявши у руки з-під ніг маленький камінець з гострими боками, черкнув ним у лицаря по обладунках. На тому місці не залишилось ані найменшого сліду, тільки в усі боки сипонули іскри. Роман вдарив сильніше. І знову нічого! Тільки викресалось більше іскор та закурився легенький димок.

— Це ж треба бути, мабуть, Геркулесом, щоб таке створити! Але, найголовніше, чим, та ще й у таких розмірах?

Високо задираючи голову, хлопець закружляв довкола скульптур, шкребучи голову та час від часу лясаючи себе по колінах та чолі.

— І як я раніше не здогадався! — раптом підстрибнувши, вигукнув він так, що Тася аж здригнулась. — Тут явно працювали лазером і нічим іншим. Таку твердь візьме тільки лазер. Але знову ж постає питання, з чого ж виготовлено, який матеріал, що він не розкришився і досі такий міцний, що і сліду на ньому ні від чого не залишається. — І він знову забігав по колу, примовляючи:

— От якби мені зараз фотоапарат та зробити кілька знімків. Однокласники би повмирали від заздрощів!

— Сказали б, що це звичайнісінький фотомонтаж або ти це відзняв у якомусь заповіднику, — підколола брата Тася та від-

разу ж пожалкувала про свої слова, побачивши у хлопцевих очах німий докір.

— Пробач, більше не буду, — підійшла вона до Романа, ніжно обійнявши його за широкі плечі.

— Це все чудово та прекрасно, але де, все ж таки, подівся наш собачка, ми ж про нього вже зовсім забули, — вернула дівчинка брата до не дуже веселої реальності.

І ще хвилю помилувавшись цим грандіозним творінням чиїхось умілих рук, діти попрямували далі. Стежка, як і раніше, звивалась поміж низькорослих колючих чагарників, невеличких покручених дерев та розсипаних скрізь мілких камінчиків з надзвичайно гострими краями. Роман з Тасею дякували Зібу за напрочуд міцні черевики на товстій підошві. І увявити собі страшно, як можна було б пройтись по цій місцевості у звичайних кедках чи кросівках, таких звичних на Землі. Певне, через кілька кроків від них би залишилось саме лахміття.

І раптом Тася зупинилась та сплеснула руками.

— Пірат тут не пробігав, точно тобі кажу.

— Звідки знаєш? — спитав Роман, стараючись розгорнути носком черевика камінці, що перекочувались у нього під ногами.

— Він просто би не зміг тут пройти.

— Але ж Пірат у таких самих капцях, як і ми.

— Слухай, ти зрівняв свій зріст і його. Навіть у своїх капцях він би тут не пройшов, — зиркнула своїми величезними блакитними очима Тася на брата, — йому б порізало вище колін або би позрізало шматочки шерсті. Нічого подібного, тобто ані краплі крові, ані жодної волосини ми тут не побачили. І моя жіноча інтуїція підказує, що його тут не було і край.

— А може, через свою інтуїцію ти можеш зв'язатись з Зібом? — з надією подивився Роман на сестру. — Може, в голові з'явиться якась інформація? Може, вони якимось чином все ж намагаються з нами зв'язатись? І щоб менше намотували кіло-

метри по цих камінцях, може, вони повідомлять, що його тут немає?

— Не можу сказати, та, справді, спробую зосередитись, — і Тася зупинилась та почала уважно прислухатись, що діється у її голові. Але крім гулкої пульсації крові та шуму у вухах нічого не вловила.

— Ні, нічого. Зовсім! — дівчинка відкинула з очей пасмо білявого волосся. — А спробуємо знову погукати?

Діти кричали, поки не почали захрипати. Але ніхто так і не відгукнувся.

— Слухай, він у нас песик розумний, — з проханням у погляді сказала Тася. — Може, до вечора повернеться сам. Я просто більше не можу. Хочу їсти, а ще більше — попити води. Якщо не повернеться до фургона, завтра будемо шукати знову і вже підемо в іншу сторону. На березі залишився Террі, всі наші речі та припаси. Поки що повертаємось, доки не смеркло. Ти ж запам'ятав дорогу, якою ми сюди прийшли?

Хлопець мовчки вийняв з кишені компас, з яким не розлучався на Дріоді.

— Так, ми весь час йшли на захід. Значить, повертаємось на схід, — і він глянув на стрілку, визначаючи напрям зворотної дороги, і діти рушили назад, на узбережжя.

— А ти молодець. Я б нізащо не здогадалась вкинути у кишеню компас. Але й ніхто б і не подумав, що ми зайдемо так далеко.

Хлопець злегка зашарівся від похвали, бо вона для нього була дуже рідкісною, особливо з Тасиних уст, яка більше кепкувала з нього та кидала в'їдливі шпильки, а тому дуже цінною.

— Та залиш. Ти б на моєму місці зробила так само. Просто вчасно не подумала.

Камінці були з надзвичайно гострими гранями, весь час перекочувались під ногами, йти було важко та ще, на додачу, ком-

пас почав чомусь стрибати. Солоний піт заливав очі, окрім води, діти ні про що більше не могли й думати. Ще й, як на зло, почало стрімко вечоріти:

— А от ліхтарика ти взяти, звичайно, не здогадався? — все-таки не втрималась Тася від чергової шпильки, на що Роман втомлено помотав головою:

— Ні, не взяв. Та він би й мало допоміг. Здається, ми збились з дороги. Постараймось хоч якось дійти до скульптур. Може, біля них щось розумне спаде на думку, — очі у хлопця зблискували і дівчинка зрозуміла, що брат готовий ось-ось заплакати.

— Не переживай ти так. Якось буде. І до фургона доберемось, і Пірат знайдеться. Як не сьогодні, то завтра. Я думаю, що великої біди не станеться, якщо ми сьогодні десь тут і заночуємо. Треба постаратись віднайти хоч якийсь укриття, щоб був дах над головою, — і вони, майже на одній силі волі, пішли вперед.

А вже добряче смеркло і на небосхилі з'явився блідий Карі, коли нарешті перед готовими впасти та заснути просто на всипаному гостряками ґрунті дітьми зависочили величні фігури лицаря та його бравого бойового коня.

— Як же я хочу пити! За цим бажанням я навіть забула, що хочу їсти і тому мене вже зовсім не хвилює, де і на чому висплюсь, — прохрипіла, спершись на кам'яний черевик лицаря та пригладжуючи розпатлане волосся, Тася. — Та все ж таки, мусимо пошукати, де б переночувати. Давай, трохи перепочивши, нарвемо моху і зробимо собі з нього щось на зразок лежанки. Все ж буде м'якше.

Віддихавшись та зачекавши, доки трохи відухне гул у голові та стомлених ногах, діти, при яскравому світлі супутника Дріюди, почали рвати м'який мох, що вкупі з колючими чагарниками вкривав довколишню місцевість. Коли купа вже була чималенька, ще трохи спочили лежачи, а потім, якось звівшись на коліна і далі — на ноги, брат з сестрою почали шукати хоч якийсь укриття

на випадок дощу. Благо, світив мовчазний Карі, на якому все у тій самій позі лежав собака, уткнувшись носом у передні лапи та дивлячись на них зверху сумними очима.

— Ану глянь-но сюди. Чим погане місце? — Тася показала рукою на більш-менш придатне для ночівлі місце. Воно було під черевом у коня, ближче до його задніх ніг.

— Треба лише відгорнути усі ці камінці. А ти помітив, що їх тут набагато менше, ніж там, звідки ми почали повертатись.

— А й справді. Але не хочу я зараз розгадувати усі ці ребуси, відкладемо їх до ранку, — стомленим тихим голосом відгукнувся Роман, — у моїй голові зараз панує одна думка — де б знайти хоч ковток води. І тут немає піску, щоб вирити у ньому ямку і туди б набралось води. Ото халепа!

Зробивши собі з моху імпровізоване ліжко та спробувавши його на зручність, діти полягали спина до спини, щоб було тепліше, і, намагаючись не думати про воду, поринули у глибокий сон.

Частина II
У СВІТІ ПРИГОД

Розділ 1

— Просинайся, мій хоробрий лицарю, — мовив вірний кіннь Енселон до свого господаря, лицаря її величності королеви Британії, Харольда, — високого ставного молодого чоловіка двадцяти двох років від народження, з правильною і привабливою формою рисами обличчя, синіми променистими очима та довгим, чорним, як смола, волоссям.

— Так, пора, — стріпнувши непокірною гривною густого волосся, сказав Харольд, сходячи зі свого невисокого постаменту, на якому стоїть вже декілька тисячоліть, з тих пір як жителі планети Земля літали до мешканців інших планет та галактик у гості. Бо земляни були їх братами, можна сказати навіть дітьми, відтоді як міжпланетний корабель з Галатеї, праматері Дріоди, приземлився на добре вже вивчену, але ще ніким не заселену, молоду планету Сонячної системи, з капсулами життя на борту, в яких були ДНК майбутніх жителів третьої від Сонця планети, що її прибульці назвали Землею. Капсули з маленькими ембріонами колишніх галатейців, а тепер вже майбутніх землян, залишились серед розкішної земної природи, а посланець космічних глибин знову стрімко шугонув угору та взяв курс на сузір'я Діви, де була ще одна планета, на яку вони мали доправити «капсули життя». Це була програма-максимум по освоєнню Всесвіту розумними істотами, в голові якої стояв Творець — мудрий, добрий, завжди приходячий на допомогу по першому, що йде від самого серця, прохання, та всепрощаючий своїм не завжди розумним і добрим дітям.

Творець ніколи та нічого не ускладнював і заповів це всім своїм учням та дітям, а також дав мудру книгу, у якій простими доступними словами написав, як слід і не слід поводитись. Він написав десять заповідей, як пишуть правила вчителі своїм учням, щоб з їхнім зростанням вони увійшли у їх серце та ви-

карбувались у їх мозку. А також визначив десять недопустимих станів особи по відношенню до інших та назвав їх гріхом і за які Вселенський батько обіцяв строго карати своїх дітей, що теж були написані дуже простими словами, і все це було б нескладно виконувати, якби істоти, яких названо людьми, не створили собі інших «ідолів» та не почали звертатись до них більше, ніж до Творця, чим дуже його прогнівили. І своїми бездумними, сліпими, безглуздими діями гнівили все більше та більше. Але милостивий батько пробачав своїм дітям усе, коли вони звертались до нього такими ж самими простими словами, що йшли просто від серця. Щоб допомогти у дуже скрутних ситуаціях, Творець представив до кожного свого дитяти невидимих «ангелів-охоронців», настільки він полюбив цих, не завжди вдячних, істот. І коли треба було рятувати їх від всепожираючого гріха та розпусту, Творець відірвав від серця улюбленого сина, який, знаючи наперед, що його чекає, скорився батьковій волі та пішов рятувати цих істот, щоб їх не затопило смердюче болото гріха. Та люди, вже з головою загрузши у чвари, ненажерливість, розпусту, пожадливість, ненависть, лише сміялись з людини, якої не торкнувся весь цей бруд та гріх, і що була чистою від його пут. Сміялись, бо не розуміли її, бо ця людина була не такою, як вони всі. А все, що ці істоти не могли зрозуміти, піднімалось на гум та кпини. І коли найближчі друзі відреклись від нього, а один з них продав улюбленого сина Творця на розтерзання розлюченому, засліпленому гріхом натовпу, якому Вселенський батько віддав найдорожче, той до кінця виконав його волю, витерпівши всі муки та знісши весь сором і прояви найгірших якостей цих істот, але не втративши своєї гідності та чистоти, і таким забрав його батько до себе, пообіцявши людям друге пришествя.

Але повернемось до Енселона та його молодого господаря і друга Харольда, який, скочивши на свого улюбленого бойового коня, поїхав визволяти з батьківського полону свою кохану За-

ріну, тато якої — напівефіоп-напівіндус, не хотів і чути про васала Британської корони, що весь час колонізувала їхній півострів. Він ще якось терпів свого господаря, теж британця, якому складав щоденні гороскопи і яким міг крутити, як йому забажається, бо його, так сказати, напівгосподар-напівтовариш був людиною довірливою, живучою у своїх власних, ним же вигаданих світах і кожен крок робив тільки за порадами свого астролога.

Припавши обличчям до чорної гриви Енселона, відважний воїн мчав, долаючи далеку і важку дорогу до замку, в одній з веж якого жила непокірна Заріна, його кохана та донька хитрого та підступного астролога, через неймовірну красу якої батько і ховав її там, подалі від хтивих та пожадливих поглядів недостойних, на його думку, чоловіків. А якщо і випускав доньку на прогулянку, то змушував закутуватись по самі очі.

Мати померла, коли доньці минуло лише рік, тому спитати поради не було у кого, подруг дівчина теж не мала. У всьому бідолашна звірялась тільки на своє серце, яке її ніколи не підводило.

Поля змінювались дрімучими лісами, а ті, у свою чергу, переходили у встелені різнотрав'ям степи. Треба було встигнути до ранку, коли строгий батько прийде провідати доньку та запитати про її здоров'я та чого вона бажає. Зазвичай ця зустріч закінчувалась словами:

— Того, що я насправді бажаю, ти все одно ніколи не зможеш мені дати, — говорила Заріна і відверталась до високого стрічатого вікна, що своїми тонкими рамами обмежувало її світ. Батько, як завжди, знизавши плечима, мовчки виходив, замкнувши двері на ключ, а дівчина зі злістю стукала маленьким кулачком об підвіконня і не могла зрозуміти, чому найкращі роки свого життя має проводити у цих холодних кам'яних стінах.

І коли у замку з'явився посланець королеви, молодий вродливий Харольд, ані хвилини не вагаючись, Заріна дала йому

зрозуміти, що він їй сподобався і що вона бажає побачити лицаря знову. Це була всього лиш розмова очима, але її вистачило, щоб хлопець приїхав знову і знову, і цим приїздам старий астролог, якого звали Гунжі, не міг покласти край, бо власник замку хотів бачити лицаря. Йому надзвичайно подобалось розмовляти з розумним та начитаним Харольдом, який весь час прагнув хоч краєчком ока побачити чорні очі коханої, без якої вже не міг уявити свого життя.

Гунжі здогадувався, чому молодий лицар зачастив до їхнього віддаленого від столиці замку, і під час його візитів запирав доньку та навіть забороняв дивитись у вікно.

Але справжнє кохання не прикуєш ланцюгами до стіни, і тому хлопець знайшов, як передати коханій листа.

У погожі дні Заріні дозволялось відчиняти вікно, щоб впустити до кімнати свіже повітря, якого їй завжди так бракувало. І в один з таких сонячних та ясних днів у вікно залетів білий голуб, до лапки якого був прив'язаний квадратик складеного аркуша, на якому дівчина прочитала слова, що вогняними літерами викарбувались на її серці: «Моя кохана лебідко! Хочу бачити твої очі, хочу гладити тебе по ніжній ручці та не маю можливості. Якщо я тобі так само любий, як я безмірно кохаю тебе, напиши і передай моїм вірним голубом хоч кілька слів, які зігріють моє серце. А я обов'язково знайду спосіб, як нам швидше зустрінись. Любитиму тебе завжди! Харольд».

Заріна приклала до спраглих уст цей листочок, якого торкались кохані руки, потім склала його знову і поклала за ліф — ближче до серця. Знайшовши папір, вона вмочила кінчик пера у чорнило, що завжди було у її покоях, позаяк дівчина любила складати вірші, та почала швидко писати відповідь: «Світло мого життя, лебедю мій білокрилий, лицарю мій коханий, звольи мене з кам'яної клітки, у якій проходять мої безрадісні дні та ночі. Чекаю зустрічі, хочу заглянути у синю глибину твоїх

очей і боюсь в ній потонути. З твоєю птахою передаю глибокий уклін та палкий поцілунок. Моє серце тепер назавжди належить тільки тобі! Заріна».

Голуб поважно ходив викладеною чорно-білими дерев'яними лакованими квадратиками, теплою підлогою та зазирає в усі закутки, чекаючи поки дівчина напише та прив'яже до його ніжки дорогоцінне послання, якого так чекав його улюблений господар. Відчувши, нарешті, легеньку вагу, маленький поштар полоскотав своїм ніжним дзьобиком Заріну по щоці, виконавши ще одне прохання Харольда передати від нього поцілунок та вилетів у вікно, скоро перетворившись на ледь помітну цятку у блакитному небі, яка за секунду розтанула зовсім. Дівчина послала йому услід своє благословення та, закривши вікно, почала чекати на відповідь, що не забарилась. У наступному листі, вже значно довшому, закоханий хлопець писав, щоб вона змалювала йому, як можна підібратись прямо під стіну, вгорі якої, у вежі, знаходилось її вікно. А далі вже його робота. І якщо дівчина згодна, однієї ночі він забере її. Закохані поїдуть до найближчого абатства, де їх повинчають. Потім повернуться і впадуть у ноги її впертому батечкові, щоб він їх благословив.

Голуб приніс її зворотного листа, і тепер хоробрий лицар, пригнувшись до самої шиї вірного Енселона, мчав, щоб виконати свою обіцянку і встигнути до світанку. Він знав, що кохана його чекає. У своїй уяві хлопець бачив її чорноокою довгокою стрункою красунею, з ніжною, довгою, як у лебідки, шиєю, білими руками з довгими витонченими пальцями та рожевими нігтиками, хоч більш нічого, крім палючих чорних очей, не бачив.

Невтомний, загартований у тривалих переходах, кінь пролітав над глибокими ровами, здіймався на високі пагорби, продирався крізь темні дрімучі ліси, зовсім не відчуваючи втоми, бо був ще й представником і, притому одним з найкращих, спеціально виведеної для проведення турнірів та участі у тривалих

бойових діях, породи. Його велике могутнє тіло було ніби вилите зі сталі, а ноги могли нести разом з вершником ще й багато вантажу, що було конче необхідно при багатотижневих вимотуючих військових переходах. І ще ця порода визначалась тонким, як у собак, нюхом та слухом, що допомагало коневі здалека відчувати, де знаходиться ворожий табір.

Зараз для Харольда витривалість його коня була особливо потрібною — щоб втекти від можливої погоні. Він не відкидав цього, але й не дуже враховував, бо у замку не було великого та добре озброєного бойового загону. Та хлопець прискіпливо зважував кожен свій крок і можливі наслідки їхньої з Заріною втечі.

Замок був з усіх сторін оточений глибоким ровом, наповненим водою, і зв'язок з берегом забезпечував підйомний міст найсучаснішої конструкції. Потім йшли два високі мури, на вузькій брамі яких весь час стояло по двоє вартових, з якими у Харольда вже була домовленість. Челядь та охорона замку недолюбувала не дуже чемного з ними звіздаря і не одобрювала, на їх думку, жорстокого і недитячого поводження з дочкою, бо Заріна ще була, по суті, дитиною.

Раптом перед вершником виникли обриси високих веж, і це означало, що ціль вже зовсім близько.

Веж було чотири і всі вони мали назви — Північна, Південна, Західна та Східна. Його кохана знаходилась у Східній вежі. Це вона якось випрохала у батька, бо хотіла щоранку бачити народження нового дня. Хлопець вже тихою ходою в'їхав у ліс, який вузьким кільцем оточував острівець, на якому здіймались кам'яні стіни замку, та поїхав по добре знайомій стежці до старого дуба, що ріс за півсотні метрів від рову. Розумний та добре вишколений кінь ступав майже нечутно і збоку могло здатись, що то дві великі тіні плывуть у повітрі. Під'їхавши до дуба, лицар спішився та, погладивши Енселона по могутній шії, поприсив:

— Чекай нас тут. Десь через годину-півтори повернемось. А потім мчи швидше вітру.

І, поцілувавши коня у вологого носа з тонкими розширеними ніздрями, з яких клубками виривався пар, Харольд повернувся та пішов до рову, на дні якого плюскотіла чорна вода. Присівши над ним навпочіпки, хлопець голосно подав умовний знак: тричі покаркавши вороною, і тієї ж миті з іншого берега почулось каркання іншої ворони.

— Ну от і все. Назад дороги вже нема! — прошепотів лицар.

До чутливого вуха хлопця долинули тихі сплески і легка тінь на воді почала просуватись йому назустріч. Через якусь хвилину у високий берег рову тицьнувся гострий ніс невеличкого човника. На веслах сидів малий хлопчина, ще підліток, що нетерпляче махнув Харольду рукою. Той швидко вскочив у хитку посудину і хлопчина, вправно розвернувшись, погріб назад, без жодного сплеску занурюючи весла у воду.

— Хто навчив так вправно веслувати? — пошепки запитав Харольд, якому підліток відразу припав до душі.

— Батько. Ото-то був весляр! — І хлопчина, сховавши від лицаря очі, важко зітхнув.

Харольд, зрозумівши, що своїм запитанням завдав човняру болю, замовк і почав тривожно прислухатись до звуків навколо.

Через кілька хвилин показався другий бік рову і вони пристали до крихітного причалу, що, мабуть, зникне, як тільки Харольд та Заріна опиняться на тому боці.

Зі спритністю пантери хлопець видерся догори, залишивши підлітка з човном чекати на них вже двох, та тихо підійшов до вузької замкненої брами і тричі пошкріб нігтем. За брамою почувались легкі кроки.

— Що у вас сьогодні готували на обід? — прошепотів пароль лицар.

— Смаженину та шарлотку з грушами, — за брамою почувся брязкіт ключів і ворота беззвучно розчинились, пропустивши у свою чорну пащу Харольда.

Тінь охоронця зникла і хлопець пішов по колу, відраховуючи сорок два кроки наліво до ще однієї брами, ще вужчої та неприступнішої. Знайшовши у добре замаскованих дверях заповітний камінчик, Харольд двічі покрутив його вправо, а потім один раз вліво.

— Ворон кряче тричі, — почувся з того боку молодий залих-вацький голос і у відповідь лицар відповів:

— Коли розцвітає сон-трава, — вузькі двері відчинились і, пропустивши Харольда всередину, з тихим клацанням замкнулись.

Розділ 2

Протираючи очі, Тася сіла та глянула в сторону Романа, що ще спав з привідкритим ротом, в якому зблискували сліпучо-білі зуби та широко розкинутими руками.

— Наснилось чи справді було? — прошепотіла дівчинка, переводячи погляд вгору, де над ними височіло синювато-чорне черево могутнього бойового коня. Задні ноги так само стояли на постаменті, передні ніби зависли у повітрі, картина загалом нічим не відрізнялась від учорашньої і, все ж, щось тривожило дівчинку, а що — вона не могла ще до пуття зрозуміти. Стараючись не розбудити брата, Тася встала і, вийшовши під вранішнє проміння Раміду, почала пильно оглядати коня та лицаря, що, завмерши на своїх постаментах, виблискували райдужними крапельками роси.

Дівчинка підійшла до одного з колючих кущів, на гілках якого виднілись поодинокі листочки, та, зробивши ліву долоню чов-

ником, правою наструшувала у неї трохи дорогоцінних крапель вологи, поки ті ще не висохли. Вмившись та облизавши руку, Тася пригладила біляве волосся та пальцями злегка його розчесала. Відскубнувши кілька листочків, дівчинка протерла ними зуби, трохи освіживши їх та шкодуючи, що у наявності нема справжніх засобів особистої гігієни.

Ще раз поглянувши на коня та сплячого під його крупом, смішного у своїй позі, брата, дівчинка пішла пошукати якусь ямку, де за ніч назбиралось хоч трохи води. І таки, недалеко від вимушеної нічліжки, Тася знайшла те, що шукала. Це був справжній подарунок, який вони учора, за своєю втомою та переживаннями про долю Пірата, зовсім не помітили.

За одним з сусідніх зі скульптурами величезних валунів, біля якого вони вчора проходили, жебонів невеликий струмочок, що витікав з-під кам'яного пагорба, який був просто під валуном. Вода була чиста і прозора.

Тася не втрималась і, ставши на коліна, почала пити прямо зі струмочка, заплющивши від насолоди очі. Такої смакоти їй не доводилось пити давно, хіба що у дідуся та бабусі в селі. Вдосталь напившись, що аж у животі захлюпало, дівчинка лягла на спину та, дивлячись у бездонне, синє-синє небо, подумки подякувала Творцю за цей безцінний дар, якого вони вчора або не помітили, або його тут просто не було. Та раптом перед її очима постала картина їх учорашніх дій. Ось вони уважно обслідують усе довкола, обходять кожного валуна наоколо... Ні, не помітити струмочок вони попросту не могли.

— Але, все ж таки, наснилось чи було насправді? — не давала Тасі спокою думка, яка, відколи дівчинка прокинулась, вперто не йшла з її голови. — Треба буде спитати Рому, чи йому, бува, не наснилось те ж саме.

Вона захихотіла та, підстрибуючи, побігла будити брата, який все ще спав, правда, перевернувшись на бік та підклавши руку під голову.

— Доброго ранку, юначе! Агов! Ви мене чуєте? — Тася поторсала хлопця за плече та полоскотала по носі пухнастою гілочкою моху.

— Апчхи! А щоб тобі, — Роман розгублено закліпав очима, стараючись зосередитись та сфокусувати погляд на усміхненому обличчі блакитноокої білявки, що, нахилившись, заглядала йому у вічі.

— А, це ти. Ну і сон же мені наснився! Ніяк не можу від нього відійти. Але й сон! Ну, просто ніби наяву. Я ще зроду не бачив такого реального сну! — все більше і більше розпалювався хлопець, чим підтвердив здогадку дівчинки, що їм обом наснилось одне й те саме.

— А, може, то був і не сон зовсім? — примруживши очі, запитала брата Тася.

— А що ж тоді?

— А те, що я теж бачила, як оцей лицар сів на свого коня і поїхав визволяти свою кохану Заріну з полону, у який, через її надзвичайну вроду, заточив її нелюд-батько. Його звать Гунжі, він складає гороскопи для одного дуже багатого землевласника, що живе у розкішному неприступному замку, оточеному глибоким та широким ровом з водою. Ну що, ти бачив те саме, чи, може, щось інше?

— Точно те ж саме! Лицаря звати Харольд, а його вірного коня — Енселон, — з розширеними від незрозумілого, але такого цікавого випадку-сну, очима, промовив Рома.

— Ходімо, я тобі зараз ще щось покажу. І б'юсь об заклад, цього вчора тут не було. — Тася взяла брата за руку та повела до знайденого за валуном джерела.

— Ну, що скажеш? Чудасія! — і вона розвела руками. Хлопець теж, як і раніше дівчинка, спочатку спрагло припав ротом до води та досхочу напився, а потім, обтрусивши коліна і відхекавшись, мовив:

— Твоя правда. Ми тут вчора добре облазили все довкола, але нічого подібного не бачили. А сьогодні ось маєш — струмок! Думаєш, Зіб допоміг?

— Якщо дріодець має такі надможливості, то, може, і він. А може, над нами змилувалась сама Природа та її Великий Творець. На Дріоді я вже не дивуюсь нічому. Але зараз мусимо подумати про досить буденне — їжу. Будемо шукати дорогу до фургона чи залишимося тут далі шукати Пірата та додивлятися дивний сон? Я більш ніж упевнена, що цієї ночі він продовжиться. Вирішуй сам.

Роман пошкріб потилицю та глибоко замислився. Потім подивився на небо, на скільки піднялось над горизонтом Раміду і сказав:

— Моє рішення отаке. Зараз ідемо на узбережжя, може, Пірат вже давно туди повернувся, поки ми тут блукали, а далі забираємо Террі разом з фургоном та повертаємось знову сюди. Ми все одно не знаємо, де знаходимося, та у яку сторону маємо повертатись назад і не визнаємо, доки з нами не вийдуть на зв'язок. Отож краще постараємось провести цей час цікаво та з найбільшою користю, яку можна витягти з такої ситуації. А цікавішого місця, аніж тут, відколи ми виїхали з поселення, нам ще не зустрічалось. Одне погано — що тут ці гострі камінці. Та їх можна позбирати на купу. На узбережжі лиш треба буде нарвати побільше горіхів.

Дівчинка схилила голову, на знак згоди з братом, і вони дружньо пішли у напрямку берега, визначаючи шлях за компасом, який знову увійшов у свій звичний ритм роботи.

Йти ставало все легше та легше, бо почали зникати камінці, та натомість знову з'явилися колючі зарослі.

— Я думаю, що Террі протягне поміж ними фургон, — сказала Тася, відламуючи одну колючку за іншою.

— Будемо надіятись, — підтримав її брат.

Скоро показалися верхівки пальм. Компас вже жодного разу не збився і Тася почала підозрювати, що вчора це було зроблено кимсь навмисно, щоб вони заночували біля лицаря та його коня.

Піднявшись нагору, діти побачили, що Террі спокійно собі жує, смакаючи з купи жмути сухої трави, біля нього бігає Пірат, який, зачувши знайомі кроки, з радісним вищанням, яке переходило в оглушливий гавкіт, кинувся їм під ноги та забився в екстазі.

Піднявши песика на руки, Рома почав його підкидати, а потім розцілував у розчулюючу мордочку, з прикритими від задоволення очима та передав його Тасі, якій Пірат відразу ж взявся облизувати руки та обличчя.

— Де ж ти був? — запитав собачку хлопець, глядячи по скуповдженій шерсті. Пірат винуватими очима подивився на нього та відвернувся.

— От шкодник! Та де ж він все-таки бігав? А ховає очі — отже, знає, що завдав нам клопоту і, значить, сам кудись був запропастився і ніхто у його раптовому зникненні не винен.

Фургон стояв цілий і неушкоджений на тому ж самому місці та мав такий самий вигляд, як його діти і залишили.

Місце, що вони на нього повернулись, вже не було узбережжям. Вода відступила і її вже практично ніде не було видно, скрізь залишилось тільки розкидане сміття та вивернуті дерева, що то тут то там лежали під гарячим промінням Раміду, розкарячивши своє погнуте та покручене коріння та брудну поламану крону. Тільки далеко на обрії синіла її блакитна смужка. І було невідомо, чи то вже річка увійшла у своє попереднє русло, чи то ще видніється її розлив.

Але діти не стали над цим замислюватись. Зараз їх турбували зовсім інші справи, найголовнішою з яких була тема, як протягти фургон крізь чагарники, яку вони почали обговорювати після того як поїли, розвівши багаття, та попили чаю, який вже

майже закінчувався. Але після тривалого утримання діти дозволили собі цю розкіш.

Потім хлопець, залізши до фургона та перевіривши там все всередині, почав запрягати у нього вже добре відпочилого та помітно повеселілого Террі.

Діти завантажили цілий лантух горіхами та, кинувши на місце, що надало їм прихисток у часи розпачу, прощальний погляд, Рома, Тася та їхні друзі вирушили у дорогу.

Маленька кавалькада, минувши пальми, до кожної з яких брат з сестрою підійшли та обняли її, почала обережно спускатись у долину.

— Глянь, — Тася раптом торкнула брата, що йшов поряд із нею, ведучи за кільце Террі, за плече та показала рукою вперед. Хлопець, що не відривав очей від стежки, щоб благополучно звести тваринку у долину, підвів на сестру погляд та, прослідкувавши за помахом її руки, відразу ж присів від побаченого.

— Напевне, Дріода ніколи не перестане нас дивувати та вражати! — простогнав хлопець, намагаючись звестись на ноги, бо ззаду на нього напирив фургон, який почав котитись за інерцією. — Але як таке може бути? Це ж попросту незбагненно!

— Але факт є факт. Навколишній світ поміняв своє обличчя.

У долині замість колючих чагарників тепер зеленіли широкі, всіяні білими, жовтими, блакитними, червоними та бузковими квітами, луки, на узбіччях яких росли, вкриті ніжним рожевим цвітом, груші та яблуні. Поміж лук жовто-білою стрічкою вилась дорога, широка та зручна, добре вкатана сотнями коліс.

Роман, який вже трохи відійшов від пережитого шоку, здвигнувши плечима, разом з Террі, досягши долини, ступив на дорогу, яка тільки що з'явилась, ніби звичним рухом відрізав до вечері шматок хліба.

Повітря було напоєне пахощами зеленої трави та яскравою палітрою ароматів квітів, що вигравали своїми кольорами під

щедрим промінням Раміду, тішачи очі своїм розмаїттям. Колеса фургона весело та швидко котились по дорозі, злегка підстрибуючи на ресорах. Террі, прядучи вухами та широко роздуваючи вологі ніздрі, легко тяг його за собою. Не знаючи кому дякувати за це диво, діти просто радісними очима дивились на чудову природу Дріоди, яка щоразу підносила їм чудесні сюрпризи.

Пірат то бігав позаду, то з веселим гавканням мчав попереду, високо підстрибуючи і б'ючи лапками свіже, напоєне дурманливими пахощами повітря, що линуло від яскравого килима та незорих яскраво-зелених лук. Працьовиті бджоли діловито літали туди-сюди, збираючи медові продукти квіткового цвіту та несучи їх до рідного вулика. Над Террі завис волохатий джміль і з голосним дзижчанням летів просто над мордочкою віслючка. Коли джмелеві це набридло, бо тваринка ніяким чином не реагувала на таке сусідство, волохата дзиґа шугонула вгору та розтанула у блакитному мареві.

— А ти помітив, — звернулась Тася до брата, — що перший раз, відколи ми тут, у повітрі літають комахи і ростуть такі ж самі, як у нас, плодові дерева, трави й квіти. Цей пейзаж земний, точно тобі кажу.

Роман лише хмикнув, бо йому вже не вистачало сил дивуватись усьому, що траплялось з ними на цій загадковій планеті, та ще швидше пішов вперед, стараючись до вечора дістатись до місця.

— Слухай, а якщо ми прийдемо, а лицаря та його коня вже там нема, що тоді будемо робити?

— А от якраз цього я не думаю, — розважливо відповів хлопець. — Бо цей пейзаж, як відповідний фон, спеціально підібраний до подій, що наснилися нам уночі та мають скоро відбутись у подальшому часі. І це, мабуть, був зовсім не сон. Просто ми побачили все у формі сну, тобто все, що тоді відбувалось, а це, певне, в порядку речей на цій планеті. Тут все підігнано майже

в ідеалі, щоб кожен, хто або живе, або гостює тут, почував себе якомога комфортніше і міг поринути у вир звичних саме для нього епох, часів та подій. І завтра на цьому ж місці можуть гуляти мамонти і бігати дикуни або, толерантніше, — люди земного дольодовикового періоду зі списками та з пов'язками на стегнах, і довколишня природа перетвориться у відповідне для цього періоду середовище.

Роман замовк і зосередився на компасі, звіряючись по ньому кожні п'ять хвилин. Жодної похибки вже не було. Дорога плавно звивалась спочатку дугою, потім серпантинном, огинаючи невисокі пагорби, що плавно перейшли у гори, вкриті густим зеленим лісом. Та це зовсім не заважало руху наших мандрівників. Шлях залишався все таким же широким та зручним. І все це разом, як і раніше, дуже нагадувало земні простори. Їм зустрічались ясени, тополі, берези, ялини, величні дуби та буки.

— Якщо я не помиляюсь, за часом ми вже повинні дістатись до того місця, яке з таким жалем вранці залишили. Але я й близько не бачу ані валунів, ані гострих камінців, що так заважали нам ходити.

— А може, і там все змінилось і лицар зі своїм конем стоять зараз посеред парку або у темному дрімучому лісі? Чи під однією з цих гір.

— А якщо ми не знайдемо їх, що тоді будемо робити? — не вмовкала Тася, пильно оглядаючись довкола.

І, коли діти вже зовсім втратили надію дійти до заповітного місця, піднявшись на один з численних пагорбів, вони побачили знайомі валуни та дві величні мовчазні скульптури. Та якимось дивом зникли гострі камінці, що ще раз давало привід думати, ніби хтось спеціально прибирає всі перепони на їхньому шляху та деякі незручності, хоч легкою їх мандрівку і не можна було назвати. Та дітей це зовсім не лякало, а навпаки — тішило. Бо завдяки цим труднощам вони навчались справжній дружбі, взає-

мовиручці, перемагати у боротьбі з самим собою, а про школу виживання та загартування взагалі не могло бути й мови. Тася поглядала на Романа, який, очевидно, дуже зрадів, що вони таки дійшли до бажаної цілі. Бо це показало, що хлопець і справді хороший провідник. Дівчинка бачила погано приховану гордість в очах брата та милувалась його статною стрункою фігурою, що ставала все мужнішою, і не сумнівалась, що її улюблений братик Ромка стане справжнім чоловіком і людиною не з маленької літери і його дружина колись пишатиметься такою опорою у житті. А його чоловічу силу вже було видно здалеку, бо під смаглявою шкірою перекочувались неабиякі м'язи, що сповнювало Тасю ще більшою любов'ю, шанобою та повагою і вона дякувала Творцю, що він подарував їй такого чудового брата.

Роман теж, дивлячись на сестру, відчував, що дівчинка, яка завжди заводила його, приставала на всі пропозиції та йшла на ризик заради його безпеки, зовсім скоро перетвориться на справжню красуню і полонить не одне серце протилежної статі.

Вийшовши на пагорб, діти почали спускатись донизу, впізнаючи спочатку вирізьблений з невідомого матеріалу меч, потім щит, а ще далі — валун-шолом, що зблискували у призахідних променях Раміду. І скоро маленька кавалькада підійшла до широкого майданчика з лицарем та його конем. Ще перед пагорбом зручна широка дорога обірвалась і тепер скрізь був щільний зеленкувато-блакитний килим пухнастого моху, який товстим шаром встеляв децю змінену навколишню місцевість, де тепер лише подекуди росли невеличкі чагарники. І ще скрізь з'явилися просто розкішні фіалки та нарциси, що давало зрозуміти, що зараз приблизно середина весни за земним календарем.

— Ну що ж, і знову здрастуйте, — хлопець залишив Террі під одним з валунів та, підійшовши до скульптури-коня, погладив його по могутній нозі, а потім вклонився лицарю. — Якщо ви не проти, ми побудемо біля вас. Це наш віслючок Террі, що

допомагає тягти оцього тарантаса. Цього непосидючого песика звуть Пірат, решту ви вже знаєте. Всі ми вихідці з далекої планети Сонячної системи, що має назву Земля, та прилетіли сюди на запрошення мешканців Дріоди, — і сам не знаючи, що його спонукало на таку дію, Роман підморгнув лицарю та аж підскочив, побачивши, як ворухнулась у відповідь повіка незворушної скульптури. Але вирішивши, що це був просто обман зору, не став нічого говорити сестрі, яка тим часом розпрягла незворушного та спокійного у будь-якій ситуації віслучка, та, взявши його за вуздечку, повела за валун, де був струмочок, щоб напоїти тваринку. Згодом вони обоє з'явилися з-за каменя і дівчинка поманила брата, щоб глянув, певне, на ще одне диво, яке вона виявила за порослим мохом валуном. Роман, відірвавши погляд від зосередженого лицаревого обличчя, повернувся та пішов за сестрою. На березі потічка лежала та ж сама купа гілля, яку вони назбирали на узбережжі біля пальм. Але це ще було не все. Тут же була й купа сухої трави та кілька грон бананів, що їх не встиг зірвати хлопець з сусідньої пальми. Роман, побачивши все це, широко розвів руками і сказав, піднявши догори обличчя, де, на його думку, за всіма їхніми діями спостерігали з якогось супутника:

— Дуже, дуже дякуємо, — а потім, голосно ляснувши себе по лобі, покликав Тасю до фургона.

— Ану глянемо, чи не змінилось щось у наших лантухах?

Діти порозв'язували всі вузли та побачили, що там з'явилися нові та свіжі продукти і консерви. Велика бляшанка з Тасиним улюбленим зеленим чаєм увінчувала все це багатство. І ще вони знайшли книгу, яка мала назву «Неймовірні пригоди лицаря Харольда та його вірного коня Енселона». Роман, взявши до рук, прогортав гарно оформлений томик і глибокодумно прорік:

— Поки що читати не варто. Я думаю, все, що тут описано, ми побачимо у мальовничому та неймовірно гостросюжетному кіно, під назвою «сон». А поки що пропоную спробувати нові

порції наших улюблених напоїв, твого — зеленого, а мого чорного індійського, а, заодно, і повечеряти. Бо обід, наскільки я розумію, вже давно минув.

Діти дружно розвели багаття, підкинувши у вогонь трохи моху, на якому їм довелось спати минулої ночі. Від багаття полинули терпкуваті запахи, що почали дурманити їхні голови, бо від них хотілось скочити на коня, який ввижався поруч, та гнати і гнати його вперед, вигукуючи крики американських індіанців. Від полум'я линув запах всепоглинаючої волі. Від нього розширювались ніздрі, легеням почало не вистачати повітря, очі горіли диким первобутнім вогнем, а м'язи, серце та кров наповнювались незвіданою силою.

Багаття помалу згасало і згодом від нього залишилось лише кілька іскор, що спалахували то тут, то там, і злегка вився білий дим, піднімаючись напівпрозорими хвилями вгору та швидко розчиняючись у наступаючій темряві. Під валуном тихо лежав, підібгавши під себе тонкі ніжки, зморений віслучок. Біля нього принішк Пірат, притиснувшись до його теплого м'якого боку. Стомлені діти спали сидячи, прихилившись одне до одного, тільки Тасині губи щось тихо шепотіли і від легенького вітерцю ледь ворушилось кучеряве Ромине волосся. Таємнича ніч окутала все довкола своєю витканою самоцвітами-зорями чорно-синьою ковдрою.

Розділ 3

— Треба трохи зачекати, — зашепотів у Харольда над вухом голос молодого вартового і, водночас, одного з кращих у королівстві сокольничих. Хью, так звали охоронця, посадив лицаря на лаву та запалив свічку, затуливши її від вузького вікна темною цупкою тканиною.

— Швиденько пиши листа. Щось мені сьогодні зовсім не подобається наш звіздар. Я бачив, як Гунжі гасав маєтком, ніби йому у зад напхали гарячого попелу. Б'юсь об заклад — старий щось передчуває. У нього таки мудра голова, недарма його прощтва завжди збувались. Але я й найлютішому своєму ворогу не побажав би мати такий гідкий норів, — і Хью, скривившись, плюнув на глиняну підлогу, що була у маленькій кімнатці, де відпочивали вартіві. — Ти поки що посидь тут, а я піду гляну навколо та якось спробую тобі допомогти. Дуже вже припало до душі мені твоє добре відкрите серце та хоробрість, які разом дорогого вартують і надзвичайно рідко трапляються. Якби у мене був час, я б написав про тебе книгу. А поки що погашу свічку, бо її далеко видно. В цей час ми з товаришами мусимо бути на варті. Тихо сиди і не вилазь, поки я не повернусь. — І, накривши долонею полум'я, Хью розчинився у темряві.

Тихими, майже нечутними кроками він скрадався до Східної вежі, де трохи нижче Заріниного вікна знаходились покої її батька, який нещодавно спеціально перебрався туди, коли побачив, що красуня донька швидко розвивається і на її розкішні форми та екзотичну зовнішність почали все частіше задивляться чоловіки, що зовсім не сподобалось владній натурі Гунжі, який бачив своє дитя дружиною принца. Він був упевнений, що один доньчин погляд покладе до її ніг серця всемогутніх вельмож, і скоро розраховував потрапити до палацу королеви Матільди, знаючи, що королева має двадцятирічного сина, який напевне буде її наступником. Хоч і юнак мав дуже непривабливий та хирлявий вигляд. Очі астролога вже бачили скрині з небаченими багатствами, його спритні пальці перемащували важкі зливки золота та жменями міряли купи коштовного каміння, поглядом оцінюючи їх форму, якість та вартість.

І через все те він, як міфічний Цербер, сторожував доньку, не даючи їй вдихнути зайвого ковтка свіжого повітря та ступити лишнього кроку.

Натомість горда і вродлива Заріна була за вдачею зовсім іншою, в усьому схожа на свою покійну матір, що відзначалась м'яким та спокійним характером. Дівчина завжди мріяла знайти собі доброго, працьовитого та чесного чоловіка, щоб поважав та кохав її щиро і віддано. Вона бачила себе оточеною купкою дітей, яких лагідно гладила по білявих, чорнявих, а, може, й рудих голівках та цілувала у пухкі рожеві щічки та кирпаті носики. А те, яким буде її обранець — багатим чи бідним, дуже вродливим франтом чи звичайнісіньким трудягою, для дівчини не мало особливого значення. Якби вона могла, то якось би зменшила свою красу, яка не давала їй жити так, як Заріна хотіла. Для неї на першому місці завжди була вдача, а не багатство, що робило людей сліпими, глухими та брехливими і вивертало назовні їх негідну натуру та спонукало на брудні вчинки. Живучи за принципом «Менше вкусиш — швидше проковтнеш!», Заріна навіть через вузькі прорізи у чадрі і в сірій неприглядній одежі, яку примушував вдягати її батько, щоб її статура не здавалась такою стрункою, а надзвичайна врода дівчини не вдаряла в голови та не заставляла битись у пришвидшеному темпі і без того гарячі серця молодих чоловіків, видивлялась того єдиного, мужнього та неповторного, що забере її звідси та, поселивши у своєму домі, обдарує ніжністю і всіма тими найвищими та найдорожчими для неї благами, що Заріна намріяла собі довгими вечорами, днями та ночами.

І, якось побачивши у замку мужнього лицаря, що зачудовано подивився на неї, і відразу оцінивши його відкрите чесне обличчя, дівчина віддала хлопцеві своє серце і, всіма фібрами своєї виточеної душі, зробила так, що лицар це відразу відчув. А Харольд, розпитавши, коли від'їздив, охоронців про ту, чії чорні очі сьогодні так глибоко запали йому в серце, запрягся придумати спосіб, як забрати дівчину з остогидлого її замку.

Отож, обережно оминувши кам'яний ріг вежі, Хью підійшов під стіну і подивився, що робиться у вікнах обох покоїв. У вікнах

Заріни було видно темну постать за стрілчатою рамою та ледь помітне півколо жовтого світла. Видно, дівчина стояла за вікном, прикриваючи рукою свічку.

У кімнатці Гунжі було темно. Та Хью добре знав підступний характер лукавого астролога, який міг чатувати за темним вікном, вдаючи сплячого, бо носом чув, що у повітрі стоїть загроза, від якої найбільше постраждають його інтереси.

Але відважний вартовий не відав, що покійна мати Заріни наділила дочку особливим даром, який дівчина ще ніколи нікому не відкривала.

Красуня володіла особливим поглядом, завдяки якому відразу, з першого погляду бачила, що у людини на серці та від чого страждає її душа. Також Заріна бачила хвороби — майбутні, теперішні та минулі і вміла їх лікувати. За спиною в кожної людини вона читала події, через які людина вже пройшла, а також те, що чекало її попереду. Своїм поглядом дівчина могла покарати, попросити чи щось наказати. Але таке своє уміння красуня намагалась приховати, щоб нікому не завдати шкоди, і користувалась ним лише у крайніх випадках, один з яких і стався цієї ночі.

Перед тим, як нібито лягти спати, дівчина покликала батька у свою кімнату та почала випитувати у нього, кого він бачить її чоловіком, а своїм майбутнім зятем. Старий, роздувшись від далекосяжних планів та мрій, поділився з нею, як йому здавалось, найпотаємнішим і повідомив, що береже доньку для кронпринца та скоро хоче, втершись в довіру до королеви і ставши її особистим астрологом, видати дівчину заміж за її сина. А у тому, що врода доньки відразу ж полонить серце наступника престолу, він анітрохи не сумнівається.

Хоч Заріна вже давно знала всі його болячки, думки, бажання та мрії, вона терпляче вислухала батька, дивлячись просто йому в очі, від чого Гунжі танув та красномовно закручував свою довгу промову. Потім, зіславшись на те, що його хилить у сон,

і побажавши доньці приємних сновидінь, старий пішов облисти голову холодною водою, бо таки справді відчув, що хоче спати. Занурюючи раз по раз голову в поставлену у відрі крижану воду та плескаючи себе по щоках, Гунжі роздратовано бурмотів брудну лайку, бо все більше і більше хотів спати. Не допоміг навіть міцний зелений чай, що заварив собі астролог. Згодом, зрозумівши, що це сильніше нього, і пообіцявши собі прокинутись від найменшого шереху, старий вклався та міцно заснув, ледь його голова торкнулась подушки, не відаючи, що це все робота його улюбленої доньки і що не те що шурхіт, а навіть постріли з гармати над його вухом не в змозі перервати всевладний сон.

Гунжі снилось, що він пливе на прекрасному білосніжному кораблі по спокійному лазуровому морю. Невеличкі хвилі похитують корабель, а він, молодий та вродливий, стоїть на палубі, підставивши обличчя лагідному промінню теплого сонця. А потім, перевівши погляд на виблискуючу до болю в очах воду, він помітив на горизонті вузьку смужку порослої густим зеленим лісом суші.

Наказавши капітану пришвидшити хід, він узяв у руки підзорну трубу та почав спостерігати за незнайомою ще йому сушею. Адже він сотні разів вже бував у цих водах, але нічого подібного у цих широтах не бачив.

Вузька смужка землі швидко наближалась і виявилась невеличким острівцем, вкритим розкішною тропічною зеленню. Недалеко від нього корабель став на якор і матроси, на чолі зі старшим, попливли під командуванням Гунжі до всипаного білим піском берега.

— Оглянемо острів, — скерував Гунжі, що був власником корабля, і матроси, розтягнувшись ланцюжком, почали підійматись на порослий непролазними хащами пагорб, що здіймався, впираючись у блакитне небо, всіяне білосніжними кучерявими хмаринками. Подолавши пагорб, матроси почали спускатись додолу, де

у променях сонця всіма барвами виграло невеличке чисте озеро, а за ним виднілись червонясті скелі, які гострим кутом врізались у море, що його вже можна було роздивитись з того боку.

Обминувши озерце та вирішивши потім у ньому скупатись та трохи позасмагати на спокусливому білому піску біля водойми, маленький загін попрямував до скель, де, на думку Гунжі, могла бути печера, у якій пірати могли заховати награбовані скарби. Після недовгих пошуків їм таки відкрився вхід з вузьким та крутим спуском у загадкове чорне підземелля. Набравшись сміливості та запаливши смолоскипи, вони по одному почали помалу спускатись туди. Гунжі замикав вервечку, щоб, при найменшій небезпеці, першим чкурнути нагору.

Поволі просуваючись вузьким кам'яним коридором з низькою стелею, з якої на їхні голови та спини весь час скапували краплі води, шукачі екстремальних пригод нарешті вийшли до входу у невелику круглу печеру, від якої відходило ще два коридори. Печера була заставлена добре упакованими у захисні оболонки-футляри безцінними витворами мистецтва, що на думку справжнього поціновувача старовини і всіляких цікавих диковинок, Гунжі, не могли знаходитись посеред неприйнятної для цих безцінних речей вогкої та темної печери, і він мав намір забрати те все звідси, навантажити на корабель та вивезти.

Та Гунжі зовсім не планував подарувати ці скарби музею, щоб люди могли милуватись ними, а хотів сховати все від нікчемних очей простолюдинів, — таким словом він називав людей, які нічого не змогли досягти у своєму житті.

І Гунжі наказав своїй команді виносити витвори високого мистецтва на берег, а потім, перегнавши корабель ближче до місця, де вони знайшли печеру зі скарбами, завантажити все на нього. Коли матроси винесли все, він пішов одним із двох коридорів далі вглиб скелі і знайшов там ще одну печеру, щерть заставлену великими кованими скринями. Піднявши віко на од-

ній з них, Гунжі побачив, що скриня доверху набита зливками золота. Такий самий вміст мала і решта скринь, які він теж наказав переправити на корабель. Коли і звідти винесли все, Гунжі повернувся та пішов третім коридором, що вів до печери, теж заставленої громіздкими кованими скринями. Вже не в змозі полічити своє багатство та шаленіючи від його казкової кількості, Гунжі знову підняв віко скрині. Блиск коштовного каміння мало не осліпив його. Гунжі запахав по лікоть руки в одну зі скринь та, сплячи діаманти, сапфіри, смарагди собі на голову, кричав:

— Це все моє, моє, моє! Я найбагатша людина у світі!

Бігаючи поміж скринями, він по черзі відкривав їх і все нові та нові купи скарбів текли йому по руках, струменіли поміж пальцями, тихо зводячи з розуму.

Підійшли члени його команди, і він наказав усе це також перевезти та завантажити на корабель, на що старший матрос, який був досить розумною та далекоглядною людиною, відповів:

— Може, залишимо цей вантаж на потім та повернемося за ним через кілька тижнів? Я не впевнений, що легкий корабель зможе перевезти таку кількість неймовірно важких скринь.

— Я наказую вам перевезти і завантажити їх на борт. Інакше вам загрожує звільнення!

Старший матрос лише скрушно похитав головою і, переглянувшись зі своїм помічником, тихим голосом наказав переносити скрині на берег, щоб потім човнами переправити на палубу легкого швидкохідного корабля, зовсім не призначеної для перевезення такої кількості важкого вантажу.

Гунжі метався поміж ними, бо йому не давала спокою думка, що десь може залишитись хоч якась коштовність. Він на колінах облазив всі три печери та потикав носом у всі закутки та шпаринки, поки не пересвідчився, що ніде нічого не залишилось. Потім бігав поміж командою, стежачи щоб ніхто не увіпхнув руку у **ЙОГО** скриню та не поцупив трохи **ЙОГО** багатства.

Коли вантаж вже був доставлений на корабель, Гунжі примусив матросів вивернути кишені, але все одно не мав спокою. На ніч він не пішов у свою каюту спати, а, сидячи на одній зі скринь у складському приміщенні судна, що стогнало та натужно рипіло від заважкої для нього ноші, куняв, весь час здригаючись від найменшого шереху. Гунжі здавалось, що хтось крадеться і вб'є його, щоб привласнити собі його скарби. Чоловік стискав у гарячій пітній долоні невеличкого ножа, боячись, що зараз один із матросів чи офіцерів увірветься сюди за золотом та діамантами. Його золотом! Гунжі втратив сон, спокій та апетит. Він ні про що, окрім скарбів, більше думати не міг. А коли його на яку хвилю і долала дрімота, нічого крім хижого блиску золота і коштовного каміння у своїх сновидіннях він не бачив. Слух у нього став абсолютний, бо Гунжі, щомиті напружуючи вуха, дослухався до усіх розмов, що велись під час плавання. Володар незліченного багатства перехоплював кожен рух та погляд і його починало трусити від однієї думки, що на його кораблі може існувати змова проти нього, про яку йому ніяк не вдається дізнатись. Якщо хтось опинявся у Гунжі за спиною, той підстрибував та відразу кидався на бідолаху з кулаками, і тому вся команда почала уникати свого господаря, зрозумівши, що знайдені на острові коштовності перетворили до того цілком нормальну людину на психованого монстра, готового у будь-який момент вчинити вбивство чи перегризти комусь горло за одну згадку про коштовності.

Плавання проходило ще якимось с'як-так до тієї темної штормової ночі...

...Щось тривожило сплячого астролога, якась думка зненацька пронизала його затуманений мозок, та він швидко прогнав її, прагнучи не втратити отой напівсон-напівреальність і скоріше доправити свої скарби до берега, а там сховати та щодень самому втішатись їх чарівним блиском та зважувати у долоні казко-

вої краси та кольору діаманти, тихо посміюючись, бо ніхто, крім нього, особливо ті нікчеми та невігласи, ті брудні простаки, проходячи біля яких, він завжди морщив носа, і не здогадується, що саме він справжній володар світу. Але Гунжі нікому про це і не скаже. Він буде завжди насолоджуватись цією думкою, та щодня, пропускаючи крізь пальці, перераховувати своє багатство.

Ні, він зовсім не збирався покласти його в банк, навіть під захмарні проценти. Бо банкам, як і людям, він ніколи не вірив і думав, що хтось весь час хоче його, Гунжі, обкрутити кругом пальця. Але зараз головне допровадити всі ці скрині до берега. Та вищі сили мали, очевидно, іншу думку.

Корабель плів вже понад тиждень. І раптом барометр почав неспинно знижуватись. Щогодини Гунжі бігав подивитись на показники і благав прилад почати підійматись, та клятий стовпчик не звертав на нього ніякої уваги. Не допомагало й те, що чоловік пообіцяв за гарну погоду впродовж цієї подорожі по одному діаманту щодня.

— Ну добре — по два, — розщедрився Гунжі, побачивши, що показники сягають критичної межі.

Невеликий легкий корабель, розсікаючи носом чорні хвилі, що вже ставали загрозливими гребенями поздовж та поперек шляху, все плів у глупу ніч, назустріч невідомому. Стівчик барометра опустився до критичної точки і там застиг. Капітан судна теж стурбовано поглядав на незворушний прилад, що просто добре виконував свою роботу.

Смеркало. Небо було щільно затягнуте важкими темними хмарами. Дув рвучкий холодний вітер, обіцяючи згодом перейти в ураган. Хвилі поволі нарощували свою висоту та амплітуду і, як у сповільнених кадрах німого кіно, повільно перекочувались. Досягши майже верхнього краю борту корабля, вони так само повільно відходили назад, щоб, набравши ще більшої висоти та сили, знову вдарити по бідолашному борту.

— Насувається шторм, напевне, найсильніший за останні десять років мого капітанства на цьому кораблі. Я вже наказав прибрати зайві вітрила, щоб нам не поламало щогли. Щохвилини вітер дужчає і до опівночі шторм сягне дев'яти балів. Подумайте над моїми словами, бо цієї ночі, можливо, доведеться вибирати між життям та вашим дорогоцінним вантажем, — і, грюкнувши дверима, капітан вийшов, кілька хвилин тому постукавши у каюту господаря судна, який вже годину сидів на стільці, спершись ліктями на стіл та розгойдувався, міцно стиснувши голову руками і затуливши ними ж вуха.

Невідомо, чи дійшла до Гунжі капітанова промова, бо він і далі продовжував сидіти у тій самій позі, лише почав дужче розгойдуватись, стукаючись чолом об стіл.

Скоро завивання вітру заглушило всі інші звуки. Зі страхітливою силою височенні хвилі бились об борт та перекочувались палубою, змиваючи все на своєму шляху у воду. Матроси поприр'язувались до щогла, тільки таким чином вони могли втриматись на своїх місцях. Навколо панувала густа імла, наповнена бризками солоної води.

І капітан зважився на відчайдушний крок — скинути на дно зайвий баласт. Без нього був шанс урятуватись.

Він наказав витягати скрині та викидати їх за борт. Але коли кілька матросів увірвались до складу, щоб виконати наказ капітана, їх зупинило націлене у першого вічко револьвера. Чорні бездонні і бездумні очі безтямно дивились на них, а палець тремтів на зведеному курку.

— Хай хтось ступить ще хоч крок, — прошепотів Гунжі, впираючись спиною у свої скарби.

— Ми і так вже всі тут мертві, — прохрипів старший матрос і змією кинувся під ноги втратившому глузд господарю корабля. Гучний постріл врізався у звиряче завивання вітру.

Розділ 4

Хью довго стояв, спершись на кам'яну стіну, яка ще зберігала денне тепло, і старався відгадати, що коїться зараз у двох покоях.

Навколо було тихо. Тільки скрикнула крізь сон потривожена птаха та почала лопотіти крильми качка, зручніше вмощуючись на гнізді. Постоявши ще хвилину, вартовий відступив від своєї схованки та заглянув у вікно Заріни. Дівчина, затуливши обличчя руками, відійшла у глибину кімнати. Та через хвилю знову стала за вікном, запнувши голову та обличчя. Хью почав подавати Заріні знаки, щоб вона відчинила раму. Зрозумівши мову жестів, красуня натиснула кілька виступів у стіні і вікно відійшло в сторону. Тієї ж миті Хью прицільним рухом вкинув у її кімнату невеличкий камінець з прив'язаним до нього аркушем паперу.

Квапливим почерком на ньому було написано: «Сяйво очей моїх, розрада мого серця. Якщо ти згідна поїхати зі мною, дай знак цьому хлопцю та спускайся додолу. Він проведе тебе до місця, де буду я. Та добре подумай, чи ти дійсно цього хочеш, бо я так сильно тебе кохаю, що не можу завдати і крихти болю. І просто помру, якщо ти пожалкуєш, що віддалась у мої руки».

Заріна, ні хвилини не вагаючись, підняла до обличчя запалену свічку, щоб юнакові було видно її здалека і згідно кивнула головою. Хью показав у відповідь стиснутого кулака, що означало знак повної солідарності з нею, та жестами показуючи на вікна поверхом нижче, почав розмахувати руками, просячи, щоб дівчина швидше спускалась.

Та красуня, засміявшись у відповідь, спочатку прив'язала до мотузки зібрані у невеличку, пошиту та вигаптувану нею ж торбу, речі, що воліла мати їх біля себе, і спустила їх юнакові, а потім повільно почала спускатись сама. Хью, тихо присвиснувши,

спостерігав за її неквапливими діями. Хлопець не міг зрозуміти її повільності і роздумував, що сталося зі старим, позаяк за темним нижнім вікном не спостерігалось ніякого руху, як очікувалось. Хью не вірив, що Гунжі міг просто спати, а тим більше цієї ночі і кожної миті очікував різкого окрику. Та скрізь було на диво тихо.

Коли Заріна нарешті досягла землі, юнак, втративши від здивування та захоплення мову, вираченими очима дивився на дівчину.

Вона була у темному чоловічому вбранні. Своє довге волосся Заріна сховала під чорну чалму і тепер більше нагадувала шістнадцятирічного хлопця з величезними чорними очима, опушеними довгими чорними віями. Нижній рум'янець теж десь подівся, натомість з'явилось смагляве обличчя з не дуже чистим підборіддям. Руки дівчина вбрала у тонкі шкіряні рукавички, як робили тодішні модники, щоб зберегти їх природний колір та не зашкодити формі нігтів.

— Ну чого остовпів? Давай веди до місця, де чекає мій виволитель.

І маленькими ніжками, взутими у саф'янові черевички, вона нечутно пішла вздовж стіни.

— Так, моя світла пані, я зараз, — мова нарешті повернулась і Хью, стріпнувши головою, забіг наперед, показуючи дорогу.

Куля влучила у ногу і, скрикнувши від болю, старший матрос втратив свідомість. Але миті, що Гунжі відволікся на нього, вистачило решті, щоб кинутись на господаря і скрутити його, зв'язавши по руках та ногах міцним шпагатом.

— Спробую йому пояснити, — один з матросів злегка штурхнув зв'язаного судновласника носком чобота у плече. — Хоча більш аніж упевнений, що до цієї голови вже нічого не доходить. Чоловіче, ти хоч розумієш, що твоє багатство тягне нас усіх на

дно? Хіба можуть навіть найбільші скарби бути дорожчими від людського життя? І ти тут разом з нами! Якщо ми не викинемо все це, то скоро будемо, в тому числі і ти, годувати своїми тілами зубастих довколишніх акул, що вже кружляють довкола в очікуванні здобичі. Ніщо нам не допоможе, окрім полегшення ваги судна. І навіть у десятки разів більше вщерть набитих коштовностями скринь не врятують нас від смерті. Слухай-но, а спробуй заплатити ними морському цареві, може, він врятує нас від цього лиха та витягне з цієї халепи? — і матрос засміявся просто в обличчя своєму господарю, на якого ще кілька днів тому боявся подивитись.

І раптом у голові Гунжі щось клацнуло і до нього почало доходити, що він і справді в одній упряжці з ними і разом з усіма своїми скарбами та судном з усією командою може піти на дно і ніщо його не врятує! Хіба...? І він, ніби протверезівши, почав обдивлятись людей, що обступили його з усіх боків, а далі перевів погляд на важезні скрині.

— Ану розв'яжіть мене, — знову ставшим схожим на попередній, ледь хриплуватим голосом скомандував Гунжі, аж вирісши у своїх власних очах, від розпираючих його почуттів. Він не може потонути, особливо зараз, бо вдома чекає недавно осиротіла маленька донечка. Заріна не може втратити ще й батька! Він навіть на тому світі не пробачить собі цього. Ніколи!

— Швидко розв'яжіть мене, бо втрачається дорогоцінний час. Я допомагатиму вам виносити скрині.

Зрозумівши, що тепер, все одно, або пан або пропав, а зайва пара рук їм не завадить, чийсь спритні пальці розрізали на ньому пута.

— Троє чоловік вистачить на одну скриню. В темпі! Хапайте двоє за ручки, а третій за спід — і нагору.

І сам, вибравши собі двох молодих та вправних помічників, перший схопив скриню та з їхньою допомогою потяг її сходами

нагору, а потім, без найменшого жалю та вагання, викинув за борт.

Все меншало та меншало у складському приміщенні важких скринь і — о, диво, — все легше та легше робилось на серці у Гунжі.

Та відбувалась ще одна чудасія — поволі почав втихати шторм. З кожною опущеною на морське дно скринєю зменшувалась висота хвиль та помалу вгамовувався вітер: «А що б, цікаво, почало робитись, якби ми почали піднімати їх із дна та знову вантажити на корабель?» — спалахнуло у голові Гунжі, та він прогнав від себе цю підступну думку, бо до нього дійшло, що ніякі скарби не врятують його від розлючених хвиль. І гріш ціна тим скарбам, коли корабель міг щомиті розколотись навпіл і потонути, потягнувши на дно команду та його, Гунжі, і численні скрині, за вміст яких тут, посеред оскаженілого моря та знавіснілого вітру, порятунок не купиш.

Викинувши за борт все, що так обтяжувало судно, його господар перегнувся через поручні та подивився на дно, якому подарував своє багатство, а потім, з легким зітханням, наказав пришвидшити хід корабля, напнувши опущені під час шторму та нові вітрила.

— Треба поспішати. Вдома на мене чекає найдорожчий скарб мого життя!

Матроси знову вбрали дивом уцілілі щогли у білі шати і корабель по притихлих водах щодуху полинув назустріч наступаючій вранішній зорі.

Гунжі підвів голову на своєму ліжку та вслухався у нічну тишу. Серце шалено калатало від дивовижного сну, думки порозбігались і він ніяк не міг зібрати їх до купи. Щось його мучило, щось билось у найдальших та найтемніших закутках його мозку і він з усієї сили намагався витягти це назовні.

І раптом старого осінило — Заріна! Гунжі передчував, що його донька щось замислила, і саме цієї ночі, бо теж мав надприродні властивості бачити крізь час, та до цієї пори використовував свій дар лише у корисливих цілях.

І думка, що стукотіла у його збудженій голові, раптом вирвалась на поверхню. Мороз сипонув по шкірі астролога. Він її втрачає! Вона вже підходить до брами і вороття не буде. Жодні скарби не заповнять пустоту у його серці, що зараз болісно стислось. І сльози, які вже багато років не текли по вкритих сивою бородою щоках, бризнули з очей, заповнили спраглий рот та солоними краплинами зависли на білих жорстких волосинках.

— О, моя доне! Моя нещасна бідолашна донечко! Прости старого дурня! Я був засліплений своїми амбіціями, я проміняв твою любов на примарний блиск коштовностей у скарбниціях королівського палацу. Не покидай свого батька, бо я не зможу без тебе! Просто всохну і помру. Пробач мені! Ти є моїм найкоштовнішим діамантом і освітлюєш своїм сьйвом моє нікчемне життя! Нарешті я дійшов розуму. Роби, що хочеш, тільки не покидай мене, моє лагідне оленятко.

Втираючи маленькими зморщеними кулачками гіркі сльози запізнілого каяття, Гунжі швидко взувся у м'які, з загнутими носами, капці і побіг до вхідної брами, куди, судячи з його видінь, прямувала Заріна. Він хекав та зашпортувався, стараючись хоч трохи розширити та пришвидшити крок, що ніяк не вдавалось його коротеньким ніжкам.

Та дівчина почула мовчазний крик батька і нерішуче зупинилась, не змігши покинути старого самого. Всі її образи та болі разом зникли. Серце пронизували тільки невимовний жаль та любов, що довгі роки ховалась у закутках її душі.

— Чому ми зупинились? — смикнув Хью втікачку за руку.
— Дорога кожна хвилина!

— Зачекай, — дівчина оглянулася назад, де ледь бовваніли обриси її домівки. За хвилину почулись дрібні легкі кроки і з темені виринула невисока постать її батька, який ледве дихав. Маленькими долоньками він втирав блискучі сльози, що, не висихаючи, котились з чорних, схожих на доньчині, очей.

— Ой, моя леле, моя горда білокрила лебідко. Благаю, вислухай мене, нещасного та нерозумного, який зовсім не відав, що творив. Та мудрий Творець Всесвіту, — старий підніс обидві руки вгору, до неба, та низько вклонився, майже торкаючись землі гострою сивою борідкою, — послав у мою темну голову, — Гунжі приклав розкрити п'ятірню до чола, — сон, що просвітив її. О, хвала нашому Творцю, — і ще раз низько вклонившись, старий провадив далі:

— Я знаю, що моїм вчинкам нема прощення. О, я, негідний, закривав веселу співочу пташку у темну кам'яну клітку, де вона, б'ючись ніжними крильми об глухі стіни, намагалась вирватись на волю, до Світла і Сонця. Я ховав твоє вродливе личко від брудних чоловічих поглядів, бо у своїх корисливих та егоїстичних мріях бачив тебе дружиною майбутнього короля — хирлявого, кривоногого, але казково багатого. Я зовсім не враховував твої інтереси, про що дуже жалкую та каюсь. І зараз прошу, ні — благаю, про одне — не йди, не покидай мене. Ти є найбільшою цінністю, ти — моє справжнє багатство, ти — справжнє світло у моєму донині темному житті. Я буду робити все, що скажеш, любитиму твого чоловіка та твоїх дітей, а своїх онуків, тільки не йди, — і старий астролог, впавши на землю, обхопив руками її коліна. Заріна підняла батька та, притиснувши до своїх грудей, лагідно гладила по сивій голові, а той, схлипуючи, як мала дитина, тремтів усім тілом та, схопивши доньку за руку, міцно тримав її, все ще не вірячи, що вона залишиться тут, або, йдучи за тим, що стояв зараз за кам'яними стінами в маленькій вартівні, візьме його з собою. І у його житті згасне вогонь, що зігрівав його у

темні похмурі дні та довгі холодні ночі, бо Гунжі насправді дуже любив дочку, але припустився дуже серйозної помилки. Він вважав, що головне у житті — багатство. Воно вирішує майже всі проблеми, відкриває всі двері, купує прихильність ворогів та друзів, ламає кам'яні мури та впливає на хід історії. Та це є лише напівістиною і видається правдою, коли ти молодий, вродливий, а якщо ще й багатий, тоді здається — цілий світ біля твоїх ніг. Та марево розвіюється, коли твоє обличчя робиться схожим на старий порепаний чобіт, а тіло обсідають болячки. І попередньо красиву зовнішність та міцне здоров'я неможливо купити, як не купиш справжніх друзів та справжнє кохання. І тоді гроші перетворюються на ката. Бо усвідомлюєш просту істину, що маєш за що, а не можеш. І краще було б могти, та не мати за що. І старий, хворий та потворний багач починає тихо заздрити молодим, здоровим та вродливим, хай навіть бідним, хлопцям та дівчатам. Бо справжнім і найбільшим багатством є молодість, здоров'я та вірні, люблячі серця найрідніших людей.

Заріна бачила, що батько насправді жалкує про те, що накоїв, і її серце поволі тануло та ніжні почуття відтіснили все інше. Перед дівчиною стояв лише нещасний худий старий чоловік, якого зламала доля. І їй було до болю шкода його. Тому Заріна посадила батька на ще теплий після спекотливого дня камінь та, поцілувавши у мокру, зморщену щоку, сказала:

— Я зараз.

Взявши принішклого Хью, який тепер очікував на страхотливу кару від свого господаря, за руку, мовила:

— Я йду до нього. І будь що буде, все у руках милосердного Творця! А ти почекай на нас тут, — і махнувши рукою Гунжі, разом з вартовим зникла у темряві.

Розділ 5

Харольд вже почувався, немов дикий звір, замкнений у тісну клітку. Хлопець рвучко ходив від стіни до стіни, міряючи кімнату, у якій залишив його Хью, широкими кроками і не міг зрозуміти, що могло статись. Адже все було сплановано до найменших дрібниць і навіть кожна дрібниця розщеплена на атоми, зважений та відточений кожен рух.

І, якби навіть щось сталось, а таку можливість лицар не відкидав, то було б чути тупіт ніг та хоч якісь крики.

Однак скрізь панувала глибока і, чомусь, заколисуюча тиша. Раптом його серце відчуло линучі до нього флюїди. Вони несли у собі інформацію, що все добре і навіть краще, ніж планувалось, від чого Харольд поволі заспокоївся і почав радісно очікувати якоїсь доброї для нього та Заріни новини. Врешті він сів на стілець, бо стомлені ноги гуділи від перенапруження, просячи хоч тимчасового перепочинку, і, втупившись в міцні дубові двері з мідними парасольками цвяхів, завмер у тремтливому очікуванні якогось дива, як йому підказувало його серце.

За вікном почувались легкі кроки і володарка його райдужних снів у повній та ще більш приголомшливій реальності, ніж він міг собі уявити, увійшла в кімнатку.

Невеличка, струнка та гнучка постать ніби не йшла, а пливла назустріч лицарю, який встав і широко відкритими очима дивився на ту, що з першого погляду полонила його серце та напоїла живою водою, водночас позбавивши сну та спокою. Вона підійшла до столу і знову запалила свічку.

Дівчина була ще кращою, ніж Харольд думав. Невеличке личко кольору слонової кості з нижнім рум'янцем було ніби вирізьблене найкращим у світі скульптором. Великі мигдалевидні, увечері, вночі та похмурого дня чорні, а під ранковим промінням

темно-фіалкові очі з довжелезними темними, загнутими аж до брів, віями, зараз, злегка примружившись, прискіпливо дивились на нього. Чорне і, напевне, довге та пишне волосся зараз було сховане під чорну чалму. Дівчина нагадувала шістнадцятирічного підлітка у темних шароварах та сірій тужурці. Маленькі білі ручки були зодягнуті у сірі рукавички. Тонкий стан охоплював широкий шовковий пояс, зав'язаний збоку на великий вузол, китички якого звисали їй аж до колін.

— Ну, здрастуй, чоловіче, — красуня нечутними кроками підійшла до лицаря та подивилась просто йому в обличчя, — бачу, чекав, надіявся, вірив мені та довго готувався до цієї зустрічі. Ну що, не жалкуєш? — кидала вона Харольду речення за реченням, розтуляючи ніжні темно-червоні уста, від яких лицар не міг відірвати погляду. Мало що зі сказаного зрозумівши через хвилювання, хлопець на всякий випадок вирішив заперечити, трохи розчувши її останні слова.

Чорні очі Заріни спалахнули внутрішнім вогнем і по шкірі закоханого хлопця ніби сипонуло пригорщами холодного колючого снігу, а потім по всьому тілу розлився жар та неймовірна насолода.

— А ти гарний, — зробивши Харольду комплімент, вона закрутила на палець його довгий чорний локон, що вибився з-під маленької синьої шапочки, що була на голові у хлопця.

— Я гадаю, моєму батькові сподобається такий зять, — і дівчина, взявши Харольда за тремтячу руку, вивела його надвір та повела до Гунжі, який сидів на камені в компанії заляклого Хью, що, показавши Заріні двері сторожки, де мучився в довгому очікуванні її коханий, повернувся назад до каменя з сидячим на ньому, так само у боязливому очікуванні, астрологом. Хью все ще ніяк не міг вирішити, що йому, бідному, робити? Кинутись в ноги батькові Заріни та благати його простити чи відразу дати драла, не чекаючи на розправу.

Та, побачивши красиву пару, що, тримаючись за руки, йшла по доріжці, наляканому охоронцю відлягло від серця і він навіть торкнув Гунжі за плече, показуючи йому на молодят, що не зводили одне з одного очей.

Харольд та Заріна впали перед принишклим батьком на коліна, торкнулись його ніг та, прийнявши покірливу позу, попросили його батьківського благословення.

— Та хіба ж я можу тепер вирішувати чиясь долю, дорогі мої діти? Я, земний порошок, недостойний син свого батька, який зробив стільки зла своїй єдиній донечці! Мою голову полонили негідні думки, а очі засліпив примарний блиск багатства, і я не бачив, що втрачаю справді найдорожче. Чи ви, мої пташенята, впевнені, що я маю право брати на себе таку відповідальність?

У відповідь лицар та дівчина ще нижче схилили голови, а Заріна промовила:

— Дорогий, любий мій батечку! Ти не винен, що злі духи зводили тебе з пуття. І давай забудемо всі ці роки, коли ми були майже чужі одне одному.

Дай нам своє щире батьківське благословення і тоді у тебе буде удвічі більше багатство, бо я прошу прийняти мого коханого за сина і подарувати йому часточку свого серця та огорнути любов'ю. А ми будемо шанувати тебе як мудрого радника, дідуся наших майбутніх дітей та найстаршого члена родини, — і дівчина поцілувала його руку.

Очі старого знову заблистіли від наповнюючих їх сліз і з удвічі більшим серцем, що розривалося від любові, яка входила і входила у нього, бо воно вже було всохлося від спопеляючої астролога жаги дорватись до королівських скарбів, Гунжі, ледь чутним від хвилювання голосом, поклавши тремтячі долоні їм на голови, проказав належні слова.

Потім Харольд зі своєю, тепер вже нареченою, підвелися та по черзі обійняли старого, міцно притискаючи до серця, що ви-скакувало з грудей.

А Гунжі лише втирав маленькими кулачками вже сльози радості, що, не перестаючи, текли з його очей та безупинно промовляв:

— Сину мій, доню моя. Діти мої дорогі, мої чарівні пташенята. Що я можу для вас зробити? Як мені тепер жити, щоб не завдати нікому болю та не вчинити зла?

Та Заріна, прихиливши голову старого батька до своїх грудей, заколисувала його, як малу дитину, і, глядячи по довгому сивому волоссю, шепотіла:

— Ви не турбуйтеся за те. Просто живіть ще багато літ нам на радість та добру науку. І просто всім серцем любіть нас, а ми віддячимо вам сторицею, дорогий наш таточку.

— Тож треба швидко готувати весілля, поки король не покликав свого лицаря на службу. Що ж це ми тут стоїмо? Гайда додому, — скрикнув повесіліий та аж просвітлілий Гунжі і, ніби скинувши добрих двадцять років, бадьоро пішов вперед, широко розправивши плечі та гордо несучи маленьку голову. Старий аж ніби прибавив у рості від розпираючої його радості. А, може, й справді добро робить людину вищою, сильнішою, впевненішою? І, як би там не було, коли всі троє увійшли до замку, челядь не впізнала завжди зігнутого та ходячого мілкими дрібними кроками старого звіздаря, який тепер ступав широко та сміливо, а в його темних пронизливих очах горів рішучий вогонь бажання перемін. Навіть голос, завжди пронизливий та різкий, тепер став м'якшим та ніжнішим.

— Ходімо до господаря цього маєтку, оскільки, як я бачу, ми всіх побудили, то думаю, що і він не спить, — і Гунжі тихо відчинив широкі, гарно вирізьблені двері до великої світлої кімнати, де, схилившись над якимись згортками, стояв високий повновидий чоловік з пишними чорними вусами та гладенько поголеною головою. Повні рожеві уста розтяглись у широкий усміщці, коли він побачив своїх нежданих гостей.

З низьким поклоном Гунжі привітався з господарем, а потім, повернувшись до своїх підопічних, сказав:

— Це моя донька Заріна, а це її наречений, лицар її королівської величності, Харольд, — а потім махнув рукою в сторону пишновусого чоловіка, — а це сер Джонатан — власник цього замку та оточуючих його земель.

— Я весь до ваших послуг, бо з цим відважним лицарем ми вже давно знайомі. Але я не знав, що він є нареченим цієї дивної красуні — твоєї доньки. І, чомусь, давно до нас не заїжджав, так я можу й образитись, — і сер Джонатан, жартівливо помахавши вказівним пальцем Харольду, теж низько вклонився та широким жестом запросив усіх сідати.

— Слухай, старий. То ти весь час ховав від мене це чарівне створіння? Ці фіалкові очі я бачив серед цілої купи сірої безформної одежі? Ай-яй-яй! От і довіряй після цього друзям! — і сер Джонатан тяжко зітхнув та трохи ображеним поглядом окинув сидячого навпроти Гунжі, що нервово поворушився у своєму кріслі, потираючи маленькі ручки, — і що ж ми тепер маємо робити? Я так розумію — готуватись до весілля.

— Та я б тобі її і показав, але ж між вами надто велика різниця у віці, — здавленим голосом промимрив астролог.

— Та ти що! Невже думаєш, що я міг би закохатись у дівчину, що годиться мені у дочки? Ну і ну! Погано ж ти мене знаєш. Ні, мабуть, судив усіх по собі, — аж смикнувся сер Джонатан, вдаривши по і так зболеному серцю старого гострими словами, — просто Заріна мала б не одного, а відразу двох батьків. Але ж ти так навіть помислити не міг! Та нехай вже, — і сер, сердито змахнувши рукою, болісно скривився. — Та думаю, ще не пізно все змінити і хоч зараз обдарувати цих чудових молодих людей подвійною любов'ю та увагою, як ти гадаєш? — і він підморгнув до Гунжі, помічаючи у ньому явні зміни і здогадуючись, з чим вони пов'язані.

Той рвучко скинув голову і підійшовши до старого друга і товариша, міцно обійняв його, поплескуючи по спині.

— От старий хитрий лис! — щира широка усмішка освітила кругле та рум'яне обличчя сера Джонатана і він, клацнувши у повітрі пальцями, сказав:

— Ну що ж, дорогі наші діти, якщо приймаєте мене за свого другого батька, тоді починаємо готуватись до гучного та розкішного весілля, якого ще не було у наших краях. — І він повернувся до Гунжі, який захоплено слухав його слова, щоразу киваючи.

— Шли гінців в усі кінці, хай сюди з'їжджаються найкращі крамарі, білошвейки та ювеліри. Щоб наша красуня засяла ще яскравіше і щоб ти, — він поклав широку долоню Харольду на плече, — покохав її ще дужче. — На що хлопець скрушно похитав головою:

— Ні, сильніше, ніж я кохаю, кохати неможливо. Я і так спочатку полюбив тільки одні очі, а вже згодом і все решту.

Старі друзі вибухнули гучним реготом, від якого завмерла вся челядь, що знаходилась поблизу, бо люди вже давно не чули у цих стінах таких веселощів, від чого і їхні роти порозтягались у широких усмішках.

— Відведи хлопця у покої для гостей, — трохи заспокоївшись, промовив власник замку, — та гляди там, — і він помахав перед носом дівчини пальцем.

Дівчина вкрилася густим рум'янцем і, повернувшись, вийшла з кімнати, щоб провести свого коханого у Південну вежу, де знаходились потрібні багатоярусні покої. Замок сера Джонатана був найбагатшим у цих краях.

— Я не можу сидіти там один. Проведи мене до свого батька, нехай дасть мені якусь роботу, бо я не звик сидіти склавши руки, — йдучи слідом за Заріною, говорив Харольд. — Та ще мушу повідомити своєму королю, що маю трохи затриматись по

причині свого одруження. Добре, що зараз більш-менш спокійно і ніякі походи не передбачались. То, може, ще й трохи побуду тут гостем.

— Не гостем, а сином. Це вже твоя рідна домівка, — з ніжною усмішкою на вустах, поправила його Заріна.

— Вибач, ще якось незвично. А ти знаєш, я зовсім не пам'ятаю своїх батьків. Вони обоє повмирали, коли я був ще зовсім маленький. І спочатку мене взяв під свою опіку мій дядько, двоюрідний брат матері, потім віддав у пажі нашому світлому королю. Коли він помер, королева, до якої я прив'язався, як до матері, так і залишила мене при дворі, хай Творець дарує їй довгі роки життя за безмежну доброту та ласку до нещасного сироти.

«То Харольд, напевне, зростав разом із принцом, якого хотів бачити мій батько своїм зятем, і вони разом гралися та ділилися своїми таємницями. Цікаво виходить. Хоч би Харольд ніколи не взнав про таємні бажання батька», — подумала Заріна, а вголос сказала:

— То ми з тобою обоє зростали без матері, — і Заріна з зовсім материнськими палкими почуттями поцілувала Харольда у смагляву щоку, чим сколихнула його серце, яке почало битись, мало не вискакуючи з грудей.

— От ми і прийшли. Ляж та трохи поспи. Я теж так зроблю, але у себе, — промовила дівчина, завівши лицаря у гарно прибрані покої та показавши пальцем на широке ліжко під блакитним балдахіном, і тихо вийшла, залишивши його самого згадувати кожну хвилину всіх дивовижних подій, що відбулись за останні години найказковішої у його житті ночі.

Він ліг поверх блискучого атласного покривала з великими китицями по краях та, думаючи про майбутнє весілля, що навіки поєднає його з цим тендітним створінням небесної краси, так і заснув, з радісною усмішкою на вустах.

Розділ 6

Ав замку тим часом швидкими темпами йшли приготування до весілля. З усіх кінців краю прибули найкращі майстри своєї справи, які шили, гаптували сріблом та золотом, спритні та вправні ковалі кували нову широку браму з найсучаснішим малюнком, ліхтарники робили нові світильники, що мали засвітитись уздовж темних довгих коридорів між вежами. Пекарі пекли хліб, кондитери виготовляли різноманітні солодощі і з приміщення, де все це робилось, линули пахощі, від яких рот миттєво наповнювала слина. Ювеліри виготовляли нові вишукані прикраси, достойні царської голови, рук та ший. Садівники висаджували новомодні кущі та дерева, розбивали великі клумби з екзотичними квітами. Челядь замку їм допомагала і ще покликали жителів довколишніх сіл, бо все ж не вистачало робочих рук.

Навколо мили, шкребли, витирали, фарбували, натирали, вкривали лаком, сріблом та позолотою і скрізь стояв одурманюючий коктейль різноманітних запахів, від яких злегка паморочилось у голові і хотілось закрити носа та очі.

Харольд теж брав участь у цій роботі, поперемінно допомагаючи то ковалю, то садівникам у їх нелегкій роботі, на якій теж непогано розумівся.

Снідали, обідали та вечеряли всі гуртом, не ділячи між челяддю та господарями. Якось сер Джонатан, передаючи симпатичній помічниці однієї з двох головних помічниць головного кухаря соусницю, грайливо ущипнув її за пухку щічку, від чого дівчина густо почервоніла, а всі навколо зайшлись від голосного добродушного реготу, який зовсім не сконфузив веселого господаря, і він ще раз ущипнув дівчину вже за другу щічку.

Скрізь панувало душевне та сердечне ставлення і взаємодопомога. Ніхто ні на кого не кричав, не примушував робити не-

посильну роботу. Скрізь чувся веселий сміх та жарти. Створювались пари хлопців та дівчат, що симпатизували одне одному, а то й справді закохувались майже з першого погляду. Знаходили собі подругу чи друга і люди більш старшого віку, вдови та вдівці. І всі сміялись, дивлячись на те, як п'ятдесятилітній сивий чолові'яга червоніє при появі жінки, на яку він кинув оком.

Невтомний сер Джонатан носився, як накручена дзиґа, скрізь встигаючи та даючи безкінечні поради, до яких особливо ніхто не дослухався, бо у своїй більшості вони були абсолютно марними. Але всі його чемно вислуховували, шанобливо схиливши голову, скільки б сер не говорив і якими безглуздими б не були його слова та поради. Тут зібрались найкращі майстри, яким будь-які поради були просто непотрібні і виглядало просто кумедно, як вчений, що спеціалізувався на гірських мінералах (а сер Джонатан був саме ним), та мав безліч ступенів та нагород у своїй галузі і за своїми новими розробками, дослідями та науковими працями не бачив реального світу, давав кондитеру раду, як правильно накладати безе на торт або тістечко, чи ковалю — який нахил має мати квітка, яку той саме вигинав на вхідній брамі, що мала бути супермодною.

На даний час сер Джонатан відкинув свої навіть найнагальніші справи й активно ринувся у саму гущу подій, стараючись кожному допомогти, потиснути руку чи погладити по голівці, бо з матерями, що працювали зараз у замку, часто приходили цілі зграйки дітей, яких не було з ким залишити вдома, позаяк решта сільських родин і навіть старші люди з ранку до ночі були у полі, бо саме настала найгарячіша пора року — посівна.

Діти придумували собі різні ігри та з вереском носились по широкому подвір'ю, але при найменшому зауваженні замовкали та з широко відкритими від захоплення очима починали спостерігати за тонкою та майстерною роботою молодого, ставного та вродливого коваля, до якого їх тягло, немов магнітом. Малі

бешкетники тихенько підходили та, ледь чутно дихаючи, спостережали, як з-під вправних сильних пальців, звиваючись, виповзає то дзвіночок, то ромашка, то конвалія або чудова та досконала у своїй надзвичайній красі, троянда, що ними майстер саме висипав другу вхідну браму.

Сер Джонатан теж підходив до дітлахів та й собі, затамувавши подих, спостерігав за спритними рухами талановитого хлопця, а коли той робив короткий перепочинок, починав роздавати всім солодкі льодяники, якими завжди були напхані численні кишені добродушного вченого.

Заріна теж не сиділа без роботи. Вдень вона допомагала кондитерам, а півночі сиділа та оздоблювала ручною вишивкою нічні сорочки свого майбутнього чоловіка, якого з кожним днем кохала все сильніше та сильніше. Молоді бачились дуже рідко, хіба за столом, а зустрічатися потай не дозволяв суворий та древній етикет, бо дівчина мала як зіницю ока берегти свою цноту і добре ім'я своїх батьків та дідів. Якщо ж якась не надто розважлива красуня не поважала ці звичаї та, ховаючись по темних кутках, потай з кимось зустрічалась, з нею переставали розмовляти і родичі, і знайомі. Дім, в якому вона жила, обминали десятою дорогою, а ворота вимащували кінськими кізяками. Батьки або йшли з дому самі, або його мусила покинути донька, що розтоптала його честь та заплямувала добре ім'я усіх пройдешніх та прийдешніх поколінь.

Тому Заріна та Харольд снідали, обідали та вечеряли мовчки, не сміючи підняти одне на одного очей, а проходячи поруч, лиш злегка, непомітно для інших, торкались коханої чи коханого рукою, з нетерпінням чекаючи дня весілля, який мав настати вже через три дні, які молодятam здавались трьома роками. Але таке очікування було варте того.

З усіх кінців краю поволі починали з'їжджатись численні родичі, друзі, знайомі та просто приятелі з багатими дарами. Вони

поселялись у десятках кімнат Південної вежі, а потім неквапливо розгулювали великим розкішним маєтком. Деякі прохали, щоб їм опустили міст, бо хотіли пройтись та подихати свіжим лісовим повітрям. Та на міст не завжди знаходився час і вільні працівники, тому вередливих гостей просто перевозили на човні, що додавало прогулянці ще більшого шарму та романтики.

Харольд також любив такі прогулянки. Він сідав свого вірного Енселона, якого перевів опущеним мостом того ж ранку, коли трохи відпочив та виспався і поставив коня у прохолодну, пахнучу свіжим сіном, конюшню в компанії породистих скакунів, до яких, як на племінний завод, звідусіль привозили породистих кобил, щоб потім за гарну ціну продати їхнє потомство.

Та серу Джонатану до цього всього не було ніякого діла. Він жив у своєму вузькому світі. Усіма справами в середині замку та за його межами займався старий та мудрий сенешаль разом із п'ятьма своїми помічниками, в тому числі і кіньми.

Господарськими ж справами переймалась ще молода, але дуже досвідчена ключниця і домоправителька в одній особі. Ці двоє вважались серцем та мозком маєтку, без них не вирішувалось жодне питання.

Тільки дуже гоноровий та владний кухар сам вирішував, коли і що має готувати. І коли йому починали вказувати, чоловік просто знімав свій білий фартух та ковпак і просив його розрахувати, на що всі починали розмахувати руками і просити, щоб кухар вернувся назад на кухню, так як його справжні витвори кулінарного мистецтва славились далеко за межами маєтку.

Поволі наближався довгоочікуваний день, в який закохані Заріна та Харольд поберуться та заживуть довгим та щасливим життям, як вголос і подумки всі їм того бажали, бо навіть тим гостям, що прибули з найдальших кінців краю та з-за кордону — з батьківщини батька Заріни — і заселили всі поверхи Південної вежі, красива і, на диво, сором'язлива пара відразу припала до

душі. І в замку тільки й мови було, що, живучи на одному подвір'ї, вони так чемно себе поводять і не заграють одне з одним.

Молоді гості ввічливо посміхались, а старі, поважні та мудрі схвально похитували вибіленими часом головами, що на їхній мовчазній мові означало найвищу ступінь похвали такої поведінці.

Харольд, який за характером був надзвичайно добрим та м'якосердим романтиком, завжди жалів сивоголових старців і по мірі своїх сил старався всіляко їм допомогти. От і зараз, в останній день перед весіллям, хлопець носився численними поверхами, бо всі кликали веселого, розумного лицаря посидіти з ним та випити скляночку зеленого духмяного чаю, або просто помилуватись його на рідкість чесним, відкритим, мужнім та вродливим обличчям і, в глибині душі, по-доброму заздрили Заріні, що вона йде заміж за чоловіка, який буде для дівчини справжньою міцною опорою у сьогоднішньому непростому світі, чоловіком, що, як знали ці мудрі старці за багаторічним досвідом, зможе стати для неї і коханим мужчиною, і захисником, і радником та справжнім другом у будь-якій ситуації.

І от нарешті все було готове. До замку привезли весільну сукню молодій та вбрання молодого, майстри до кінця виконали свою роботу і хотіли відкланятись, та їх усіх запросили залишитись на весілля і вони з величезним задоволенням погодились, бо то була рідкісна можливість відвідати майже королівське весілля.

Нові брами, що стали справжніми витворами ковалевої майстерності, прикрашали обидві, до того вузькі та похмурі, кам'яні стіни, що оточували замок надійним кільцем.

Стіни, коридори, подвір'я та великі просторі зали заграли новими веселими барвами завдяки величним кришталевим люстрам з численними підвісками, що дуже радувало серця гостей, які раніше тут бували і бачили замок у зовсім іншому вигляді.

Квіти, що ними засадили величезні клумби, вже встигли розквітнути і тепер обдаровували усіх хорошим настроєм, вишуканістю барв та ніжними ароматами.

Прибув дуже модний гурт молодих і надзвичайно талановитих музикантів, які часто тішили своїм мистецтвом не одне королівське вухо та очі, і коштував настільки дорого, що цю суму страшно було промовити вголос і її передавали з уст в уста тільки пошепки, просячи не переказувати іншим.

З найближчого абатства привезли ще зовсім юного священика зі світлим пушком над м'якими рожевими губами, який ходив, під прискіпливими поглядами поважних гостей, постійно вкриваючись ніжним рум'янцем та скромно опутивши гарні великі, сині, як небо, очі, благословляючи усіх, хто до нього підходив, і лагідно гладив по голівках веселих пустотливих дітей, що слідували за ним табуном, бо священик оповідав їм мудрі та повчальні історії, які діти слухали, затамувавши подих та нашорошивши вуха.

Все довкола сяяло чистотою. Високі стрілчаті вікна всіх поверхів усіх чотирьох веж виблискували, як ніколи до того. На них ще понаклеювали вирізані з кольорового паперу фігурки, що символізували щастя, благополуччя, достаток у сім'ї та численне потомство.

Вхідні двері до замку прикрасили пишними гірляндами живих квітів, від яких линув свіжий і трохи солодкуватий запах літа, що скоро мало настати.

Біганина, яка до того панувала скрізь у замку, трохи втихла. Всі завмерли в очікуванні події, що стрімко наближалась і мала настати через півдобу, бо надворі вже стояла тиха, безвітряна, напоєна екзотичними пахоццями квітучих клумб, загадкова ніч, і вона вже помалу танула, даючи місце ще трохи сонному прохолодному ранку.

Горизонт все світлів та світлів, і гарячі серця закоханих бились у вже затісних для нього грудях все швидше та швидше, очі

ставали все блискучішими, рухи, від ледь прихованого хвилювання, все рвучкішими.

Міцно стиснуті спрагли вуста боялись розімкнутись, щоб з них не вилетіло жодне необдумане слово, що могло зурочити все подальше життя, а Гунжі невпинно шепотів древні заклинання та просив Творця обдарувати своєю милістю його дорогих дітей, які, як пташенята чекають свого першого польоту, так вони чекали тієї заповітної миті, що поєднає їх священними узами шлюбу і закохані стануть єдиним цілим, як пишуть старовинні мудрі книги життя, які їм показав та дозволив трохи прочитати батько.

Йшли години, хвилини, секунди, які хотілось прожити за одну мить. Але час неблаганний та непідкупний, і тому залишались лише терпляче чекати, рахуючи гучні удари серця, що віддавались багаторазовою луною у всіх закутках стомленої душі.

А час, ніби на зло, почав йти ще повільніше і його хотілось смикнути за хвіст, як того кота, що тихо та обережно крадеться за мишею, щоб він підскочив та семимильними стрибками помчав вперед, стрімко наближаючись до довгоочікуваної миті.

Й ось, нарешті, настала година початку шлюбної церемонії, що збуджувала навіть поважних білоголових старців і робила їх молодшими. Навіть у них вирівнювався стан та почали горіти дивним вогнем очі, певне, згадуючи свою молодість...

Розділ 7

Музиканти заграли старовинну вінчальну мелодію і всі встали, бо Гунжі мав провести до вітваря, біля якого очікував урочистий Харольд, вбраний у темно-синій, модного на той час крою костюм та білосніжну краватку, свою єдину красуню-доньку і віддати у руки милосердного Творця та люб-

лячого майбутнього чоловіка, що не міг відірвати погляду від широко розчинених вхідних дверей у маленькій капличці, яку збудували у замку на честь весілля та стіни якої не могли вмістити усіх бажаючих. Численна юрба стояла надворі і з вологими очима очікувала на молоду та її батька, які щойно з'явилися в уквітчаних гірляндами живих квітів високих дверях замку і повільно та урочисто йшли їй назустріч.

На молодій була розкішна біла сукня, з ледь помітним рожевим відтінком вгорі та бузковим, починаючи від стрункої талії, яку прикрашав широкий пояс зі спаяних між собою золотих кілець та вкритою діамантами застібною.

Вузькою долонею, на яку спадав широкий, від ліктя, гаптований тонким срібним мереживом, рукав, дівчина тримала за лікоть батька, який злегка тремтів від перезбудження і його розпирало від гордості та відкрито заздрісних поглядів, якими Гунжі осипали з юрби. Попереду йшло двійко дівчаток, що з великих скриньок кидали їм під ноги пелюстки та листочки квітів, над якими попередньо пошепотів недовірливий та передбачливий астролог і що насправді вберегло закоханих від багатьох неприємностей та заздрісних і недобррозичливих поглядів, що ними окидали скриньку люди з не дуже чистими помислами, які затесались у юрбу перед капличкою.

Потім дочка з батьком увійшли до маленького храму і Заріна побачила розширені від німого захоплення сині очі Харольда, що міцно стискав спітнілі долоні в кулаки, аби вгамувати непереборне бажання кинутись до чарівного видіння, яке через якусь годину стане його законною дружиною, а зараз линуло до нього у білосніжній хмарці легкого напівпрозорого атласу та шовку з ритуальними малюнками на вузьких долонях та павутинчатій фаті і довгій вуалі, що прикривала її ніжне вродливе личко, і стиснути його у люблячих обіймах, відгородивши від сурового світу та усіх цих не дуже чистих поглядів.

Заріна з Гунжі підійшли до Харольда і батько вклав руку доньки у його, зробивши пальцями на сплетених руках майбутнього подружжя містичний знак, що означав нерозривність стосунків, і сказав:

— Сину, бережи її. Це все, що у мене є, — та швидко відійшов, стараючись втримати набігаючі сльози і ховаючи схвильоване обличчя від сторонніх, що весь час намагались у нього зазирнути.

Закохані повернулись до молодого священика, який зі спокійним і достойним виразом тонкого обличчя готувався розпочати урочисту церемонію вінчання.

Ловлячи кожне його слово, молоді стояли перед вітварем і, повторюючи за духовною особою безсмертні священні фрази, клялись одне одному у вірності і коханні, підтримувати та поважати одне одного у горі та в радості «...поки смерть не розлучить вас». Потім, надівши на тремтячий палець одне одному дорогоцінні шлюбні обручки, Заріна та Харольд, з дозволу священика, який просто-таки милувався ними, злились у солодкому довгоочікуваному поцілунку і їм здалось, що все, що їх оточувало — люди, вітвар, капличка, — раптом зникло, залишились лиш вони двоє — щиро закохані, молоді, рвучкі, вродливі, з гарячими головами та далекосяжними амбітними планами.

Через силу роздійнявши спрагли вуста, новостворена пара низько всім вклонившись та, повернувшись, пішла до виходу, а потім до пишно вбраної банкетної зали, за довгі весільні столи, що вгинались від величезної кількості смачних страв, створених цілою армією кухарів та їх помічників. Слідом потяглись всі інші, поводячи носами і втягуючи у них запахи, від яких злегка паморочилась голова та судоною зводило голодні шлунки.

Оркестр виконував веселі пісеньки, від яких ноги самі просились у танок, і діти вже, взявшись за руки, водили хоровод на танцювальному майданчику.

А для дорослих найпершим ділом було втамувати природні пориви знахабнілого шлунка та добре йому догодити, що вони і почали старанно робити, всівшись на довгі лави та взявши до рук приладдя, яке допомагало пхати до рота усе, що намацували очі.

Харольд та Заріна сиділи рука об руку у центрі стола, безупинно приймаючи поздоровлення та дорогі подарунки, що їх несли і несли гості, які хотіли, щоб всі побачили, що саме вони дарують і тому спеціально виймали презенти з коробок та згортоків.

То були розкішні гобелени вишуканої ручної роботи, що виблискували шовковими, срібними та золотими нитками. Їх ще перед входом розгортали та, у повній красі, проносили перед столами. Гості від зачудування та захоплення переставали їсти і з розкритими ротами споглядали це диво. Дарували старовинну зброю, дивовижні скульптурки звірів та птахів, сувої дорогої матерії та скриньки з коштовностями. Один із земляків Гунжі, попросивши прибрати перед молодятами на деякий час страви, щоб звільнити трохи порожнього місця, вийнявши з кишені, показав справжню диковинку тих часів — зроблену зі слонової кістки фігурку хлопчика, що міг танцювати під музику, яка грала у нього всередині. Навіть можна було поміняти мелодію, для чого натискалась кнопка у хлопчика на животі, яка з першого погляду видавалась просто пупком. І тоді лялька починала танцювати по-іншому, швидко рухаючи крихітними ручками та ніжками і крутячи головою. Всі довкола, витягнувши шії та витріщивши очі, спостерігали за цією дивовижною штуковиною, аналогів якій, мабуть, не було у всьому світі, а її створювач — невисокий, сивий меткий чоловік, виготовив ляльку спеціально до цього весілля. Ще один гість, шовкових справ майстер, прознавши, що Заріна дуже любить вишивати, на честь цієї дати подарував їй величезну коробку шовкових вишивальних ниток найрізноманітніших

кольорів та відтінків — від найтемніших до найсвітліших. Одних зелених було понад тридцять! За що наречена, перегнувшись через стіл, розцілувала дарувальника в обидві щоки, і чоловік, зашморгавши носом, відразу втік, боячись розплакатись перед усіма. Для Заріни це був один з найцінніших подарунків, бо золото і діаманти для неї не мали абсолютно ніякої ціни, їх вона мала досить та ще й презентували стільки, що стіл затріщав, і Заріна захвилювалась, на які заходи вона все це одягне, коли ніколи нікуди не ходить.

Був ще один, без жодних сумнівів цікавий, а головне — дуже милий та грайливий подарунок — маленьке волохате цуценя з чорним блискучим носиком та перлинками-очима, які були ледь помітні серед густої та кучерявої, як у молодій вівці, темно-сірої шерсті. Воно тихенько, без жодних рухів, сиділо у дерев'яній коробці, встеленій м'якою тканиною, і коли зняли кришку, тільки підняло смішну скуйовджену мордочку та почало злякано розглядати обличчя, що схилилось над ним темною хмарою, закривши світло. Підібгавши під себе маленькі кігтисті лапки, цуценя помітно тремтіло і принохувалось, морщачи маленького носика, до пахощів, що ринули у коробку.

Заріна, легенько взявши його попід м'який ніжний животик, погладила по шовковистій шерсті, від чого песик почав видавати звуки, середні між повискуванням та котячим муркотінням, що на його собачій мові, певне, мало означати: «Дякую вам, люди, що звільнили з цієї темної та вузької конури без вікон та дверей, заспокоїли та приласкали. Тепер я вже не так боюсь і можу дихати свіжим повітрям. От якби ще відгадати загадку, над якою я ламаю голову, поки мене везли та несли, що ж зі мною буде в кінці цієї подорожі? Слухайте, а що це за пахощі, які так збуджують мої рецептори апетиту? Мабуть, щось смачненьке? Я б із задоволенням чимось поласував, ви так не гадаєте?» І цуценя, вивернувшись у дівчини в руках, теплим шершавим язичком

лизнуло її у носа, чим викликало веселий сміх у всіх, хто за ними спостерігав.

Потім принесли надзвичайної краси сундучок, виготовлений з бурштину з чудернацькими, дуже рідкісними червоними прожилками скрізь, інструктований золотом та дорогоцінними металами.

Коли молодята відкрили сундучок, всередині побачили ніби просте, однак, за словами гостя, що це подарував, не дуже, ніжно-блакитне яйце. Взявши це яйце у руки, молодий вродливий гість покрутив його, потім, піднісши до очей, подивився крізь яйце на світло і, попросивши Харольда та Заріну уважно його вислухати, промовив:

— Бачите, то ніби зовсім просте яєчко. Але це зовсім не так. То початок життя — і вашого, і ваших наступних поколінь! В ньому ваше щастя, здоров'я, майбутні достатки та діти. Бережіть яйце та ховайте подалі від сторонніх очей, бо то є коліска вашого майбутнього. Скільки воно буде у вас знаходитись, стільки не матимете ні в чому недостачі!

І, розцілувавши щасливе подружжя, гість з низьким поклоном відійшов... а потім, за мить, ніби розтанув у повітрі.

— Хвилиночку, а хто він такий? Ніхто не пам'ятає? Хоч з якої сторони прибув, з якого краю?

Весільний батько відразу ж кинувся розпитувати, що то був за дарувальник. Дружка та дружба йому допомагали (за дружбу погодився бути друг Харольда Хью, а дружкою взяли родичку Заріни, доньку земляка Гунжі). Та ні серед гостей, що жили у Південній вежі, ані серед тих, хто прибув сьогодні вранці, ніхто його не пам'ятав. Пішли до вартових, що перевіряли всіх запрошених за списками, але гість був туди не вписаний.

— Дивина та й годі! Звідки він тут узявся? — питали один другого, та відповіді не було.

— Ні, це дуже цікаво! А головне, як той чоловік зміг пройти повз наших пильних охоронців? — не вгавав весільний батько,

що вважав своїм обов'язком таки довести цю справу до якогось логічного кінця.

Та раптом із-за столу, з найдалшого кінця, почувся зухвальний сміх, від якого у поважного чоловіка волосся на голові заворушилось від заледве стримуваної злості. І все одно, коли він обернувся, з його очей посипались іскри.

— І що ти хочеш нам усім сказати своїм ідіотським сміхом? — грізно запитав весільний батько зухвальця.

Той, повільно вставши, всією своєю довгою худорлявою статурою піднісся над завмерлими від такої нечуваної поведінки гостями.

— Ви, мудроголові, не можете розгадати зовсім просту загадку, як цей чоловік сюди увійшов. А ви, часом, не бачили, як він звідси вийшов, га? — і знову на вустах чоловіка промайнула недоречна, на загальну думку гостей, посмішка. Але до такої його поведінки вже трохи притерпілись. Бо ж таки правда — загадковий дарувальник, якщо їх усіх не підводили очі, віддавши свої дари, з низьким поклоном, обличчям до молодих, відійшовши кілька кроків від стола, ніби розчинився у повітрі. Соромно, як вони могли про це забути.

Весільний батько, що був одним з найшанованіших та найповажніших гостей, з палаючим обличчям покинув залу і пішов у Південну вежу до своїх покоїв, подалі від ледь прихованих кривих посмішок.

— Увага, — знову пролунало над столами. — А коли гість вклонявся, ніхто нічого не помітив? — то почав говорити один з численних двоюрідних братів Заріни, яких вона пам'ятала ще маленькими, бо не бачила з добрий десяток років. Вони перестали бачитись відтоді, відколи Гунжі поїхав працювати до сера Джонатана.

Юнак, чорні очі якого горіли внутрішнім вогнем від розпирюючої його здогадки, промовив:

— Та невже ніхто нічого не помітив? Як же це може бути? А сьйво довкола його волосся не бачили?

Всі гості почали стискати плечима. Може й бачили, та сприйняли його за відблиск від величезних яскравих ламп, що були розташовані скрізь та освітлювали столи майже денним світлом.

— Ні, то якраз не був відблиск від ламп на його блискучому волоссі. Бо відтінок був зовсім інший — не жовтий, а блакитний. І якби я не знаходився так близько від нього, теж би, мабуть, нічого не побачив. Я тепер здогадуюсь, що то був за гість! — провадив далі юнак, з ніжним рум'янцем на смаглявих щоках та легким тремтінням у довгих витончених пальцях.

Гості завмерли та, знову витягнувши шії, почали дивитись просто у рот хлопця, що швидше за шанованого поважного старця, зміг розгадати цю головоломку.

Харольд з Заріною теж повернули до юнака голови та напружили слух, хоча це було робити зовсім необов'язково, бо навколо і так стояла мертва тиша.

— Ну говори, не муч, — не витримав старенький чоловічок з гострою сивою борідкою та головою, де-не-де вкритою пучками легкого білого волосся, перервавши занадто довгу паузу.

— А от саме те блакитне світіння навколо голови цього чоловіка і привернуло мою увагу. Я гадаю, то був посланець самого Творця — ангел! — і, промовивши ці слова, юнак переможно всівся та взявся за шматок смаженого фазана, ніби тільки що не сказав нічого такого незвичайного.

А понад столами спочатку пішов глухий гул і тихе посвистування і нарешті зала зірвалась від людських голосів.

— І справді довкола його голови було світіння! А подарував же що! Яйце життя, багатства та успіху та наказав берегти його як зіницю ока, — чулось з однієї сторони.

— А ви звернули увагу на його вбрання? У нас у такому не ходять!

Гість і справді був вбраний досить дивно, просто у коловороті весілля до його одягу не особливо придивлялись, і якби він так загадково не пішов, може, й узагалі не звернули б ні на нього, ні на його вбрання зовсім ніякої уваги. А воно складалось з легких білих штанів і такої самої легкої білої напівпрозорої тканини, що тільки трохи нагадувала сорочку. Взутий чоловік був у світлі ремінні сандалії.

— Це такого не було! І чим саме вони заслужили? — шептались гості, готуючи слова, якими будуть вдома описувати решті родичів та всім знайомим цю дивовижну та надзвичайну подію в замку дивакуватого, проте надзвичайно багатого сера Джона-тана.

А Харольд та його кохана дружина, ніжна та тендітна Заріна, не зводили очей з бурштинового сундучка, з безцінним, як вони зрозуміли, даром від самого Творця. Дівчина, посунувшись вперед, злегка торкнулась пальцем теплої темно-жовтої бурштинової поверхні та провела по ній долонею.

— Харольде, а воно, здається, живе, ти не помічаєш? Це ж капіляри живого організму! О, моя нерозторопна голова! — і дівчина легенько ляснула себе по чолі. — Посланець же наказав сховати це подалі від сторонніх очей. Що ж маємо зробити? — зашепотіла красуня у вухо лицаря.

Молодий чоловік, мовчки вийнявши з кишені білу шовкову хустинку, накрив нею небесний подарунок і, підпхавши кінці під дно, взяв його під руку та потяг дружину за собою. Та зрозуміла натяк і, попросивши пробачення, подружжя вибралось з-за столу.

Коли банкетна зала вже була позаду, Харольд одними губами запитав:

— Де у цьому замку є таке місце, щоб можна було сховати цей сундучок?

— У моїй кімнатці. Туди майже ніхто не заходить.

І Харольд з Заріною побігли довгими, тепер вже добре освітленими коридорами до Східної вежі, де знаходились покої Заріни.

Піднявшись вузькими спіральними сходами з двома високими стрічатими вікнами на кожному майданчику між черговим поверхом, вони, нарешті, увійшли до надійного дівочого прихистку та зупинились у центрі кімнати.

Дівчина пройшла у правий кут кам'яної стіни, оббитої тонкими дерев'яними панелями, в яких було вмуроване вузьке віконце, та, ставши на коліна, жестом підкликала Харольда.

— Подай-но мені ножика. Він лежить на он тому столику.

Взявшись пальцями за різьблену дерев'яну ручку та на мить піднявши погляд на молодого чоловіка, який не зводив з дружини очей, дівчина підважила один з візерунчатих дерев'яних квадратиків, що ними була викладена утеплена підлога кімнати, бо Гунжі добре дбав про зручності та здоров'я доньки. Там було невеличке заглиблення, своєрідний сховок, про який ніхто не знав і неможливо було здогадатись, бо дерев'яний квадратик положенням у підлозі та своїм зовнішнім виглядом нічим не відрізнявся від інших.

У схованці вже було щось, загорнуте у темну цупку тканину.

— Обережно клади сюди і нікому, навіть батькові, не кажи, де ми сховали подарунок. Це буде наша спільна таємниця. Обіцяєш? — у відповідь лицар ствердно кивнув та, опустившись поряд з коханою на коліна, поклав сундучок у заглиблення. Дівчина акуратно вклала на попереднє місце квадратик, який з тихим клацанням став у ряд інших, та, погладивши рукою схованку, що була під ним, прошепотіла:

— Дорогий хранитель моїх дівочих таємниць! Бережи і те, що я щойно довірила тобі на схорон. Віддаємо тобі дар самого Творця. Прощу, бережи його!

Квадратик під її пальцями потемнів і почав переливатись сріблястими іскорками.

— Він почув нас та зрозумів, — ахнув Харольд, ще нічого не знаючи про надзвичайні властивості коханої дружини.

— Звичайно, — тільки й промовила Заріна і, піднявшись з колін, пішла до виходу, кличучи за собою чоловіка.

— Ходімо, бо гості вже, мабуть, думають, куди це вони так надовго запропастились? Зараз мають розпочатись танці, побігли.

І молоде подружжя, перестрибуючи відразу через кілька сходинок, швидко спустились вниз та довгими коридорами помчали вперед до банкетної зали, де вже було чутно гучні ритмічні звуки запального танка.

Діти, молодь, люди середнього віку та зовсім старі сивобороді та білоголові гості, не жаліючи сил, вихилялись усім тілом, ногами викидаючи такі колінця, що Заріна з Харольдом заледве стримали сміх, побачивши усе це, хоча це був наймодніший на той час танець самої природи — танець вітру, морських хвиль, миттєвий удар блискавки, кидок змії, рух по небу швидкоплинних хмар...

Запальні ритми змінювали один одного. Люди потроху втомлювались та присідали відпочити, не перестаючи обговорювати таємничу появу і зникнення загадкового гостя з світінням довкола голови. А весільний батько, хоча за ним кілька разів посилали, так і не вийшов зі своїх покоїв.

Розділ 8

Знову покликали за столи і почали подавати все нові та нові страви, яких ще ніхто ніколи ніде у світі не куштував. То були сюрпризи головного кухаря спеціально до весілля, його кулінарні імпровізації. А потім кілька молодих людей принесли і його самого, бо йти кухар сам ніяк не хотів, як не вмов-

ляли, і гості хором подякували за надану їм рідкісну можливість насолодитись справжніми шедеврами його талановитих рук, за що чоловік від усієї душі подякував у відповідь, і його знову віднесли на кухню.

— Такого вправного кулінара таки варто носити на руках. Я ще ніколи не куштував такої смакоти, — вголос промовив білоголовий поважний старець, якого привезли вже теж старі та поважні онуки і ніхто достеменно не знав, скільки насправді йому років, бо на всі запитання про свій вік дідусь відмовчувався, посміхаючись у довгі сиві вуса.

Харольд та Заріна знову сіли у центрі столу, щоб скуштувати смачнющі страви, а потім, разом з усіма, стали у веселий запальний танок, учасники якого зайняли майже весь танцювальний майданчик. Було надзвичайно приємно бачити всі ці посмішки та хороший настрій, гості від душі насолоджувались дійством, бо тільки завдяки безмежній доброті сера Джонатана було влаштовано таке пишне та гучне весілля і запрошено сотні гостей.

Сам же сер чомусь саме сьогодні був зовсім без настрою. Він тихо сидів скраю та сумними очима спостерігав за танцями. Нарешті Заріна, не витримавши його болісного та збентеженого погляду малої ображеної дитини, взявши Харольда попід руку, підійшла до свого названого батька і, всівшись поруч, запитала:

— Наш другий таточко почувається зле, чи нам тільки так здається?

Та сер тільки тяжко зітхнув, втупившись у підлогу.

— Ви ж мене знаєте. Не відчеплюсь, поки не скажете, у чому причина вашого, цілий день сьогодні поганого настрою, — не вгавала Заріна, пальцем піднімаючи за підборіддя голову господаря замку та заглядаючи йому у вічі. І раптом у спокійних та ясних очах чоловіка щось зблиснуло. Солоня сльоза, лишивши по собі вузьку та довгу мокру стежку, побігла по щоці, зависнувши на одній з волосинок погано поголеного вранці обличчя, і сер Джонатан знову опустив голову, голосно шморгнувши носом.

— То у чому ж причина? Що сталось? Може, вас хто чим обравив? А чи, часом, не захворіли?

Чорні очі Заріни розширились від лихої думки, що темною хмарою промайнула у її чарівній голівці. Але сер тільки заперечливо похитав головою.

— То що ж діється?

Побачивши справді щире зацікавлення дівчини у його поганому настрої, чоловік таки поманив пальцем, щоб вона нахилилась ближче та підставила ніжне рожеве вушко і щось у нього прошепотів.

— Отакої! — відразу ж помітно заспокоїлась Заріна та засміялась. — Чому ж ви раніше не зізнались? Відгуляли би два весілля в один день. А знайти підходящу наречену проблем би не виникло. Сама берусь бути свахою.

Виявляється, серу було сумно, бо всі знайшли собі пару, і тільки він залишається один. Ось і його підопічна виходить заміж і, певне, потім покине замок, що став їй рідною домівкою. А він весь час сам та й сам. І не буде кому зігріти його серце під час нудних затяжних осінніх дощів та довгими зимовими вечорами.

— Та й хочеться господині у замку, але такої — справжньої! Хай навіть без титулу, щоб тільки була гарна, розумна, працююча і мала добре серце. Більш нічого мені від неї не треба. Щоб любила мене такого, який я є. А я слухатимусь її в усьому та шануватиму до самої смерті, — закінчив свою сповідь сер Джонатан, коли Заріна з Харольдом запросили нещасного чоловіка пройти у маленьку затишну кімнату і все детально розповісти.

— Ніхто не знає про нашу розмову, — запевнила дівчина чоловіка, лагідно глядячи по ледь тремтячій від хвилювання руці.

Знаючи сором'язливий характер сера Джонатана, прихильна до нього Заріна зі щирою відкритою душею, трохи подумавши, і справді вирішила підшукати господарю замку хорошу пару. А що знайде, сумнівів у тому не мала, бо вмiла роздивитись людину наскрізь з першого погляду.

Тому почала його заспокоювати теплими ніжними словами і через кілька хвилин очі засмученого сера засяяли, а любляча усмішка торкнулась його уст. Чоловік зловив руку дівчини та лагідно притис її до своєї щоки.

— Дякую тобі, моя добра дитино. Хай Творець ніколи не зводить з тебе свого ока. Ти вселила в моє серце надію, що я не залишусь один, як старий всохлий кущ посеред холодних степів.

Помалу наступала ніч, і в низько навислому над замком, темно-синьому небі засяяла срібна розсип миготливих зірок. Повівав легенький теплий вітерець, приносячи пахощі польових квітів. Десь спросоння закричала болотна птаха, а потім все замгло, оповите заколисуючим тихим шумом нічного лісу.

Тільки у замку все ніяк не могли вгамуватись. Всі були добряче втомлені — молоді, гості і навіть музиканти починали дримати, спершись на свої інструменти. Та кілька надміру захмелілих гостей то вимагали принести їм ще вина чи елю, то, грюкаючи по столі, будили музикантів і примушували їх грати все нові та нові пісні, на що ті, міряючи гульвіс сердитими похмурими поглядами, спроквола починали мелодію, спотикаючись на кожній другій ноті.

Коли всім вже це добряче набридло, почали думати, як їх заспокоїти. Одні пропонували принести міцнішого вина, щоб вони, випивши його, тут-таки і поснули, другі кричали, що з гостями так не чинять, і варто почати з цими чоловіками перемовини. Спробували обидва способи, та ніщо не допомагало. Від вина молодики ставали ще агресивнішими, а на умовляння кричали, що не заспокояться, бо оркестр мусить грати до самісінького ранку. А те, що за таку музику доведеться платити подвійну ціну, їх не обходить. Вони приїхали з такої далечі, щоб гуляти, допоки вистачить сил та снаги і ніщо не зіб'є їх з цього шляху.

Врешті про катавасію прочула Заріна, що вже пішла з Харольдом у їхні покої. Про ситуацію розповів їй розлючений Гун-

жі, бо навіть астрологу урвався терпець. Сер Джонатан давно спав, а йому доводилось сидіти побіля гувльвіс та, зібравши в кулак весь запас терпіння і дивлячись в каламутні очі та червоні обличчя, на йдучому від яких жарі можна було засмажити яєчню, ще й підбираючи слова, заспокоювати знахабнілих гостей.

Дівчина спустилась разом з батьком до банкетної зали та, підійшовши до бешкетників, почала пильно вдивлятись кожному з них у вічі. Чоловіки по черзі опускали голови і тверезили за лічені секунди, що було зовсім незрозуміло, враховуючи кількість спиртного, яке булькало у їхніх шлунках. А далі і зовсім почалася дивовижа. Один за одним, як по команді, вони почали виходити з зали та підніматись до своїх кімнат.

Занімілі від захвату музиканти не зводили з цього загадкового та дивовижного видовища очей і лише переглядались один з одним, крутячи головами, з яких вже зовсім вивітрився сон, та роздумуючи, яким же чином ця тендітна дівчина вплинула на нахаб, що знаходились під дією кінських доз алкоголю?

А найдивніше гості побачили вранці, коли всі п'ятеро вчорашніх гувльвіс прийшли подякувати Заріні, що вона врятувала їх від якогось «монстра», як безупинно повторювали молоді люди, і тепер вони її довічні боржники. Що то за «монстр», стало зрозуміло тільки за столом під час сніданку, бо коли подали вино, всі п'ятеро і дивитись не могли в сторону бутлів. Це диво продовжувалось також під час обіду та вечері. А коли їхні келихи таки спробували наповнити червоним духмяним ігристим та хмільним напоєм, чоловіки зморщили носи і прикрили долонями посуд для спиртного.

— Дивина та й годі! І що вона з ними зробила? — знову перешіптувались за столами. А поважні старці лише схвально похитували головами, бо помалу здогадувались, що то відбувалось, і їм це дуже подобалось, поскільки, як мудреці вже зрозуміли, надзвичайні властивості красуні були спрямовані тільки на

добро. Дідусі, приїхавши на весілля, відразу помітили, як чудно та в хорошу сторону змінився Гунжі, бо вони добре знали матір дівчинки, хоча для більшої частини гостей всі чудеса, які вони побачили на весіллі, так і залишились таємницею за сімома замками.

На третій день зранку гості почали потроху роз'їжджатись. Легкі коляски, кеби, карети та фаетони, в які були впряжені рвучкі гарячі коні, запрудили майже все широке подвір'я замку. Заріна з Харольдом проводжали їх, даруючи кожному гостеві щось на пам'ять, та запрошували відвідати їх маєток ще раз, вони всім будуть дуже раді. Підйомний міст був весь час опущений і по ньому один за одним рухались екіпажі, покидаючи гостинний замок. Сер Джонатан, вже веселий та усміхнений, бігав між усіма, бажав довгих років життя та щасливої дороги. Його очі сяяли, а стан став гнучким, як у двадцятирічного юнака.

Молодята, провівши останніх гостей, не змовляючись, теж пройшли по мосту і широкою лісовою стежкою подались на прогулянку, на повні груди вдихаючи напоєне пахощами свіже ранкове повітря, де ми їх і залишимо насолоджуватись одне одним.

Розділ 9

Умите вранішньою рососою Раміду велично виплигло з-за гігантських валунів та вогняним колесом покотилось по вкритому легкими білосніжними хмаринками небосхилу.

Першими прокинулись Террі та Пірат, який відразу ж побіг до ще солодко сплячих дітей і, лизнувши по черзі Тасю і Рому у збілілі за трохи прохолодну ніч носики теплим шорстким язичком, він уткнувся дівчинці в коліна та так там і завмер, згорнувшись волохатим чорно-білим клубочком, боки якого швидко-швидко то підіймались, то опускались в такт його диханню.

Роман, відчувши на своєму обличчі чийсь ніжний та лагідний дотик, стріпнув головою та, широко відкривши ще вологі після сну, глибокі сині очі, почав здивовано оглядатись навколо, стараючись зібрати до купи думки, які ще теж, мабуть, спали і, мляво рухаючись, ніяк не хотіли братись за роботу.

Тася теж прокинулась і погладила тепле тільце собачки, що лежав біля її ніг, уткнувшись блискучим чорним носиком у складки її штанів.

— Ти щось пам'ятаєш з того, що наснилось, тобто відбулось вночі? Знову на двох один і той самий сон? — запитав хлопець сестру.

Тася лише кивнула головою та показала на дві скульптури, які, ще мокрі від роси, возвеличувались неподалік від дітей.

— Ти їх маєш на увазі?

— А ти хіба ні? — підтримав гру Рома.

І обоє весело розсміялись, бо зрозуміли, що вночі знову бачили продовження нічних видінь попередніх ночей.

— І весілля, і п'ятеро нахаб, яких Заріна вилікувала від поганих звичок, — промовила Тася.

— Вона ще пообіцяла самотньому серу Джонатану підшукати пару, — продовжив Рома розповідь і, підвівшись, до хрусту в кістках, потягся усім тілом.

— Ага. А пам'ятаєш, який подарунок їм презентували — від самого Творця Всесвіту, — ніяк не могла відійти від фантастичного сну Тася.

— А сундучок виявився живим організмом з кровоносною системою. Але годі вже, давай краще приготуємо сніданок. Скільки часу назад ми вживали якусь їжу?

— Вчора ввечері, — здивовано скинула на брата блакитні очі Тася.

— Це ти так думаєш! А я більш аніж упевнений, що ми з тобою ночами здійснюємо подорож у часі та просторі. І цієї ночі теж. Та пережили всі ці дні разом з ними. — І Рома махнув ру-

кою в сторону лицаря та його коня. — А тепер і порахуй, скільки діб пройшло.

Тася заворушила губами, а потім усміхнулась.

— Виходить трохи більше місяця. Слухай, у мене є така думка — може, нас там і годували?

— Щось не пригадую такого, бо точно не забув би смак страв їх знаменитого кухаря. Та, загалом, особливого голоду не відчуваю. І пити теж не хочеться. А тобі? Значить, ходімо збирати галузки, ми вже не у замку, — жартівливо закінчив хлопець свій невеличкий монолог та потяг сестру за руку.

Вони підійшли до купи, що, як і раніше, височіла на березі прозорого струмочка. Там же була і суха трава Террі. Та його стіжок тепер видавався значно меншим, ніж тоді, коли діти бачили його востаннє.

— Дивись, а наш малий ваговоз добряче вкоротив свій запас їжі, — показала на стіжок Тася.

— Отже, він та Пірат залишались тут. Ну, а що тоді їв песик? — І вони переглянулись. — Потім заглянемо у фургон, може, там знову є щось новеньке.

Діти вибрали найтовстіші гілки, Роман поламав їх об коліно і діти віднесли їх на місце попереднього багаття, від якого залишилось лише кілька жмень сірого попелу. Поклавши по обремку сухих галузок на долівку, Роман з Тасею дружно, одне за одним, полізли по коротеньких дерев'яних східцях у свій тимчасовий, але надзвичайно надійний прихисток, та, відкинувши завісу з маленького віконця, почали перевіряти вміст лантухів. Діти квапились, бо їм дуже не терпілось дізнатись, чим же харчувався бідний Пірат під час їхньої досить тривалої, за Тасиними підрахунками, відсутності. Але все було на місці.

Покинувши шукати, діти переглянулись і, низавши плечима, вибрались з фургона, пообіцявши собі ввечері навести у ньому ідеальний порядок.

— Ми ніколи не визнаємо, що він їв, як і те, де був, коли ми його шукали, а натрапили на ці скульптури.

— А тобі не спадало на думку, що наш собачка спеціально загубився, щоб ми пішли з узбережжя і потрапили сюди? — продовжив думку Роман, чухаючи підборіддя, на якому почав з'являтися ледь помітний темний пушок.

— А ти дорослішаєш, — Тася з ніжністю погладила пушок пальцями. — І навіть не по днях, а по годинах.

— І ти зробилась багато вищою, або мені так здається — одне з двох, — усміхнувся Роман.

І вони знову весело розсміялись та почали складати пірамідку з гілля, а потім швидко розпалили вогонь.

Поснідавши смачною кашею та випивши по великій чашці гарячого чаю з бубликами, брат з сестрою з задоволенням простяглись біля згасаючого полум'я, підставивши спину лагідному промінню Раміду.

— От зараз би злітати додому та подивитись як там. Хоч в Одесу, хоч до бабусі та дідуся в село, я згоден на обидва варіанти, — тяжко зітхнув Роман, закривши очі та уявляючи собі затишні одеські вулички та своїх дворових друзів, і непрохана сльоза тихо скотилась, та він злизнув її язиком.

— Скучили всі, мабуть, за нами дуже. Бабуся з дідусем вже копають картоплю і нема кому їм допомогти, — теж раптом зашморгала трохи облупленим носом дівчинка.

— А, може, і не встигли скучити. Пам'ятаєш, що сказав Зіб, коли запрошував нас сюди? Що ніхто і не помітить нашої відсутності, бо дріодці вміють керувати часом. Для всіх наших земних родичів та друзів він буде стиснутий, тобто з двох тижнів перетвориться на якихось дві години. Я йому вірю, як і вірю у те, що без прямого зв'язку вони бачать кожен наш рух і чують кожне слово.

— І, може, поки нас не було, годували нашого песика? Подивись, який він зробився кругленький.

— А й справді, і як я цього відразу не помітив? Адже з першого погляду мусило кинутись в очі, — підтримав сестру Роман.

— Тоді нам було не до Пірата, бо не йшов з голови дивовижний сон, — підбила підсумки Тася, люблячим поглядом глянувши на брата.

А того раптом ніби підкинула невидима пружина, і хлопець завмер, витріщивши очі в точку, що була у дівчини над головою.

У Тасі злякано закалатало серце, а долоні миттєво спітніли.

— Що там таке? — злегка запинаючись, запитала вона Романа, який своїм виглядом добряче її перелякав. Хлопець насилу проковтнув слину та, піднявши руку, тицьнув пальцем у якусь точку, від якої не міг відірвати погляду і куди боялась подивитись Тася.

Ледве себе пересиливши, дівчинка таки повернула голову. Братів палець був націлений на лицаревого коня, а точніше, на його ноги. І, ледве побачивши їх, Тася все зрозуміла, але, передихнувши, відразу накинулась з кулаками на Рому, чого ніколи собі до цього не дозволяла.

— Ти, ідіоте, налякав мене мало не до смерті. Хіба Енселонова нога, навіть зігнута не в ту сторону, що раніше, вартує життя твоєї єдиної двоюрідної сестри, а, заодно, і найвірнішого друга?

І, не витримавши нервового перенапруження, дівчинка, закривши долонями обличчя, розплакалась.

Роман, вперше у житті, розгубився. Він тупцював біля сестри з винуватим виглядом, боячись промовити бодай слово та зробити хоч якийсь жест, щоб ще більше її не розізлити.

Так тривало хвилин десять. Схлипування робились все тихішими і тихішими, а скоро і зовсім стихли. Та, скривджена братовими не дуже розумними діями, дівчинка все сиділа у тій самій позі, не віднімаючи рук від обличчя. Нарешті хлопець таки наважився відкрити рота.

— Пробач, я більше ніколи не буду так робити.

І він поклав долоню їй на плече, яку вона відразу ж зіпхнула. Роман все ж таки ще раз поклав руку на те ж саме місце. Дівчинка знову скинула, але вже не так рішуче, і широка усмішка осяяла перед тим засмучене смагляве хлопцеве обличчя. Він підійшов до сестри ззаду і, легенько стиснувши руками її біляву голівку, кілька разів поцілував у тепле волосся.

— Не підлизуйся, бо все одно не пробачу, — почувся з-під долонь здавлений, але, водночас, задоволений голос.

— Ну і будь ласка, дуже їй потрібно, — крикнув Роман, добре знаючи лагідний, як у грайливого кошеняти, характер сестри.

Хлопець відійшов за кілька метрів та, всівшись на теплий краєчок каменю, почав терпляче чекати на її подальші дії.

Тася не примусила себе довго чекати. Різно віднявши долоні від обличчя, вона встала і, чомусь кілька разів підскочивши на місці, певне, розминаючи ноги, підійшла до брата та, глянувши в його широко відкриті, ще повні вини, сині очі, обхопила Рому руками за сильну шию та дзвінко розцілувала в обидві щоки.

— От халепа, і за що я тебе так люблю? Не розумію! Добре, пробачаю, бачу, що справді каєшся. — І вона ще раз, від щирого серця, пригорнула братову голову до себе.

— А тепер ходімо ближче до того коня і глянемо, що ж то сталося з його ногою, якщо у нас, звичайно, не групова галюци-нація.

І брат з сестрою, взявшись за руки, підійшли до задніх ніг бойового коня лицаря Харольда, Енселона, положення яких півгодини тому викликало цілу бурю емоцій.

І справді, ноги, під якими діти ночували у ту першу казкову ніч, коли шукали Пірата, тепер мали інший вигин і кінь вже за-вер в іншій позиції: права його нога була вище лівої.

Добре обдивившись коня, Роман з Тасею ще пильніше поча-ли оглядати скульптуру лицаря, та той стояв у попередній позі.

— А тобі не здається, що й у нього голова тепер опущена багато нижче і майже торкається грудей. Цього раніше не було? — торкнула Тася брата за рукав. — І ще, раніше рука, що тримала меч, була міцно стиснута на його руків'ї, а тепер пальці знаходяться у вільнішому положенні.

— Ходімо оглянемо ще решту артефактів, — Роман потяг сестру за руку до валунів, які були розташовані за кількасот метрів від лицаря та коня.

Обминаючи гострі камінці, які знову з'явилися під ногами, та петляючи поміж величезного каміння, діти побігли спочатку до валуна-шолома, потім валуна-щита, а ще через сотню метрів був і валун-меч з вирізьбленою стрілою на руків'ї. І Рома знову почав ламати голову: з чого ж виготовлені всі ці пам'ятки дріодської історії?

Брат з сестрою уважно оглянули їх, але ніяких змін не побачили. Покрутившись там і не віднайшовши нічого нового, діти повернулись назад і знову полягали біля згаслого вже вогнища.

Террі з Піратом прогулювались навколо невеличкого імпровізованого табору і виявилось, що віслючок згинає свою милу мордочку та скубе мох. Песик бігав у нього поміж ніг та, крутячи хвостом, заглядав своєму другу в очі.

Поволі час добіг до обіду. Коли у їхніх шлунках голосно забуркотіло, діти підвелись і, знову наламавши гілок, розвели багаття, приготувавши на ньому суп з концентратів та грінки до чаю. Поївши, брат з сестрою знову простяглись біля вогню, і Рома сказав:

— Сам собі дивуюсь. Раніше такої порції мені вистачало хіба що на кілька ковтків, а зараз тією ж кількістю наїдаюся досита. Як ти гадаєш, що діється? У мене поменшав шлунок?

Тася засміялась та, перевернувшись зі спини на бік, обличчям до брата, промовила:

— Я теж. І гадаю, причина не в наших шлунках, а у тому, що ми зараз знаходимось та вживаємо їжу на планеті Дріода.

А вони таки добряче взялись за нас, ці дріодці. Адже взагалі багато їсти шкідливо. Як говорили древні японці, треба їсти, щоб жити, а не жити, щоб їсти і чим тонша талія, тим довше життя. Зараз наші шлунки перебудовані саме на цю першу частину їхнього принципу і ти ба, виявляється, нам цього вистачає. І в нашій зовнішності теж з'явилися позитивні зміни. Ти, наприклад, за цей короткий час явно змужнів, м'язи налились, а я, за твоїми словами, підросла. Отже, зменшення порції та зміна складу їжі пішло нам тільки на користь. А от цікаво, чи піде на користь нашому Террі цей мох?

— На всі сто процентів! Все, на що ми тут дивимось, що переживаємо та споживаємо, йде тільки нам усім на користь: глянь, Пірату навіть наша досить тривала відсутність не тільки не зашкодила, а навіть дуже навпаки.

І Тася показала на песика, що на своїх коротеньких ніжках перекочувався, мов колобок, поряд з віслучком, якому так припав до смаку блакитно-зелений мох, що він, мабуть, забув про все на світі.

— Сестро, ти не відчуваєш, у повітрі щось змінилось, — раптом скинувся Роман і почав принюхуватись до численних запахів, що стояли у повітрі.

Дівчинка і собі потягла носом та промовила, глянувши на хлопця величезними блакитними очима, які зараз ніби ще побільшали:

— У ньому тепер відчуваються пахощі свіжих трав. Слухай, а чи це не від моху? Адже раніше такого не запаху не відчувалось.

— Тут все весь час змінюється, то чого ти, власне, так дивишся? Ніби нам уперше!

І, простягнувши руку, Роман зірвав жмут м'якого моху, який під хлопцевим пильним поглядом почав пульсувати і змінювати колір на світло-зелений.

— А що я говорив, таки він.

— Це я говорила. Не привласнюй собі чужі слова та думки. То чим же він пахне?

— Такою сумішшю люцерни, полину, підв'ялого сіна та свіжої трави. Як би це сказати, ніби лежиш у нас на Землі, уткнувшись носом у свіжу землю з молодою травою, такий солодко-терпкуватий запах. О, моя голова, як же я не здогадався відразу. Тут чути наші земні запахи, справжні! Запахи трави, свіжої землі, прохолодний запах вітру — все, як у нас на Землі.

І діти переглянулись чомусь ставшими вологими очима.

— Хочу додому, хоч на кілька годин. Зібе, якщо ти мене чуєш, будь ласка, зроби нам такий подарунок! — щосили заволав у небо Роман, стиснувши кулаки. — А потім знову повернете сюди, щоб ми і далі осягали своїм недалеким розумом дуже потрібні Землі знання про честь, совість та жалість до природи своєї планети, одне до одного та братів наших менших, і навіть до жителів інших планет та світів, бо ми вже навіть їх добряче дістали своїми безглуздими вчинками. І скоро може дійти до того, що у нас, землян, просто відберуть цивілізацію, щоб ми не нашкодили собі та всім іншим!

І раптом у дитячих головах щось одночасно клацнуло, у вухах зашуміло, а внутрішній голос звелів їм міцно закрити очі.

Розділ 10

Щось мокре, слизьке та холодне торкнулось ніг і вони почали пекти, ніби хто провів по них смолоскипом.

— Ох, що то таке? Пече! — почувся надто знайомий Тасі голос і вона ніби прокинулась від якогось чи то сну, чи забуття, що миттєво вилетів з її голови. А дівчина так хотіла ще хоч трохи насолодитись тією ейфорією почуттів, яку цей її стан викликав,

але голос, що дзвенів у її вухах, не давав їй цього зробити і Тася розсердилась:

— Ти можеш помовчати?

— Та що ж я можу зробити, коли воно так пече? — це був голос її брата Романа, якого вона смикала і трясла за руку, певне, ще не зовсім розуміючи, що робить.

Дівчинка струснула головою та, широко відкривши очі, глянула на ноги, про які волав брат.

І раптом дзвінкий сміх вирвався з її уст.

— То вийди з кропиви. Заліз у неї по коліна і кричить.

Діти обоє стояли в якомусь рові, тільки Роман ногами повністю у високому кущі мокрої від роси пекучої кропиви, а вона у густій і теж мокрій траві.

— Слухай, а як ми тут опинились? І чому саме у рові, а не у полі, яке простяглось довкола?

Але тут почулось веселе гавкання. Їм назустріч, високо підстрибуючи у повітря, біг Пірат. Його очі блистіли, а з кумедної мордочки звисав довгий рожевий язик.

Підбігши до краю рову, в якому чомусь стояли діти, собачка з розгону вискочила Роману на груди й уткнулась мокрим носом йому у шию.

— Ой, холодно.

— Щось тобі сьогодні весь час недогода, як тій бабці. А, до речі, де ми знаходимось?

І, спершись обома руками в піщаний край рову, який почав відразу обсіпатись та з'їжджати донизу, дівчинка, підтягуючись усім тілом, вибралась на поверхню, бо зрозуміла, що братової допомоги чекати марно. Якимсь примудрившись не дуже забруднити мокрим піском коліна, Тася стала на них і потяглась до Роми:

— Давай сюди собаку.

Той простяг їй чомусь тремтячого, мабуть, від радості, що розшукав їх, Пірата, якого дівчинка опустила поряд із собою, а далі промовила:

— Давай допоможу.

Безпорадний, як ніколи, Роман подав їй руку і Тася, поволі тягнувши за неї, виволокла брата з досить неприємного місця, в якому вони не знали чому опинились.

Хлопцеві ноги були розпухлі, червоні і вкриті білими дрібними пухирцями. Йти він однозначно не міг, капців на ньому теж не було.

— Ну, а взуття де?

— Не знаю, — простогнав її бідолашний брат, сідаючи та підсовуючи під себе холодні, мокрі, попечені кропивою ноги.

— Певне, твоє взуття залишилось на дні рову. От біда, що ж тепер робити? Та нічого, зараз я щось придумаю, сиди тут.

Дівчинка побігла вздовж крутого обриву, пильно дивлячись собі під ноги.

— О, знайшла, — почувся її радісний крик, і Тася помахала у повітрі довгою, зігнутою в кінці гачком, палицею. Потім, дійшовши до куща кропиви, почала тицяти нею в його середину. Щось зачепивши, дівчинка почала витягати те з цупких пекучих хащів. Знахідка виявилась Роминою сандалею.

— Один є, — зраділо закричала шукачка.

Поклавши мокрого капця біля себе, вона знову потиццала у кущ.

— А ось і другий, — дівчинка виволокла сандалю з кропиви та, добре підчепивши на гачок, почала розмахувати нею, як прапором.

— Знай наших. Ура! — закричала Тася і побігла до теж зрадлого хлопця, який вже почав був хвилюватися, що ж він має робити, якщо не знайдеться його взуття. Та була ще одна пробле-

ма: хлопець взагалі не був упевнений, чи мав на ногах хоч щось. І при вигляді Тасиної знахідки він весело і щасливо засміявся.

— Ти ж моя рятівнице! А то сиджу і думаю, як маю йти босоніж.

— Та що там хвилюватись, наші предки влітку майже весь час ходили босі. Зате жили до ста років і були здоровіші, ніж ми зараз. Слухай, щось розповім, поки відходять твої ноги, — і вона з розгону вмостилась біля брата та, трохи відсапавшись, заговорила:

— Знаєш того журавля, що під лісом у нашому селі? Так от, недалеко від криниці, у крайній хаті живе старенький дідусь. Та ти мусиш його знати, — штурхнула дівчинка брата у плече. — Такий з довгою сивою бородою та завжди у білому картузі. Ну добре, не пам'ятаєш — то не пам'ятаєш. Так от, колись я, йдучи з лісу, сіла відпочити біля того журавля на лаву. А дідусь йшов по лозу і я зачепила його, спитавши, котра зараз година. Дідусь підійшов, бо, мабуть, недочуває і, сівши поряд, запитав, чия я. Я відповіла. Тоді він, як люди, що вдома не мають з ким поговорити, почав довгу розмову про навколишній світ та маловідомі людуству загадки природи, про одну з яких розповів мені.

Виявляється, що у нас на стопі є рецептори прямого зв'язку з Землею, і тому надзвичайно корисно ходити босими ногами по вранішній росяній траві. Через ці рецептори наша мати — Земля передає нам свою силу, робить міцнішим наш імунітет. І ще, чому саме по вранішній? За ніч поверхня планети очищується від негативної енергетики і та, з очищеної Землі, роса дуже корисна. Нею можна змащувати рани, що довго не гояться, а також вмиватись. Від такої роси личко стає ніжним та рум'яним. От бачиш, які розумні та хороші у нас люди, особливо старі сільські.

— Бо у селі сильніший зв'язок із Землею та її природою, — підтвердив Роман. — І це, що ти розповіла, я вже неодноразово

чув, про ці рецептори і вранішню росу оповідав мені наш дідусь Матвій.

— А мені ти не міг розповісти, — трохи образилась Тася і, надувши губи, відвернулась.

— Ну не сердься, я просто не надав цьому належної уваги і тому забув тобі розповісти. Треба вміти пробачати невеличкі негативні вади характеру, бо вони є у кожного з нас. Просто згадай таку мудру народну приказку: «Не видко під носом, а видко під лісом»!

Але дівчина ще сильніше надула губи і зашморгала носом, примруживши блакитні очі.

— Слухай, сестро, ти чомусь останнім часом стала такою плаксою, що аж страх бере. Зазвичай, це ти мене весь час скубала та підколювала, забула? Та я ж не плакав через такі життєві дрібниці, бо вже давно звик до твоїх ніжних шпильок. Але коли тепер тобі щось скажеш, ти відразу починаєш хлюпати носом. Що трапилось?

— Нічого, — чомусь тихо прошепотіла дівчинка, не повертаючи голови, — як там твої ноги, потроху відходять?

— Та ніби вже. Правда, сильно поколюють, але то вже пусте.

— Кажуть, що мокра кропива надзвичайно корисна, ні-ні, справді, — Тася, нарешті повернувшись, глянула на братові ноги, все ще червоні, але білі пухирці на них вже були не такі помітні, — нічого, здоровий та ще сильніший будеш. Йти можеш?

— Спробуємо, — і Рома, спираючись на руку сестри, почав помалу вставати.

— Головне, щоб зміг узутись. На, — вона подала йому сандалії, які хлопець почав натягати на ще припухлі ноги.

— Пам'ятаєш, «все, що нас не вбиває, робить нас сильнішими». Ну що, пішли потихенько. — Тася взяла брата під руку і повела вздовж рову до широкого поля, що було попереду. За

ним виднілась широка ґрунтова дорога, на яку невдовзі вийшли діти.

Роман кульгав все менше та менше, а згодом і зовсім закрокував рішучим широким кроком, що дівчина ледь за ним встигала. Пірат біг позаду, висолопивши рожевого язика та стиха повискуючи.

— Щось десь впізнаєш? Знайома місцевість? Мені, наприклад, ні, — намагаючись розширити крок, щоб встигати за братом, промовила Тася.

— Мені поки що теж, та пройдемо ще трохи далі, може щось-таки почне прояснюватись. Чогось же ми опинились саме тут? Що це не Одеса, я цілком упевнений, значить село, а ми ж не знаємо місцевість довкола нього, бо найдалше були хіба що у лісі, а то не він, часом, он видніється? Ніби щось знайоме, — і Роман махнув рукою за поле на темні пагорби, які, судячи по ширині його кроків, швидко наближались.

— Через п'ять хвилин зрозуміємо. Але брате, ти можеш просявуватись хоч трохи повільніше? Я розумію, що то, мабуть, кропива додала у твої мужні довгі ноги стільки енергії, та змилуйся над своєю молодшою сестричкою (Тася була на кілька місяців молодша і справді вважала Романа своїм старшим братом).

Хлопець трохи стишив крок і, повернувшись до сестри, сказав:

— Можна було б і тобі влізти у той кущ, його вистачило б на двох. А ти лиш посміювалась з мене.

— Неправда, такого не було. Я навпаки старалась всіляко тобі допомогти, витягнувши спочатку тебе, а потім і твої капці, — зблиснула у відповідь білосніжними зубами Тася, бо понад усе на світі любила отакі їхні перепалки. — А й справді, ліс видається знайомим, чи то не у ньому знаходиться наш малинник, а з другої його сторони знаменита грибна галявина. Бачиш он того старого дуба? Ну точно — це наш ліс, бо дуб знаходиться скраю

тієї галявини. А он тріснута надвоє, певне, від удару блискавки, гілка, а на ній вороняче гніздо. Це точно він, просто ми ніколи не бачили його саме з цієї сторони.

І, підійшовши ще ближче, майже до самого дуба, діти справді побачили у лісі, метрів за сто від його окраїни, широку та світлу від яскравого проміння рідного сонця галявину, зараз вкриту густою смарагдовою травою з блискучими крапельками роси на її кінчиках, що переливались усіма барвами веселки.

— Давай зробимо коротенький перепочинок, щось мене з незвички починають боліти ноги. Розлінились ми, брате, з тобою, ох і розлінились, особливо до якоїсь роботи, звичайно, крім ламання гілля. Дідусь Матвій казав, що завдяки роботі мавпа стала людиною, а бабуся підтверджувала його слова, — простогнала Тася.

— Як я хочу швидше їх побачити, ти собі і не уявляєш!

— Як це не уявляю, навіть дуже уявляю, бо теж дуже скучила. І ще б хотіла побачити маму. А цікаво, хто у тебе народився — братик чи сестричка?

— Це, напевне, не народився, я б серцем відчув, як відчув тоді, коли мамі стало погано через низький тиск.

— А й справді, твоє серце надчутливе, — підтримала сестра брата, — пам'ятаю, коли мене кинула наша коза, ти відразу прибіг мені на допомогу.

— Еге ж. А мені тоді, до речі, бабуся не повірила, коли я сказав, що з тобою щось сталось. Ну що, будемо рухатись далі, — Роман першим підвівся і простяг Тасі руку. І вони дружно пішли далі, розмірковуючи, чи дідусь з бабусею помітили їхню тривалу відсутність.

— Слухай, брате, ми ж тоді збирались по малину. А що, як нас зараз запитують, де вона? Як будемо викручуватись? І як можна було про це забути? Давай зайдемо та нарвемо, щоб нічого не вигадувати. Я думаю, це не займе багато часу. Тільки от у що?

Роман глянув вниз на свої штани з безліччю кишень, застібнутими на блискучі кнопки та блискавки, що завжди їх з сестрою виручали. Хлопець не раз забував у них то торбу, то гроші. А один раз, добре склавши, засунув в одну з кишень сорочку, яку він зняв, бо стало спекотно, а потім забув, де її подів. Ото було сміху, не переповісти! От і зараз хлопець зігнувся і почав обмацувати кишені, у яких завжди щось знаходилося. І таки намацав!

— Є, — закричав хлопець, розмахуючи у повітрі міцною картатою торбою з двома великими кишнями внизу, яку, як і штани, пошила його мати.

— Ану ще перевір кишені у торбі. Часом не з нею ти ходив по хліб та молоко і клявся, що загубив гроші? Гарантую, в одній з цих кишень лежать ті двадцять гривень. Ти виправдовувався, мало не плакав, а бабуся все запитувала, чи їх у тебе не відібрали, пам'ятаєш той випадок?

— Ще б ні! Ох і набрався ж я тоді сорому!

— Бо твоя голова завжди була забита планетами, їх супутниками, двійниками, галактиками, зорельютами та нашими сусідами по Сонячній системі, які колись переселились з Марса на Землю. Може, я щось забула тут вказати? Через них ти ні про що інше не здатен думати. Та добре, ходімо по малину. Скажемо, що кошик загубили у лісі, через те нарвали у торбу. І тим часом ти нагадаєш мені, якщо я вже розпочала мову про космос та його загадки, що розповідали Максим та Денис, коли ти до опівночі пробув з ними в науковій бібліотеці і моя мати відповідала твоєю заспокійливим.

— Це ми з задоволенням. І що вони зараз роблять? Я би так хотів з ними якнайшвидше зустрітись. Шкода, що Одеса знаходиться так далеко звідси.

— Так вони ж поїхали на ціле літо у Тибет та в Гімалаї. Ох же і пам'ять у тебе! Мені сказав, я пам'ятаю, а сам забув, — засміялась Тася, з любов'ю штовхаючи брата у спину.

— Добре, нема у мене пам'яті, то будеш слухати чи ні? Бо передумаю. Але щоб не перебивала, бо знову щось забуду чи переплутаю, і тоді доведеться починати все спочатку.

— Я слухаю уважно-уважно і не перебиваю, починай.

Роман, спочатку трохи задумавшись, розпочав свою розповідь:

— То був теплий травневий вечір. Я, як завжди, після заняття побіг до бібліотеки, бо ще вранці домовився з Максимом та Денисом, що там зустрінемось приблизно о пів на п'яту і вони мають розповісти щось надзвичайно цікаве. Треба було, звичайно ж, попередити матір, я думав подзвонити з бібліотеки, та, зустрівшись з ними і почувши їхню розповідь, зовсім про це забув, тому ще раз прошу пробачення.

Розділ 11

Тася мовчала і тільки посміхалась, слухаючи такий довгий вступ та думаючи, що у той вечір можна було подзвонити по одному з телефонів Дениса, у нього їх було аж цілих три. Але то пусте, і дівчинка зосередилась, стараючись не пропустити найголовніше та найцікавіше. Ба, вона навіть намагалась ні про що не думати, настільки захоплюючою була розповідь, яку зараз буде оповідати її брат вже у другий раз. Йому хлопці відкрили таємниці якраз перед своєю поїздкою в Тибет, а їх поїздкою у село.

...Ми зустрілись ще на сходах і разом піднялись до величезного читального залу, де взяли по одному екземпляру Великої Дитячої енциклопедії просто для того, щоб мати змогу посидіти за одним із широких і довгих столів та поговорити. І от хлопці почали таке розповідати!..

За їхньою версією, три планети Сонячної системи були заселені і на них усіх були високорозвинуті цивілізації. Це — Земля,

Марс та Венера, вже тоді з супутниками зв'язку, надсучасними технологіями та надзвичайно розумними людьми могутньої тілобудови. Ми ще до цих пір можемо побачити у потужні телескопи залишки їхньої діяльності — розгалужену систему зрошення ґрунту та русла пересохлих, а колись повноводих рік. Але детальніше Марс ми не вивчимо, бо нас просто ніколи туди не пустять, поки що на Червоній планеті людям нема що робити, аби вдалося вберегти рідну Землю від імовірних катастроф та негараздів, а не тикати свого носа, куди його не просять.

І коли цивілізації Марса та Венери набрали найбільшого розквіту, на нашому небосхилі світило не одне, а цілих два Сонця. Було ще так зване Раджа-сонце. Про його тодішнє існування наші вчені дізнались з найдревніших індійських епосів. Раджа-сонце було менше, бо вже майже згоріло, а наше, теперішнє Сонце, тільки починало горіти. І справжніми, тобто корінними жителями Землі, є східні народності, тобто землі, заселені цими народностями, є колискою земної цивілізації.

Після довгих спостережень та порівнянь Сонячної системи та інших подібних систем, вчені дійшли висновку, що Сонячна система має неправильну будову, бо навколо Сонця обертаються найменші планети, а не найбільші, як в інших подібних системах. Отже, всі планети, що обертаються довкола Сонця, колись знаходились у двох різних системах, тобто обертались довкола двох Сонць. Навколо якого з них оберталась Земля, вчені ще не розібрались.

Невдовзі Раджа-сонце зовсім перегоріло і його ядро притягла до себе одна з найбільших планет теперішньої Сонячної системи. А планети, що обертались довкола згорілого Раджі-сонця, перейшли до нашого теперішнього денного світила.

І ще одне. Вчені наполягають, що у нас таки насправді є сусіди по Сонячній системі. Що сталося з Марсом, ми вже знаємо, один з найвизначніших світових вчених, світило російської

науки Ломоносов доказував, що у створений ним телескоп він бачив довкола Венери під час її затемнення Землею коло, надзвичайно схоже на атмосферу, і вчений насправді вважав, що на ній є життя. І крім мешканців Венери, нашими сусідами є мешканці планети Глорія, яка знаходиться за Сонцем, майже на тій самій орбіті, що й Земля. Сонце повністю закриває її від нас і тому земляни не мають змоги бачити цю, на гадку вчених, заселену планету, але вони вже давно стежать за величезними білими кулями, що влітають за Сонце та не вилітають з-за нього. За версією вчених, кулі приземляються на Глорію. Її жителі, ймовірно, за нами спостерігають, бо, виявляється, під час кожного ядерного випробування, що його проводять країни, які володіють ядерною зброєю, завжди висить «тарілка» і, напевне, втягає в себе основну масу ядерного випромінювання. Може, й завдяки тим-таки «тарілкам» ми ще сяк-так і існуємо на Землі.

Планета Глорія старша від нашої планети більше ніж на 250 мільйонів років. Першим її помітив у свій телескоп один французький вчений ще 400 років назад, він же назвав її Планетою Богів. Може, саме прибульців з Глорії зображали на своїх печерних малюнках стародавні єгиптяни та індуси.

Коли я створювала цю книгу, по одному з популярних телевізійних каналів показали велику білу кулю, що зависла просто навпроти Сонця у безпосередній близькості від нього. І тоді існувало безліч версій, що ж то могло бути? Беру на себе сміливість висловити свою версію, що то був саме зореліт, може, з Глорії, а, може, навіть і зовсім з іншої галактики, який підзаряджався сонячною енергією.

І ще осмілюсь висловити свій власний погляд на речі. Жителі планети Глорія ніколи не допустять ні до яких глобальних катастроф у нас на Землі, в чому нам дуже пощастило. Вони швидше відберуть у нас цивілізацію. Бо, якщо та Глорія насправді існує і

земляни допустять у себе на планеті щось, приміром, серію надпотужних ядерних вибухів, Земля просто вріжеться у Глорію, чого її мешканці просто не можуть допустити. І, швидше всього, вони повністю, незримо та невидимо для нас, контролюють та коректують Землю і підправляють точний напрямок її польоту, навіть якщо Земля часом, завдяки нашій надбурхливій діяльності, трохи і збивається з курсу.

Розділ 12

Цупка ожина, чіпляючись за штани, не давала Роману Таї увійти до малинника з незнайомої їм сторони. Згодом до ожини додалася ще й шипшина, що непрохідним муром перегородила дітям дорогу — ну нічого не поробиш, хоч ти лусни. Довелось їм іти лісом довкола малинника, щоб зі звичної сторони зайти на зруб, на якому червоніла велика, гарно достигла під щедрим літнім сонцем, малина, довжиною у півпальця і шириною теж. Роман тримав у витягнутих руках розкрити картату торбу, а Тася, акуратно зриваючи, вкидала у неї налиті соком пахучі ягоди.

Коли торба наповнилась, діти назбирали ще по добрячій пригорщі та сіли, смакуючи солодко-кислувату малину, обговорити свої подальші дії.

— Я упевнений, що ні бабуся, ні дідусь анітрохи не помітили нашу відсутність. А ти, Пірате, як гадаєш, помітили чи ні?

Песик, висолопивши рожевого язика, лагідно потерся об Романову руку, а потім, влігшись біля Тасиних ніг, з видимою насолодою зактив вологі карі очі.

— Ох ти й хитрун. Можна подумати, що втомився більше від нас!

— А це він так спеціально, щоб його далі несли на руках. Ми вже добре тебе вивчили, — Тася легенько перевернула собача на спину і почухрала ніжний, рожево-білий животик. — Почапаєш своїми лапами. А не захочеш, то залишишся тут, ніде не дінешся, колись прийдеш, — і вона, промовивши ці, болючі для Піратового вуха слова, поставила його рухом своєї ноги на лапи.

— Ну добре. А що ж ми скажемо вдома за рюкзак і кошик?

— А ми їх загубили. Сіли поїсти, потім залишили речі на тому ж місці і забули, де воно знаходиться, бо зайшли далеко у малинник, тому що скраю вже все визбирали і витоптали.

— Але ж малину ми мали збирати саме у кошик? — не вгавав часом трохи прискіпливий Роман.

— А ми його пошкодували, бо дуже вже гарний. У тебе в кишені знайшлась ця торба і нарвали туди, а кошик та рюкзак загубили. Але слухай, ти так себе поводиш, ніби ми у міліції на допиті і ти слідчий. Будь трохи легший на підйом, бо ж не всі такі терплячі, як я, — багатозначно промовила Тася і встала, обтрушуючи штани. Вони пішли до виходу з малинника. Та ледь минувши крайні пеньки зрубу, остовпіли. Біля виходу лежали всі їхні речі. Кошик з малиною та рюкзак були у їх числі.

— Ти щось розумієш? — штовхнула дівчинка брата у бік, та так сильно, що той аж скривився.

— Слухай, тебе та Дріода змінила до невпізнанності. Раніше твій штурханець я відчував, ніби на мене впала пір'їнка, а тепер гамселиш по ребрах, немов кувалдою.

— То ми сюди прибули лише у гості! — Тася раптом засмутилась, бо з радості трохи забула, що вони кудись літали.

— Я тобі забув сказати. Перед тим, як перекинути нас сюди, Зіб вийшов на зв'язок і повідомив, що поверне нас назад на Дріоду тільки для того, щоб дати домашнє завдання. І це вже буде зовсім ненадовго, може, на яких два їхні дні. І ти ж пам'ятаєш, що ми не попрощались з Харольдом, Заріною та іншими, а це

дуже нечемно. Дивись, вони навіть переправили сюди наші речі, щоб ми не мали вдома проблем. І якихось там два дні ролі не грає, хіба не так? А дріодці можуть нас ще багато чому навчити, просто не треба втрачати з ними зв'язок. Ходімо.

І, підхопивши свої речі, діти попрямували до виходу з лісу. Пірат, зі стогоном, теж якось піднявся і пошкандибав позаду, зрозумівши, що нести його таки не будуть і треба якось своїми лапами.

Поволі наближався край села. Ось потяглись перші хати і скоро діти ступили на до болю знайоме та рідне подвір'я, на якому зараз нікого не було, лише з хлівця чулось мекання кози.

— Бабуся, мабуть, зараз доїть цю заразу, бо у полі вона не дається.

І справді, за хвилину з дверей вийшла бабуся Надія з дійницею у руках та пішла у кухню.

— Бабусю, ми вже є, — крикнув Роман, чомусь захотівши міцно обійняти стареньку, пригорнути до себе та розцілувати в обидві щоки. Але та, не виявивши абсолютно ніякого захвату чи здивування з приводу їхнього повернення, лише кивнула і промовила:

— От і добре. Зараз ми з Тасею спечемо пиріг з малиною, я вже насіяла борошна. А ти, Ромко, візьми-но гроші та біжи купи ванілі та кориці до пирога.

І вона, взявши з загорожі чистий слоїк, пішла у кухню процідити молоко.

Хлопець, схопивши гроші, помчав у місцеву крамничку.

— Тепер я завжди допомагатиму, а не сидітиму по півночі на горісі, а потім вранці не добудишся, і як я раніше міг так поводитись? Тепер слухатимусь з першого слова. Бабуся з дідусем вже старенькі і їм дуже важко, — шепотів дорогою Рома, відчуваючи у горлі тугий клубок невилпаканих сліз і пекучий сором за свою колишню поведінку. — Це, мабуть, політ на Дріоду

так мене змінив, не інакше, — хлопець раптом зупинився, немов наштовхнувся на невидиму перешкоду. — Адже справді, звідти я повернувся зовсім іншим! А Тася навпаки — стала ще більш вередлива. А, може, то у неї просто перехідний вік, гормони і таке інше. — Він усміхнувся та пішов далі, коли раптом почув за спиною чийсь знайомий, але давно не чутий голос.

— Хлопче, а йди-но сюди, — то кликала їхня листоноша Оксана, стоячи на порозі поштового відділення, яке знаходилось навпроти крамниці. — Маю для тебе надзвичайно хороші новини. — Жінка повернулась та увійшла у приміщення пошти. Роман йшов слідом за нею і його серце мало не вискакувало з грудей, бо він вже здогадувався, що йому скажуть.

— То хто там у мами народився? — випередив хлопець тітку Оксану, коли жінка тільки-но відкрила рота.

— Дівчинка. Здоровенька, гарненька і така ж синьоока, як ти, пустуне.

— Я попрошу маму, щоб її назвали Оксанкою, — щоб зробити листоноші приємне та якимось віддячити за хорошу новину, сказав Роман. Але йому й справді подобалось це чисто українське ім'я і він вже давно думав, як назвати хлопчика чи дівчинку, коли хтось народиться. Або й двох, а може, трьох, хлопець і такого не виключав. Широко усміхаючись, він забіг у крамничку та, обпікаючи усіх присутніх поглядом, що просто палав на його смаглявому обличчі, випалив:

— Мені кориці та ванілі, а ще у мене народилась сестричка Оксанка.

Місцевим жіночкам надзвичайно подобався цей синьоокий та дуже розумний, на їхню спільну думку, одесит, і вони, схваль-но захитавши головами, почали бажати маленькій та її матері і всій їхній сім'ї щастя, здоров'я і ще одну сестричку або братика.

— Дякую. Щиро вам усім дякую. І нехай у ваших дітей та онуків теж буде багато-багато гарненьких та здоровеньких хлоп-

чиків та дівчаток, бо вони дуже потрібні нашій Україні. Тільки молодь зможе у ній щось змінити!

Роман низько всім вклонився, притисши руку до серця, і, схопивши торбинку з щойно придбаними покупками, побіг додому.

Тісто вже було розкатане і з невеликої, але місткої миски на всю кухню линули пахощі свіжої малини, що, перебрана та поми-та, виблискувала сріблястими крапельками джерельної води. До неї ще треба було додати трішки ванілі та цукру і чайну ложечку крохмалю (щоб малина не розповзлась по пирогові, а була цілісною. І зверху пиріг притрусити корицею).

Роман, забігши на кухню, розцілував в обидві щоки оторопілу бабусю, а далі, підхопивши Тасю на руки, закружляв разом з нею по кімнатці, мало не перекинувши стола, разом з усім, що на ньому було.

— Ромцю, та що це таке? Постав дівчину на землю, бо розтрощиш усе тут.

Хлопець, опустивши сестру на долівку, теж поцілував її в розпашілу щічку.

— Є привід для радості, — повідомив він їм. — У нашої мами вночі народилась дівчинка, моя дорогенька маленька сестричка, і ми назвемо її Оксанкою. Правда, чудове ім'я?

Тася, почувши цю новину, радісно заплескала у долоні.

— А звідки ти дізнався? — запитала дівчинка.

— Сказала наша листоноша тітка Оксана. Певне, з лікарні подзвонили на прохання мами, чи твоя, Тасю, мама. То все добре, але де подівся дідусь Матвій, щось я ніде його не бачу. Може, йому треба щось допомогти? Я ж вам поки що не потрібен?

— Він на тому городі, що під лісом, оглядає капусту. Щось вона мені цього літа зовсім не подобається. Якщо хочеш, йди до нього, може, там і справді потрібна твоя допомога. Бо він ще взяв з собою помідори, які я вчора купила у тітки Ганни. А їх треба затінити. Я зараз дам тобі пічний попіл і набери у пляшку

води. Спочатку збризнеш капусту водою, потім посипеш її попелом, це добре допомагає від тлі. Ну біжи, не заважай нам, бо тісто перестоїться.

— Не турбуйся, бабусю, попіл я сам наберу. А ви порайтесь тут, бо я дуже хочу вашого пирога.

І хлопець, взявши відерце, пішов до мішка набрати попелу. Потім ще налив у пляшку води та побіг до дідуса.

Той ходив по капустяних рядах у високих гумових чоботах і, щось мугикаючи собі під ніс, крутив сивого вуса чи поплескував себе по коліну. Це означало, що дідусь Матвій сердиться і, водночас, думає.

— Здоров, дідусю, як справи? —ще здаля загукав Роман, акуратно пробираючись до нього. Скраю городу, у тіні гарбузового листя, лежала купка помідор, які ще треба було висаджувати у ґрунт.

— Здоров був, онуче. Як там малина? Пиріг ще не готовий?

— А ти звідкіля знаєш?

— А у мене на старість виробився собачий нюх. От іду вулицею і носом чую, що варять чи печуть наші сільські господині. Та твоя бабуся вже зранку тричі сказала мені, що збирається спекти пиріг, то ми по черзі виглядали вас з лісу.

«От якби вони знали, де ми побували в той час, як вони чекали нас з малини, дідусь так би і сів у ту капусту», — раптом подумав Роман і, зігнувши голову, усміхнувся, але вирішив промовчати про їхні мандри, щоб не взяли на кпини. Всі добре знали хлопцеву фантазію і мрійливість, тому б вирішили, що він це просто вигдавав або сонце нагріло у голову.

— Дідусю, бабуся сказала побризкати капусту водою, а потім посипати її попелом. Все це я приніс з собою.

— Ну і добре, я теж думав так зробити. Тля не любить попелу. Гайда, ти попереду бризкай, а я швиденько слідом посипати-

му, щоб листя не встигало висихати, бо бач, як припікає сонце. З помідорами, може, зачекаємо до вечора, вони все одно на такій спеці зів'януть, не встигнувши хоч трохи зачепитись за землю.

Вони обробили капусту і, сховавши помідори, коріння яких було загорнуте у вологу торбу, глибоко у кущі, пішли обідати пирогом з малиною, смак якого обидва просто обожнювали.

Прийшовши додому, дідусь з онуком ще з подвір'я відчули запах свіжовипечених, а їх виявилось кілька, пирогів, до яких варився ще й кисіль. На столі, на вибір, стояли ще й свіжі вершки та молоко.

— Як я, бабусю, скучив за твоїми стравами, ти й увияти собі не можеш!

— А ти що, давно їх не їв? Ніби востаннє сьогодні вранці, чи, може, я помиляюсь? — відпариувала бабуса.

Тася застережливо глянула на нього і Роман зрозумів, що його сестра теж не дуже хоче, щоб про їхні дивовижні космічні мандри ще хтось дізнався, бо все одно ніхто не повірить. Особливо у те, що вони справді зустрічались і навіть розмовляли з представниками інших планет і навіть цивілізацій.

— Та я просто так хотів тебе похвалити, — знайшовся хлопець, — насправді за твоїми обідами можна почати скучати вже ввечері, а про ранок і говорити нічого.

Окрім пирогів та киселю, на столі стояла ще й домашня локшина з підливою і шматочками відвареної качки і це все разом, мабуть, відразу б убило одним своїм виглядом та пахощами бідного голодуючого, бо він би просто захлинувся слиною.

— Ну-ну, перестань. На нашій вулиці деякі господині готують ще смачніше, взяти хоча б тітку Марію. Навіть я іноді ходжу до неї по рецепти. Нещодавно дочка вислала їй з Канади рецепт прозорої паски, вона приготувала і дала спробувати мені, ото вже смакота, скажу я вам!

— У вас, на Західній Україні, кожна — добра господиня і неперевершений майстер своєї справи, особливо у кухарстві. Та й у всякому ділі, за яке не візьметься, хіба неправда? Ану, Ромчику, скажи, — підтримала Тася брата.

Всі пообідали та пішли трохи відпочити, як тут прийнято, доки не спаде спека. Все одно нічого робити неможливо.

Потім Роман та дідусь Матвій, взявши за мотузку вередливу козу, повели її на пасовище, поки не вигоріла трава, та посадити сховані помідори, які там і лежали, коли Роман почав їх шукати.

Розділ 13

А бабуся Надія та Тася зібрались поливати город, бо листя на бідолашних рослинах вже геть скрутилось і все довкола просило дощу, якого не було вже надто довгий час.

— І що то має бути? То, мабуть, кара за наші гріхи! Вже печеться у ґрунті картопля, майже не ростуть кабачки та гарбузи, гіркнуть огірки, перестає доїтись коза. Ще отак зо два тижні — і урожаю цього року не буде.

— Не хвилюйся, бабусю. Господь, врешті, змилується і пошле дощ, правда.

— Хоч би твої слова, та й до Бога. Бо вже й криниці починають пересихати, і це не жарти. Місцевий піп хоче організувати хресну ходу.

— Почекайте ще трішки, дощ обов'язково буде, я у цьому переконана, — як могла, заспокоювала бабусю добросердна Тася.

Увімкнувши помпу, вони спочатку полили спраглу картоплю, потім багатостраждальні огірки, листя яких вже згоріло та осипалось. Далі черга дійшла до бурячків, які відчували себе трохи краще, бо були посаджені пізніше і одразу після невеличкого

теплого дощу. Кукурудза та зелений горошок виглядали більш-менш, їх рятувала вранішня роса, яку вони втягували листям і ці рослини зараз не підливали взагалі, економлячи воду.

А дідусь Матвій та Роман, посадивши помідори, наламали гілля з густим листям та затінили ним нещасні рослини, які не можуть зійти з місця та побігти до річки напитись.

Потім вони ще раз все оглянули та пішли провідати козу, чи, бува, не від'язалась. Вона мала залишитись тут на ніч, отож припона треба було забити добре, що Роман і зробив. Ще раз все обмацавши, навіть у кози біля шиї, хлопець поплескав її по білосніжній спині, і дідусь з онуком дружно пішли додому ще там допомогти та згорнути довгого шланга, якого вони розгорнули перед тим, як йти на город.

Зробивши всю домашню роботу, вони всі разом сіли та почали обговорювати, що б хотіли на вечерю і як там почувається Ромина мати, пані Богдана, його молодший брат Зореслав і новонароджена сестричка. Хоч пані Богдана і жила в Одесі, та переконала свого чоловіка, з діда-прадіда моряка, називати дітей західноукраїнськими іменами, щоб хоч так не втратити зв'язок з малою Батьківщиною та рідним селом.

Богдана — надзвичайно вродлива чорнокоса та синьоока висока жінка, як і її рідна сестра, мати Тасі, що була точною її копією, бо Богдана і Стефанія — дві сестри-близнючки, найкращі у селі дівчата, як говорили про них знайомі. Обоє навчались у Київській академії внутрішніх справ і, закінчивши її, поїхали працювати в Одесу, плануючи пізніше перевестись додому. Та, познайомившись там з молодими друзями-офіцерами, одного теплого чудового вечора вийшовши на Дерibasівську прогуляться, змінили свої плани. Хлопці майже з першого погляду закохались в синьооких красунь. Ця зустріч відбулась у травні, а вже у липні одночасно гуляли два весілля, бо Василь та Олександр на декілька місяців йшли у плавання до берегів Японії, (вони тільки

через п'ять років влаштувались на турецьке торгове судно, щоб частіше бачити своїх коханих, без яких, як обидва чоловіки зізнавались, не могли жити). І щоб не втратити чарівних дівчат, відразу запропонували їм руку і серце. Все у сестер відбувалось синхронно — навчались, знайомились, виходили заміж, народжували дітей і навіть житло отримували у сусідніх будинках. Тому ніколи не переривався їх родинний зв'язок. Дружили сім'ями. Різдво, 8 березня, велике свято Пасхи, дні народження завжди у них проходили у теплому спільному сімейному колі. Коли чоловіки були у плаванні, сестри підтримували одна одну дзвінками, розрадливими словами, допомагали по господарству, практично разом виховували дітей і ті росли, немов рідні.

— Як я хочу швидше їх усіх побачити — маму, тата, братика, сестричку. Хоч тата ще, напевно, нема вдома, він говорив, що цей рейс буде тривалішим від попередніх, — сказав Рома.

— Дружини та діти мореплавців завжди були найтерплячішими. Слухайте, а як то було за царської Росії, коли чоловіки служили по двадцять п'ять років? Ви б по стільки років чекали своїх коханих? — запитала, чомусь почавши сердитись, бабуса.

Діти, подивившись на неї, дружно приснули від сміху.

— Чого смієтесь, адже насправді таке було. А ти, Ромко, зміг би стільки витримати у солдатах? Що, знову смішно?

— Бабусю, рідненька, — з ніжністю погладила Тася стареньку по руці, — то ж було колись і дуже добре, що зараз зовсім не так. Ти б теж не захотіла чекати стільки дідуся Матвія і ніколи не чекала. Колись досить часто відбувалась якась війна, і добре, що ті страшні часи минули.

— Ні, ви все ж таки послухайте, що я вам скажу, бо помру і тоді зовсім нікому буде вас, дурненьких, навчати. Ми колись і хлопців з армії чекали, і діти наші росли без підгузків, і нам не платили за те, що народжували під копицею сіна по дванадцять дітей. А зараз платять — і все одно ніхто народжувати не хоче.

Як то можна народжувати за гроші? Дивина! І при найменшому кашлі не пили жменями таблетки, а робили відвар із бузини. Що б то, цікаво, було, якби всі аптеки взяли і закрились, чим би тоді лікувались?

— Ну, бабусю, перестань, зараз всі так живуть, — намагалась Тася заспокоїти стареньку, що аж розчервонілась від праведного гніву.

— Добре, дитино, я вже сказала все, що хотіла, і тепер можу замовкнути, а зараз будемо думати про те, що готуватимемо на вечерю.

— Я сідаю чистити картоплю і пропоную потім її посмажити. Щось я вже хочу цієї простої, та дуже смачної страви, — зраділа Тася, що бабуся, врешті, заспокоїлась і, швиденько схопивши ножа, взялась до справи. Роман теж сів на маленький ослінчик і, підсунувшись ближче до сестри, почав її допомагати.

Коли купка очищеної картоплі вже була чималенькою, дідусь поставив велику сімейну сковорідку на вогонь і почав швидко нарізати помиту та висушену рушником картоплю на неї. Коли справа була закінчена, всі знову сіли і почали чекати, коли зі сковорідки, накритої кришкою, полинуть смачні запахи свіжо-насмаженої картоплі. Смажив і помішував страву дідусь, а Тася швиденько порозкладала на столі тарілки, нарізаний домашній хліб та виделки. Потім, відставивши картоплю, щоб вона доготувалась без вогню, дідусь дістав слоїк з молоком, на якому вже добре встоялась сметана, і збовтав його. Далі з кухонної шафки були вийняті глибокі кухлі та у них розлився кисляк, що найкраще підходить до гарячої смаженої картоплі. Кисле молоко, вимішане зі сметаною, стало у кухлях біло-жовтими брилами, які можна було різати ножем, а про його корисний вплив на шлунок нічого і говорити.

Всі сіли вечеряти, смакуючи духмяну картоплю і нахвалюючи кухаря, який її готував.

— Ну що ж, тепер можна і відпочити. Тіло потребує сну, голова та мозок теж. І, як кажуть у Росії: «Утро вечера мудренее»,— промовивши це, дідусь пішов у свою кімнатку, що була у хаті найменшою, бо старенький вів спартанський спосіб життя і ніколи не вимагав від інших надмірної уваги до своєї, як він вважав, дуже скромної особи. Але насправді і дідусь Матвій, і бабуся Надія були надзвичайно мудрими людьми. Бабуся ще й була доброю знахаркою і навіть могла передбачати майбутнє. Про таку другу властивість старенької ніхто у сім'ї не знав, особливо її онуки. І тому, коли Тася і Рома повернулись нібито з малинника і лише ступили на подвір'я, бабуся Надія відразу ж зрозуміла, де вони були насправді. І ще стара жінка осягла своїм розумом, що все це пішло онукам тільки на користь, тому не прохопилась жодним словом, що все знає, і тепер, лягаючи у ліжку, також знала, що чекає дітей цієї ночі, та тільки просила Бога, щоб оберігав їх на кожному кроці.

Дідусь ще вийшов надвір, як це робить кожен добрий господар увечері. Він заглянув до хлівця, подивився до курей та качок, оглянув густо всіяне зорями небо. Скрізь було тихо, тільки Пірат, який скрутився на широкій лаві клубочком, чомусь здригався та тихо повискував. Потім дідусь закрити ворітця в огорожі, що була з боку городу, і пішов до хати, замкнувши за собою двері. Все окутала тепла і тиха літня ніч.

Розділ 14

У вухах свистіло, ноги поколювало, руки холодило, але все тіло було загалом, на диво, легке і ніби зовсім нічого не важило, тільки у голові трохи паморочилось і сон був знову якийсь дивний та однаковий, хоч у Тасі, хоч у Романа. Дітям снилось, що вони, міцно взявшись за руки, летять поміж зірок та

систем, схожих на Сонячну. Обоє були вбрані у легкі сріблясті скафандри, а на головах мали прозорі невагомі шоломи, на ногах — високі, герметично сполучені зі скафандром, чоботи. За плечима — по невеличкому рюкзаку. І було цілком зрозуміло, що саме завдяки цим рюкзакам вони і переміщувались крізь час та простір з незбагненою для їхнього розуму швидкістю. Разом з ними летів Пірат у такому ж, тільки собачому, скафандрі.

Величезні планети були схожі на великі м'ячі, численні метеорити та астероїди безшумно пролітали повз них по своїй, відомій тільки їм, траєкторії і складалось таке враження, ніби якась надзвичайна сила несла їх вперед та охороняла від усіляких космічних пригод.

Діти спробували заговорити одне до одного, але не змогли. Крізь прозорі шоломи було лише видно рухи губ та усмішки, якими вони обмінювались, залишивши спроби заговорити.

Проходив час, та пробудження не наставало, а вони все летіли вперед. І раптом обоє почули голос бабусі Надії:

— Летіть, дітоньки, туди, бо то справді добре місце. І запам'ятайте усе, що будуть вам говорити. Чуєте, добре запам'ятайте! Щасливої вам дороги і благополучного повернення на Землю!

Потім їх політ почав потроху загальмовуватись, тіла наштовхнулись на якусь невидиму перешкоду, через яку вони за секунду пройшли, і раптом крізь хмари діти побачили блакитно-зелену планету, що стрімко рухалась їм назустріч.

Попіл був ще ледь теплий, каміння довкола нього теж. Роман з Тасею нарешті прокинулись і, з подивом дивлячись одне на одного, одночасно заговорили:

— Ну що, тобі теж таке наснилось?

— Атож! І ще бабуся щось знає про наші космічні мандри, бо коли ми вже повертались сюди, вона просила добре слухати і запам'ятати все, що нам тут казатимуть, — сказала Тася.

— Слухай, а де Пірат та Террі? Щось обох не видно, — запитав Роман.

Віслючка діти знайшли побіля струмочка, той смачно хрумтів зелено-блакитним мохом. Пірат бігав у нього під ногами та час від часу ніжно облизував потішну мордочку свого друга, що від задоволення заплющував очі.

— Яка ж між ними виникла дружба! Дивись як ластяться один до одного, — легенько штурхнула Тася Рому. — Пірат же літав разом з нами на Землю.

— То це нам не наснилось? Ми і справді провідували бабусю і дідуся? І у мене народилась сестричка, яку я назвав Оксанкою?

— Я думаю, що все це відбулось насправді, але, як і все, що відбувається з нами на цій планеті, відбулось у формі сну.

— Отже, вони весь час нас чують, якщо почули моє прохання про мандрівку додому, — вголос розмірковував Роман.

— А я й хвили у тому не сумнівалась з першої ж хвилини нашого перебування на Дріоді. Просто вони стараються нам не заважати і хочуть, щоб ми самі у всьому розібрались і власним розумом, без підказок, осягнули різницю між Дріодою та Землею. І як хороша мати своїм дітям, тільки розповідають, оберігають та підтримують нас, ні у що особливо не втручаючись. Завжди вчать на своїх власних помилках, чужий досвід ще нікого нічому не навчив. Добре, залишимо їх тут і підемо щось поїмо. А пам'ятаєш ту смачнучу картоплю, що її насмажив наш дідусь Матвій, коли ми побували на Землі?

— А бабусині пироги з малиною? То що ж ми маємо зараз приготувати? — Роман, як завжди у задумі, пошкріб свою чорну кучеряву голову. — От біда, треба було попросити дідуся, щоб трохи мене підстриг, — зблиснувши синіми очима, засміявся хлопець. — Скоро можна буде заплітати косичку, — і він провів до-

лонею по своєму блискучому волоссю, що вже справді хвилями спадало на широкі плечі.

— А тобі пасуватиме, будеш схожий на молодого пірата. Хочеш, щось скажу, як справжній друг? Ти останнім часом став таким вродливим, м'язистим та ставним, ніби тобі добавилось років зо п'ять і не виходиш з тренажерного залу. І ріст вже під метр вісімдесят. А тобі ж лише чотирнадцять! Закладаюся, скоро візьмеш головний приз на міському конкурсі «Містер Оdesa», а то й «Містер Всесвіт».

Хлопець зашарівся і, подивившись на біляве волосся сестри, її величезні блакитні очі та ніжний витончений овал обличчя, промовив:

— Красно дякую за комплімент, але й ти не пасеш задніх і теж стала справжньою красунею, і це чиста правда, а не просто відповідь на твою похвалу. Ще розіб'єш не одне серце романтичного юнацтва.

— Та покинь. Я добре знаю собі ціну. Я просто дуже симпатична, а ти насправді вродливий, взяти хоча б надзвичайно рідкісний колір твоїх очей. І з кожним днем стаєш все кращим та кращим. І знаєш, що я ще помітила — ти дуже схожий на лицаря Харольда, я маю на увазі зовнішність. Справді, як це не дивно.

Роман знову зашарівся і постарався перевести розмову в інше русло.

— То що ж ми маємо вечеряти? Так і не вирішили.

— Я б хотіла справжнього українського борщу, але де ж тут візьмеш відповідні овочі?

— Хто тобі таке сказав? Якщо ти з першої хвилини зрозуміла, що Зіб нас чує і бачить, то я зрозумів, у свою чергу, що тут можливо все. Як і знаю те, що зараз у фургоні лежить все, що потрібно для борщу. Закладаємось?

— Та ну тебе, краще ходімо перевіримо.

І обоє дружно пішли до фургона.

І справді, там лежали пакети з нарізаними та висушеними бурячками, сушене м'ясо, порізана морква, капуста та інші інгредієнти, спеції, картопля, томат, сметана, смалець, цибуля, часник, приправи та зелень. А ще їх чекав справжній сюрприз, на який випадково натрапила Тася. На самому споді, під усіма дарами, знаходився пакет, на якому був напис українською: «Вареники з сиром та картоплею».

— Ура! Ура! Ура! Дякуємо вам, широко дякуємо, Зібе, Забе і всі, хто зараз нас чує і хто поклав це сюди, — закричав Роман, цілуючи пакет.

Раптом вітер гойднув завісу і у його шумі дітям почулось: «Будь ласка».

— Ти чув це, вони точно і бачать, і чують нас, з ними навіть можна поговорити. О диво! — проголосила Тася і, схопивши в оберемок пакунки, призначені для борщу, затанцювала довкола фургона. Через хвилину по сходинках спустився Роман, притискаючи вареники до своїх широких грудей та усміхаючись на всі тридцять два.

— А мені що танцювати, гопака чи польку? — і він, з гучним вигуком, високо підскочив у повітрі, зробивши ногами неймовірно па.

— Хай живе Дріода і всі, хто її заселяє, земляни вас люблять! Давай швиденько розведемо вогонь та зготуємо з усього цього смачні страви. А сметани скільки — вистачить ще й до вареників! — вигукнув хлопець, вихопивши пакет з відповідним написом з міцних та теплих Тасиних обіймів.

Вони навбирали з купи гілля, поламали його і розвели багаття. Рома побіг до струмочка та набрав свіжої джерельної води у казанок, потім підвісив його над полум'ям. Спочатку вкинули приправи та сушене м'ясо, далі у бульйон добавили бурячки та картоплю, всипавши трохи зелені. Наприкінці все решта плюс сушений щавель впереміш з кропивою, справжньою скарбницею

вітамінів. Все це заправили засмажкою на смальці і висипали у вже відставлений борщ решту зелені.

Тася готувала, а Роман, сидючи біля неї, втягав носом смачні запахи, що линули з казанка, нишком ковтаючи слину, яка безупинно наповнювала його рот.

— Ну все, готово, — промовила дівчинка, — його би ще чимось товстим закутати, щоб упрів та настоявся (тобто дуже повільно остигав, зберігаючи у собі весь букет ароматів та смакових якостей).

Чекаючи, поки борщ настоїться та трохи остигне, діти встали та пройшлись побіля згасаючого багаття, заглянувши за валун. Віслючок лежав біля струмочка, до його теплого боку притулився Пірат. В обох були закриті очі і вони тихенько посапували.

Роман з любов'ю дивився на нерозлучну пару і раптом жаль та сум стис його розчулене серце.

— Слухай, сестро, як вони мають розлучатись, коли так здружились? Адже дріодці тільки дадуть нам домашнє завдання і потім відправлять вже назовсім додому. А знаєш, мені, чомусь, шкода залишати цю загадкову і таку чудову планету. Я до неї звик і мені буде її не вистачати.

— Мені теж, — схлипнула дівчинка.

— Ти чого? Отакої! Нам ще тільки сліз не вистачало. Давай краще подумаємо, як маємо звідси вибиратись. Ми ж досі не маємо жодного поняття, де знаходиться місце, з якого ми розпочали свою подорож.

— А от за це можеш не хвилюватись. З нами зв'яжуться, все розкажуть та дадуть інструкції. От тільки наша собачка буде сумувати за своїм другом. Добре, давай вечеряти, бо скоро смеркне, свічок у нас немає, а навпомацки їсти я ще не навчилась, — Тася взяла брата за руку і вони пішли куштувати свіжоприготований борщ.

Хлопець дістав з фургона миски, ложки та хліб і нарізав його. Діти поїли надзвичайно смачного борщу і запили його чистою джерельною водою.

Смеркало. Одна за одною на небі почали з'являтися мерехтливі зорі і через кілька хвилин Дріоду окутала ніч. Повівав легенький вітерець, приносячи з собою романтичні сни, бо Роман з Тасею перебували саме у тому віці, коли кров в організмі б'є ключем.

— Цікаво, що нам насниться сьогодні, — вкладаючись спати, прошепотіла Тася, підкладаючи долоню під щоку, як вона це любила робити, і вкрилась легким одіялом.

— Подивимось. Але сни, напевне, знову будуть однакові, як і у попередні рази, коли ми тут ночували.

Розділ 15

— Чуєш, коханий, у мене виникла гарна ідея. Я маю добру троюрідну, трохи вже в літах, сестру. Вона непогана, в неї добре серце, спокійний характер, а на що вже золоті руки!.. Давай познайомимо її з сером Джонатаном?

— Давай, — обернувся Харольд від каміна, у якому ворушив вугілля. — Я б дуже хотів, щоб наш другий батько був щасливий. Бачила, як він ожив останнім часом і якими сповненими глибокої довіри та очікування очима дивиться на тебе.

— Я ще просто розглядаю кандидатури, адже їх стільки, що голова йде обертом. Я б і не подумала, що стільки буде, поки не взялась за сватання.

— Бо ніколи не задумувалась над цим питанням. Ти вже постарайся вибрати найкращу, благо, є з чого вибирати.

— Я й стараюсь. І мені здається, що Віола якнайкраще йому підійде, бо й характери у них дуже схожі. Обоє сором'язливі,

мають м'яке серце і наївні, як діти. Найближчим часом треба їх познайомити, — голосом, повним виправдання, сказала молода жінка.

— А вона не була на весіллі? Можна було це зробити ще тоді.

— На жаль, не була, саме тоді вона трішки прихворіла і не змогла приїхати.

— Як шкода, але нічого, запросимо її у гості, і хай тільки спробує відмовитись, бо повеземо сера Джонатана до неї у гості.

— А й правда, мій ти розумнику. Навідаємо її всі разом після хвороби.

— От і чудово, — Харольд засміявся і пригорнув кохану дружину до серця. Заріна притислась до чоловіка усім тілом та так і затихла, боячись навіть подихом злякати цю чарівну і щасливу мить.

Через деякий час лицар помалу ослабив обійми і з ніжністю оглянув згори витончене обличчя жінки, що стояла біля нього з закритими очима, і тільки довгі чорні пухнасті вії ледь тріпотіли від його дихання.

Харольд легенько торкнувся пальцем Заріниної щоки. Вона відкрила очі і засміялась, зблиснувши рівними білосніжними зубами.

— Так би і стояла біля тебе, скільки би тримав.

— Я досить витривалий і тримав би кілька діб, ти б стільки витримала? — Харольд знову засміявся і відразу ж посерйознішав. — То що ж ми вирішуємо? Пора якось винагородити сера за його добре та щире серце і гостинність.

— Для початку передамо гінцем запрошення і припишемо внизу, що образимось, якщо вона не приїде, — Заріна відійшла від чоловіка та закружляла по кімнаті. — Шкода, що неможливо навіть надвір вийти через отой безкінечний дощ, що падає вже цілий тиждень. Давай неси сюди чорнило, перо та папір, будемо писати послання.

Харольд швидко приніс все потрібне, а молода жінка тим часом сіла біля низенького письмового столика на стільчик і взялась до роботи. Скоро лист був готовий, знайдений молодий та рвучкий гонець, що вмів тримати язик за зубами, щоб завчасно ніхто ні про що не здогадався. На щастя, сильний вітер розігнав сіру пелену хмар, дощ перестав і хлопець рушив у дорогу. За чотири дні він обіцяв повернутись і привезти відповідь.

— Хай Творець допоможе тобі, — благословила гінця у дорогу добра Заріна. Задля нього охоронці опустили підйомний міст і той швидко розчинився у туманній даліні.

Минув тиждень, і одного чудового дня, коли Харольд та Заріна прогулювались широким подвір'ям замку, з оглядової вежі донісся крик, що на узліссі з'явився екіпаж, а позаду нього, на чорному коні, гарцював вершник.

— Це, мабуть, наш гонець, — прошепотіла Заріна чоловікові, разом з ним підіймаючись на оглядову вежу. — Але ж кінь не тієї масті. І хто міг би з ним бути, невже Віола власною персоною? Швидше б опустили міст і вони проїхали сюди, — і молода жінка глибоко зітхнула від охопившого її хвилювання.

Харольд змахнув рукою у відповідь на запитливий погляд вартового, що побачив наближення екіпажу з ескортом, і важкий міст поповз донизу. Вершник першим в'їхав на нього, позаду рухався екіпаж з двійкою впряжених у нього красенів-рисаків з довгими гнучкими шиями та на тонких граційних ногах. На брамі прибульців зустріло молоде подружжя. І раптом за їхніми спинами пролунав гучний голос сера Джонатана, який, мабуть, спостерігав за приїздом гостей зі свого вікна:

— І хто це до нас завітав?

Екіпаж зупинився і його лаковані дверцята відчинились. На сходинку ступила витончена жіноча ніжка в зеленій атласній тифельці, а згодом з'явилась і вся висока гнучка постать гості. Стривоженим голосом жінка запитала:

— Кому тут так терміново знадобилась моя допомога? Я їхала день і ніч, щоб встигнути і ця людина не померла. Де він? Я готова цієї ж миті зробити все, що в моїх силах.

Харольд з Заріною переглянулись, гарячково думаючи, як зам'яти грандіозний скандал, що назрівав у них на очах і що такого сказав гонець Віолі, а це була саме вона, що жінка відразу ж зібралась і поїхала сюди. Та їм на допомогу прийшов сам сер Джонатан, який, мабуть, про все здогадався.

Безшумно підійшовши, він з відчутним задоволенням почав розглядати ставну симпатичну гостю.

— Це мені терміново потрібна допомога, бо треба лікувати моє серце і душу, що весь час болить. Якби ви не приїхали, я б, мабуть, скоро помер. Ви просто змушені надати мені допомогу! — вже майже скрикував чоловік, тримаючись за лівий бік.

Молодята вирішили залишити їх удвох познайомитись ближче і пішли, забравши гінця, якого звали Джон, з собою. Всі троє зайшли у кімнатку, де відпочивають охоронці і де у першу їх зустріч томився Харольд, очікуючи кохану.

— Ну що, хлопче, давай розповідай, але по порядку. Ми хочемо знати, яким чином ти зміг витягти цю пані, що майже ніколи ніде не буває, з дому, та ще й так далеко. Це ж просто подвиг з її сторони. Що ж ти їй такого наговорив? — запитала юнака Заріна.

Той, набравши в легені якомога більше повітря, випалив:

— Це дорогою я дізнався, що пані Віолетта дуже знаменита і добра цілителька, але пацієнтів привозять до неї додому, бо вона не любить кудись ходити, окрім до лісу та на луки по трави. І у мене з'явилась відчайдушна ідея. Я вигадав, що у нашому маєтку є хворий, який потребує негайної допомоги, а транспортувати його ні в якому разі не можна. Надзвичайно симпатизуючи пані Віолі та весь час нахваляючи її талант, надзвичайні лікувальні методи та властивості, я виманив її з дому, щиро запевнивши, що

ніхто, крім неї, не допоможе цьому чоловікові. Ми їхали і вдень, і вночі. Щоб було швидше, вона дала мені коня зі своєї стайні. Свого, втомленого попередньою, теж майже без перепочинку, дорогою до пані, я залишив у неї.

— Слухай, Джоне, ти маєш отримати якусь винагороду за свою винахідливість, і я обов'язково про це подбаю, — мовив Харольд. — А зараз ходімо глянемо, що діється надворі.

Всі троє вийшли з кімнатки і попрямували широким подвір'ям, пильно його оглядаючи. І в одному з тихих закутків молоді люди побачили захоплених жвавою розмовою сера Джонатана та Віолу. Чоловік, розмахуючи руками, тицяв пальцем у небо і щось їй розповідав.

У відповідь тепла та приємна усмішка раз-по-раз осявала симпатичне обличчя жінки. Здалеку було видно, що вони відразу знайшли спільну мову. А Заріна, ледь тільки леді Віола вийшла зі свого екіпажу, відразу ж зрозуміла, що душа та помисли її чисті, а в думках тільки щире бажання допомогти стражденному хворому.

— Нехай вони пізнають одне одного та зійдуться, вона насправді хороша людина, — подумки проговорила Заріна і від усєї душі побажала серу Джонатану щастя.

І тепер, дивлячись на них, добре серце молодій жінки втішалось і бажало їм злагоди у стосунках та відгуляти найближчим часом ще одне весілля.

Вечоріло. Дзвін сповістив усіх мешканців замку, що пора на вечерю. Сер Джонатан та леді Віола з'явилися у залі, де були накриті довгі столи, рука об руку і чоловік турботливо всадив гостю по праву руку біля себе. За всіма його діями з задоволенням спостерігали Харольд із дружиною.

— І на яку ж таку хворобу страждає ваш симпатичний опікун? — зі сміхом запитала Заріна Віолу. Та трохи зашарілась, але відразу ж знайшла, що відповісти:

— Точний діагноз я ще не встановила, це потребує трохи часу. Ще, можливо, не проявились всі симптоми хвороби. Але якщо я можу залишитись тут хоч на тиждень, я поставлю на ноги і вилікую цього доброго чоловіка.

— Та будь ласка, залишайтеся скільки забажаєте. Я приставлю до вас особисту служницю та покоївку, щоб ви не забували за іншими справами про цього сера ні на хвилину. І, можливо, лише одна ваша присутність вилікує його, задумайтесь над цим, — сказала Заріна, наливаючи у свою чашку суп із куріпки.

Сер Джонатан піклувався про свою леді, як про малу дитину. Власноруч наклав їй страв, вложив у руку ложку і, зазираючи у очі, запитав, коли вона спробувала, чи смачно, та що він ще може для неї зробити. Харольд тільки підморгнув дружині та, нагнувшись, прошепотів на ніжне вушко:

— Видно з усього, що у них все складається добре. Наш другий батько з першого погляду закохався по самі вуха і скоро будемо мати ще одне весілля, якщо, звичайно, леді Віола погодиться. Але, судячи з її рум'янцю та блиску в очах, вона буде не проти. Велике тобі спасибі від усієї чоловічої половини місцевого населення, яка дуже за нього хвилювалась. Яким би чином ще віддячити Джону? Здається, придумав!

— Що?

— Потім скажу.

— Ні, зараз.

— Твоє терпіння, як завжди, винагородиться, але пізніше, обіцяю, — і, поцілувавши Заріну у пальчики на обох руках, Харольд повернувся до других молодят, що не зводили одне з другого очей.

Повечерявши, всі розійшлись по своїх покоях, жваво обговорюючи сьогоднішні та прийдешні події, головною темою яких був сер Джонатан та леді Віолетта.

Харольд з дружиною, зайшовши до себе, теж про них заговорили. Про те, що вони надзвичайно гарна пара і дуже підходять одне одному, бо мають схожі характери — відкриті, сором'язливі і доброзичливі.

— Я думаю, їм буде добре разом, — сказала Заріна, розчісуючи на ніч своє довге блискуче шовковисте волосся та натираючи його шматком шовкової тканини аж до іскор.

— Я теж так думаю. І ще хочу тобі сказати ось що. Пам'ятаєш, я тобі розповідав, що після того, як померли мої батьки, мене виховував двоюрідний брат моєї матері. У нього на вихованні була ще одна сирота, зовсім маленька дівчинка — Джоанна, зараз їй близько вісімнадцяти. Вже навіть будучи королівським пажем, я старався не втрачати з дядьком зв'язок. І нещодавно, перед самою зустріччю з тобою, дядько передав мені лист, у якому повідомив, що Джоан все ще біля нього і поки що без пари. Так от, у мене виникла ідея взяти Джона та Хью з собою, коли поїду спочатку до короля, а потім відвідаю і дядька. Джона я познайомлю з Джоан, а Хью може собі підшукати пару серед королівських фрейлін, і якщо йому хтось сподобається і він захоче з нею одружитись, ми його відпустимо, правда?

— Правда. Кохання — то святе почуття, особливо якщо воно справжнє!

— А Джоан потрібен саме такий чоловік — чесний, добрий, відкритий та душевний, бо й вона така.

— А коли ж ти збираєшся їхати? — схвильовано запитала Заріна, ховаючи раптом ставші вологими очі.

— Вже, мабуть, скоро. На мене і так чекає сувора догана і вже, напевне, шукають. Просто ніхто не знає і навіть не здогадується, де я можу знаходитись. Я навіть дядькові не зізнався, щоб не зіпсувати наше весілля нежданими візитерами від короля, хоч я більш аніж упевнений, що він би не проговорився, та на всякий випадок перестрашувався. Але ти не хвилюйся, вже якось

викручусь, я там на хорошому рахунку і таких лицарів надзвичайно цінують.

Чорноока красуня підійшла до ставного вродливого чоловіка та потонула в його обіймах. Тільки проміння нічного світила грало на їхньому темному волоссі. І ми точно знаємо, що у них, сера Джонатана з леді Віолою, все буде добре, як і у Хью та Джона з Джоан, бо Харольд та Заріна за цим прослідкують.

— Ромо, Тасю, вставайте. Прийшов час повертатись додому. Діти разом відкрили очі і побачили перед собою Зіба та Заб, що схилились над ними, широко посміхаючись. Позаду доброзичливих дріодців, на злітному майданчику, який невідомо звідки тут узявся, як і все на Дріоді, що діти бачили за свою подорож, височів той самий зореліт, на якому вони прибули сюди.

— Вставайте, бо ще багато треба вам сказати, а часу залишилось обмаль.

Протираючи кулаками очі, брат з сестрою намагались не пропустити ані слова, нашорошивши вуха.

— Ну що, готові слухати?

Роман з Тасею дружно закивали головами, бо говорити вони не могли. Горло стис спазм, а непрохані сльози стояли в очах, готові ось-ось скотитись.

— Не треба, це ж не остання наша зустріч. Ви ще не раз віддаєте Дріоду, а ми Землю, так що не встигнемо навіть скучити одні за одними. Скажу більше. У своїх снах ви будете переноситись сюди коли захочете, варто буде лише попросити про це звечора. І передайте землянам, що над Землею не можна збиткуватись, бо вона живий організм і її теж болить. Крім того, вона дає абсолютно все, що потрібно для життя. Творить добро, обходьтєся з іншими справедливо, не ображайте слабших і пам'ятайте, що Творець — це і є любов. Все починається з любові, все, що ви бачите довкола, — створене тільки завдяки любові. А ненависть, злість та ворожнеча несуть лише розруху та смерть. Вчітьсє лю-

бити одне одного, пробачати, жаліти, старайтесь не завдавати ніколи і нікому болю. А тепер сідайте у цей зореліт і летіть на свою чудову планету і не ображайте її, бо вона не заслуговує на таке поводження з собою.

Діти, зі сльозами на очах, увійшли у зореліт, перед тим передавши Зібу лантух з коштовностями та майно, що користувались ним у подорожі.

— Візьміть з собою Террі та фургон. Я б не міг заснути сьогодні вночі, думаючи, як ми могли розлучити таких щирих друзів, як ваша собачка і наш віслучок. А тепер летіть. Зореліт сам повернеться на Дріоду.

Роман та Тася ліфтом піднялись нагору у свої колишні каюти і почали крізь ілюмінатори спостерігати за подальшими діями дріодців.

Раптом Пірат та Террі зникли з їхнього поля зору, а натомість засвітилися монітори внутрішнього спостереження. На них було видно, як віслучок і песик пройшли всередину. Позаду них якоюсь силою був поданий фургон. Потім шлюзи закрились і зореліт знявся вгору, беручи курс на Сонячну систему.

Тасю ніби магнітом притягло до ілюмінатора. І вона побачила, що лицар підняв вгору обличчя і зробив їй знак рукою. «До побачення!» — прошепотіла дівчинка і сльози, що, врешті переповнили її очі, рясним дощем покотились по щоках.

— А ти хвилювався, як ми маємо знайти їхню базу. Я ж тобі казала, що вони самі нас відшукають. Бачив, як був поданий фургон. Їхнім властивостям просто немає меж.

— Я тобі щось скажу, але ти не смійся, — несміливо сказав Роман і Тася здивовано повернула до нього голову. — Хоч я, хоч ти — обоє багато чули про надможливості людського мозку. Звичайна людина використовує лише три проценти усього цього потенціалу. У мене з'явилась така думка, що дріодці просто використовують ці можливості на усі сто відсотків. Я чув, що людина може навіть літати.

— А ми з тобою і літали. Може наші друзі на деякий час увімкнули наші надможливості? Адже людський організм — це суцільна таємниця, а про мозок і взагалі говорити нічого. Отак то!

— А давай, коли наступного разу сюди навідаємось, попросимо їх хоч привідкрити деякі таємниці діяльності та можливості людського мозку.

— Є ще одна думка. А може, сам Творець не хоче відкрити нам ці таємниці? Адже навіть ті три проценти, якими ми користуємось, не завжди служать людям на добро, чи не так? А уяви, якби ми користувались мозком стовідсотково, що б то було! Найперше, треба помінати у людях мораль і їх ідолів, бо у наш час люди моляться, в основному, на гроші, і зламати це у них буде надзвичайно важко. Але що це ми весь час про сумне, давай краще спустимось униз і провідаємо Пірата та Террі.

— Маємо тепер фургон і зможемо подорожувати по Землі.

— І будемо розповідати всім, що почули та побачили на Дріоді, — захоплено вигукнув Роман.

— Знаєш, мені чомусь здається, що земляни ще не зовсім готові нас слухати, можна навіть сказати, що зовсім не готові, та ми, все одно, спробуємо. Спробуємо також використати надможливості свого мозку і зробити так, щоб до них таки дійшло.

Діти вже сходами спустились вниз глянути на своїх менших друзів у спеціально відведену для них кімнату. Ті почували себе добре. Пірат їв з мисочки молоко, а Террі за обидві щоки наминав свіже пахуче сіно, що теж дивним чином з'явилося на борту. Фургон був тут же, припнутий до стіни двома канатами, а колеса знаходились у спеціальних підставках.

— Чудасія та й годі! Добре, залишимо їх насолоджуватись смачною їжею та один одним і подумаємо, чим зайнятись далі. Пропоную переглянути цікавий фільм, — запропонував Рома.

Вони знову піднялись нагору, де пішли у Тасину кімнату. Там вже стояла заставка відео. Діти згодились на «Гості з майбут-

нього» і почали з цікавістю його дивитись. По закінченні фільму Рома пішов до себе відпочити. Тася теж прилягла, і здоровий міцний сон відразу ж здолав обох.

Розділ 16

Діти прокинулись від легкого поштовху. Обоє кинулись до ілюмінаторів і побачили, що зореліт приземлився точно на те ж саме місце, що і першого разу — у малиннику. Довгі зелені стебла, як і раніше, були обтяжені темно-червоними стиглими кетягами соковитих плодів, які аж просились, щоб їх зірвали, бо під своєю вагою та від подихів вітру починали спадати з блідо-зеленого стержня і з тихим схлипом лягали на землю.

— От ми і вдома, — Роман влетів у Тасину каюту та, схопивши сестру в оберемок, разом з нею закружляв у якомусь дивному, тільки йому одному відомому, танку.

— Пусти. Треба швидше вибратись звідси, доки нас ніхто не побачив. Адже сам знаєш, скільки тут ходить люду, а сезон малини ще не закінчився. І якраз квітнуть лікарські рослини, які місцеві мешканці теж збирають.

— Я якийсь про це і не подумав, — сказав хлопець, опускаючи сестру на підлогу, — але гадаю, що для інших цей зореліт невидимий, як і ми у ньому. Дія на невідомі ще людству можливості людського мозку! Але справді треба збиратись.

Діти взяли свої речі і спустились надолину. У відведеному для віслючка та собачки приміщенні вже нікого не було, і Роман з Тасею відразу попрямували до відкритих шлюзів та сходами, що висіли у повітрі, спустились на землю.

В Тасині ноги відразу тицьнулось щось холодне і, нагнувшись, дівчинка побачила Пірата. Недалеко них стояв вже запря-

жений Террі, що легенько котив за собою фургон. Знаючи, що він порожній, Роман все-таки запхнув всередину голову.

— А тут щось є. Наші друзі поклали сюди якісь подарунки, — і діти відразу ж обмацали свої нагрудні кишені, у яких знаходились коштовні камені для кожного члена їхньої сім'ї, і які їм дозволили взяти з собою на Землю після того, як решту піратських скарбів, що знайшов і зрештою скинув у море Гунжі і скрині з якими розбилися об гострі скелі, діти передали Зібу, за що отримали велику подяку.

А у фургоні знаходились саджанці молодих дерев та насіння овочів, у які, як діти прочитали у супровідній записці, вживлено ДНК земної флори і вони чудово приживуться на нашій планеті.

— Побільше б нам, землянам, таких, справді надійних та щирих друзів, — прошепотів юнак, закриваючи завісу фургона.

— Ну що, треба прощатись. Зореліт має повертатись на Дріоду — чудову, загадкову зелену планету, де нас завжди чекають і будуть раді прийняти, з якими б проблемами ми туди не прилетіли, — не витримавши, Тася заплакала та у чуттєвому пориві поцілувала сріблясту обшивку корабля, яка на дотик виявилась гладенькою та теплою.

— До побачення, друже. Маємо надію, що скоро знову побачимось. Тримайся, і щасливого тобі польоту.

У відповідь зореліт раптом замерехтів, а його очі-ілюмінатори підморгнули дітям, Террі та Пірату, що, не відводячи погляду, дивились у його сторону.

Потім прозорі сходи безшумно зникли, а люк герметично закрився. Зореліт з надзвуковою швидкістю шугонув догори і за секунду зник з очей. А з неба чи справді долинуло, чи всім почулось затихаюче: «До зустрічі. Чекаємо у гості-і-і...»

— Ну що ж, треба йти, бо тут нас теж чекають, — схвильовано сказав Роман і маленька дружня кавалькада рушила у дорогу. А коли за якихось кілька хвилин діти повернули голови, на

місці, куди приземлився зореліт, знову росли дерева, трава і все та ж малина, червоні кетяги якої звисали до самої землі.

— Зробимо ще одну добру справу. Нарвемо бабусі на пиріг суниць. Вони вже, правда, трохи переспіли, та від того стали ще смачнішими. Бач, самі просяться у руку, — і, сказавши ці слова, Тася нагнулась та почала збирати у жменю майже чорні суниці.

— Зачекай, — Роман підійшов до фургона і, витягнувши звідти кошика, пересипав дріодську картоплю до дріодських бурячків і простяг її сестрі.

Спільними зусиллями кошик був наповнений до середини, чого мало вистачити на випічку, і друзі попрямували далі.

Дорогою їм трапилась сусідка тітка Мотря, яка пасла дві корови та стільки ж телят. З неї діти і вирішили розпочати курс пропаганди по гуманному ставленню до братів наших менших.

До неї підійшов Роман та, відкривши рота, хотів був почати розмову, як раптом у його голові залунав голос: «Не поспішай. Зараз ця жінка засне та уві сні спробує, що таке бути твариною і скуштує ударів батога та укусів розлючених спекою комах».

І справді, тітка, що до того, сидючи на зламаний вербі, спроквола помахувала палицею, раптом схилила голову та поринула у глибокий сон.

«Хай поспить. Буде знати, що відчують бідолашні тварини! Кожен мусить відчути чийсь біль, біду та негаразди на власній шкірі, щоб його зрозуміти. Хай поспить», — хлопець усміхнувся, побачивши, як тітка здригнулась та болісно скривилась.

— Що ти з нею зробив? — запитала Тася.

— Нічого, і не зовсім я. Вона зараз в образі бідолашної корови, пам'ятаєш?

— Ще б ні! Тоді справді хай поспить, не будемо її тривожити, — і діти, посміхаючись, пішли далі.

Пірат весело біг попереду, позаду усіх Террі жваво котив фургончик з безцінними дріодськими дарами, що їх, як ще було

вказано у супровідній записці, не беруть ніякі хвороби та мошки, як це буває з рослинами на Землі.

Скоро вони вступили на крайню вулицю та пішли поміж хат. На подвір'ях майже нікого не було, бо саме настала найспекотніша частина дня.

— Слухай, я думаю, що знаю, як покликати сюди дощ, — штовхнув Роман сестру.

— Потім скажеш, — неголосно відповіла дівчинка, боячись порушити дзвінку сільську тишу. Навіть собаки не гавкали, поховавшись від надмірної сонячної уваги по своїх будках, які їх добросердні господарі перенесли у тінь.

Поволі діти наблизились до такого рідного подвір'я і Роман, вийшовши наперед, широко відкрив дерев'яні, гарно оздоблені ворота. Першим у них увійшов Террі, слідом вбіг Пірат, висолопивши від спеки довгого рожевого язика і відразу ж сховався біля погребка під навіс. Віслючок разом з фургоном теж попрямував слідом. Останніми увійшли діти і Роман замкнув за усіма браму.

— Ого-го, так ось де вони, — з веранди долинув голос, від якого здригнулись від радості серця відразу обох дітей, а пульс почав битись, чомусь, у животі. Сходами збіг ставний гарний чоловік з густим солом'яним волоссям та синіми, як небо, очима та, карбуючи крок, рішуче підійшов до Тасі та Романа.

— А вирости ж як, змужніли! Кому треба за це дякувати? Бабусі з дідусем чи тутешньому цілющому повітрю і навколишній розкішній природі?

— А яка ж цілюща тут спека! — усміхнувся дядьковим словам Роман.

— У місті вона ще більша. Ноги просто в'януть в гарячому м'якому асфальті. Але мені, звиклому до стамбульських 40 градусів, і то благодать, — відповів чоловік, що був Тасиним батьком і звався Олександром, і розцілював обох дітей у щоки.

— А це ще що за гість? — Олександр показав на віслючка, який вже навіть влігся у такий приємний для нього прохолоді.

— Ой, треба ж його випрягти, — Роман підійшов та, піднявши тваринку, почав знімати з Террі упряж. Потім відвів його у ще більшу тінь — у сад. Пірат побіг слідом.

— Тату, що ми маємо тобі розказати! — розмахуючи руками, закричала Тася, — ти і уявити собі не можеш!

— Але ж у мене є шанс хоч спробувати? — віджартувався чоловік, — тоді залишимо цих друзяк і ходимо у хату слухати ваші надзвичайні історії.

— А чому не приїхав мій тато? — з сумом у голосі запитав Рома.

— Бо він не може залишити твою матір і новонароджену сестричку, ти вже дорослий і мав би це зрозуміти, — присоромив дядько хлопця, що і справді повів себе, як дитина. — Яюсь пощастило нам обом взяти позачергові відпустки, не знаю, кому і дякувати за це. А у мене теж є для вас сюрприз — Зореслав.

І з бокової кімнати вибіг меткий синьоокий чорнявий хлопча восьми років та відразу ж схопився за могутню шию брата. Той легко підкинув молодшого братика у повітря.

— Слухайте, та розкажіть вже, нарешті, свої нереальні історії. Адже очевидно, що Роман у тілі так зміцнів, що обігнав свій реальний вік принаймні на років зо п'ять — і це за якихось кілька тижнів. На початку літа ти був худорлявим довготелесим підлітком, а зараз я бачу перед собою міцного високого, надзвичайно вродливого юнака. Ану роздягайся, я хочу подивитись на твою грудну клітину без одягу. Дівонько, покинь-но нас на хвилю.

Посміюючись, Тася вийшла на веранду. Роман зняв з себе сорочку.

— Нічого собі, які м'язи! А який прес, навіть я такого не маю, хоч все життя його качаю, — обходячи навколо хлопця,

Олександр водив пальцями по його налитих м'язах. — А прес же який, світе білий! І коли ж ти встиг його накачати?

Насправді і для самого Романа це була велика загадка, бо ще навіть тиждень назад він таким не був. Точно! Це, мабуть сталося під час їхніх ночівель біля лицаря та його коня. Тася щось йому про це говорила та він не мав змоги детально обдивитись себе у дзеркало. І раптом думка, гостра, як вістря стріли, вцілила у його голову.

— Так воно і є, — стукнув себе хлопець долонею по лобі, згадуючи міцну тілобудову Харольда. Певне, знову якісь невідомі, але прихильні до нього сили подарували йому клон тіла лицаря. Хлопець швидко підійшов до дзеркала.

— Так ми ж з ним дуже схожі, особливо коли у мене отак нестрижене волосся звисає аж на плечі. А може, це і був колись я, і я теперішній — це його теперішня реінкарнація! Ото-то справи. І, чим старший я буду робитись, тим більш схожим на нього стану. Та ні, так думати не слід, бо невідомо куди заведуть такі думки. — Але чим більше хлопець над цим думав, тим вірогіднішим йому це здавалось.

Добре роздивившись хлопця, Олександр відвів його у кімнату, де відпочивали дідусь з бабусею. Ті також уважно роздивились внука, а дідусь ще й прищмокнув язиком, промовивши: «Дивина, та й годі». Бабуся ж просто похитала головою, зрозумівши, що ці перетворення якось пов'язані з їх подорожжю, а хлопець, вияснивши вже для себе все, подумав: «І нічого дивного. Нас просто закинули туди, де ми вже побували, і, навіть, можливо, народились у попередніх життях, і Тася, мабуть, теж. Нічого, я ще це все виясню до кінця, а, може, наснитися?»

— Ходімо, Тасю, будемо збирати на стіл, — покликала онучку бабуся Надія. — Вже майже всі у зборі. От би сюди ще Василя, Стефу, Богдану і маленьку Оксанку — нашому з дідусем щастю не було б меж.

— Нічого, бабусю, я скоро зароблю на машину і привезу їх усіх до вас.

— Ох ти ж моє ластів'ятко, — бабуся ніжно погладила онукову щоку рукою.

— То ми скоро поїдемо додому? — чомусь тремтячим голо- сом запитала Тася батька.

— У мене ж теж відпустка, тому планую бути тут з вами аж до кінця літа. А потім всі разом повернемось.

— То ми ще будемо у селі довго-довго? — широка білозуба усмішка осяяла смагляве обличчя Романа.

Тася з бабусею швидко приготували обід, всі поїли і коли спека трохи спала, дружно пішли поливати город.

Увечері діти розповіли Олександрю про свою подорож, а також показали і віддали коштовні камені, що їм їх дозволили взяти. Своїй мамі, бабусі та дідусю Тася з Романом вирішили віддати окремо. Коли Олександр побачив діаманти, йому просто відняло мову:

— То ви потрапили у добрі гості — з дорогоцінними подарунками! Ну що ж, щиро дякую від імені усіх. Особисто я вставляю свій у старовинне кермове колесо, презентоване мені моїми друзями і теж знайдене на березі моря. Хай ці подарунки морського царя Землі та Дріюди співіснують разом. Вам ще й дали завдання просвітити землян щодо їхньої подальшої долі? Ну що ж, дуже почесна та відповідальна місія! І я думаю, що ви добре її виконаєте, бо ми вже насправді надто загрались і якщо не припинимо свою занадто активну діяльність по знищенню всього живого на планеті, це може дуже плачевно для нас закінчитись. Ми ж, як той «Титанік», на всіх парах несемось вперед, гадаючи, що нас неможливо потопити і що нам ніколи ніщо не загрожує. Але то дуже хибна думка, бо невідомо, коли і де очікує на нас і наш айсберг. Ми, так само, як і пасажири сумнозвісного лайнера, вважаємо, що знаходимось у цілковитій безпеці. А я

кажу, що ми вже дійшли до краю у своїй зухвалості, думаючи, що людина — насправді цар природи! І може робити з нею все, що їй заманеться. Та вона дуже помиляється, бо саме людина — найслабша ланка цього ланцюжка і саме вона стане причиною катастрофи, що приведе до повної руйнації. Але сама Земля виживе, їй не вперше. І тому, дітки, вперед, несіть людям науку дріодців та дерзайте до нових пригод та подорожей.

Олександр, Тася та Роман вийшли надвір і посідали на лаву біля ганку. Пірат теж влігся біля ніг. Слідом за ним прийшов віслючок і, підійшовши до Олександра, вологим язиком пройшовся по його руці. Той погладив тваринку по кумедній теплій мордочці і віслючок від задоволення запряв вухами та закрив очі.

У гіллі дерев тихо шелестів листям вітер, вгорі таємниче мерехтіли зорі. І десь там, серед них, знаходилась гостинна та привітна до нас, землян, планета Дріода.

У ногах голосно сопів сплячий Пірат. У всіх на серці було спокійно, як ніколи, бо добре знали, що їм потрібно робити і як рятувати чудову, лагідну та довірливу, як мале грайливе кошеня, планету Земля, що є нашою спільною мамою, яку треба шанувати, любити і жаліти, бо вона вже старенька і дуже потребує допомоги своїх дітей, онуків та правнуків. І ми обов'язково їй допоможемо і ніколи не залишимо у біді.

А у верхів'ях дерев вже шумів дощ. Великі живильні краплі били по траві, втомлених спекою, спраглих рослинах, пробиваючись до самого коріння, і Земля раділа, що Творець врешті змилювався над нею і послав благодатну вологу. А Тася, Олександр та Рома, підставивши обличчя теплому дощу, дякували всім, хто його дав, пообіцявши таки йти до людей та нести їм добру науку дріодських друзів. Хай Творець їм у тому допомагає та до наступних подорожей!

Літературно-художнє видання

Валентина Іванівна Коляда

ПРИГОДИ РОМАНА ТА ЙОГО ДРУЗІВ НА ДРІЮДІ

Фантастична повість-казка

Для молодшого та середнього шкільного віку

Оригінал-макет — Грозний А. Б.
Дизайн обкладинки — Зарицька У. М.

Підписано до друку 11.04.2014. Формат 60x84/16.
Гарнітура AcademySTT. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 13,06.
Наклад 100 прим. Зам. № 151.

Підготовлено до друку у видавництві ПП «Медобори-2006»
32343, Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н,
с. Довжок, пров. Радянський, ба. Тел./факс (03849) 9-09-45.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3025 від 09.11.2007 р.
www.medobory2006.com.ua, e-mail: medobory@i.ua

Надруковано у друкарні ПП Мошак М. І.
32300, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський,
вул. Іоанно-Предтечинська, 2. Тел./факс (03849) 2-72-01.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №867 від 22.03.2002 р.